គម្ពីរព្រះអភិធម្ម

យមកប្បករណ៍

មូលយមកៈ និង ខន្ធយមកៈ

រៀបរៀងដោយ

អ្នកគ្រូ អ៊ឹ សុជា និង អ្នកគ្រូ ឈោរ សុមាលី

(វត្ត សុវណ្ណបទុម)

ថ្ងៃ ៩កើត ខែ ភទ្របទ ព.ស. ២៥៥៨

គម្ពីរព្រះអភិធម្ម
យមកប្បករណ៍

មូលយមកៈ និង ខន្ធយមកៈ

រៀបរៀងដោយ

អ្នកគ្រូ អ៊ុំ ជា និង អ្នកគ្រូ ប៉ោះ សុមាលី

(វត្ត សុវណ្ណបទុម)

ថ្ងៃ ចន្ទ ១៣ រោច ខែ បឋមាសាឍ ឆ្នាំ រោង ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៥៦

ពាក្យផ្តើម

ក្នុងវស្សាទី ៧ ក្រោយពីព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់ដឹងមក ចាប់ពីថ្ងៃ ៥ កើត រហូតដល់ថ្ងៃ ៤ រោច ខែ ភទ្របទ ជាថ្ងៃដែលព្រះអង្គបានប្រកាសសម្តែងគម្ពីរយមកៈ អស់រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ បានសម្រេចប្រយោជន៍ដល់ពពួកទេវតាក្នុងកាលណោះ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ព្រះអង្គបានសម្តែងដល់ព្រះសារីបុត្រនាព្រៃចន្ទក្រហម ព្រះសារីបុត្រក៏បាននាំយកមកសម្តែងដល់ភិក្ខុ ៥០០ រូប ។ ក្នុងសម័យព្រះអង្គគង់ធរមាននៅ មានរឿងដំណាងថា ព្រះបាទបសេនទិកោសលបានឈ្នះសង្គ្រាម ស្តេចយាងត្រឡប់ចូលមកព្រះនគរវិញ មានសេចក្តីត្រេកអររហូតដល់ផ្ទំមិនលក់អស់រយៈពេលជាច្រើនថ្ងៃ ពួកអាមាត្រមិនអាចរកវិធីដូចម្តេចដើម្បីឲ្យព្រះអង្គផ្ទំលក់ ទើបសម្រេចចិត្តទៅយាងព្រះបាទបសេនទិកោសលដើម្បីចូលទៅគល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់សម្តែងគម្ពីរយមកៈនេះ ឈ្មោះថា “ ចិត្តយមកៈ ” ធ្វើឲ្យព្រះបាទបសេនទិកោសលបានផ្ទំលក់អស់រយៈពេលបីថ្ងៃក្នុងទីនោះ។ លុះតមកគម្ពីរនេះ ព្រះថេរៈលោកក៏បាននាំមកធ្វើសង្គ្លយនាតាំងពីលើកដំបូងមករហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ បរិស័ទជាច្រើនមានសទ្ធាក្នុងការសិក្សាគម្ពីរយមកៈនេះ ។

ហេតុដូច្នេះហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងពីរបានឃើញនូវសារប្រយោជន៍ក្នុងគម្ពីរនេះ ទើបមានបំណងនឹងធ្វើគម្ពីរនេះឲ្យសម្រេចឡើង ដើម្បីងាយស្រួលនឹងបានជាសារៈប្រយោជន៍ដល់សាធុជនអ្នកមានបំណងក្នុងការសិក្សានូវគម្ពីរយមកៈនេះ ។

ថ្ងៃ ៥ កើត ខែ ភទ្របទ ព.ស. ២៥៥៨

អ៊ុំ សុជា

ប៉ោរ សុមាសី

ត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួល

ភាសាបាលី និង សេចក្ដីប្រែ

ដោយ

លោកម្ចាស់ៈ សុចិណ្ណ ញ៉ឹប យ័ន្ត

លោកម្ចាស់ៈ ឡុង សាវុឌ្ឍ

បច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ

ដោយ

លោកម្ចាស់ៈ ស៊ាន់ គឹមឆួន

អារម្ភកថា

ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ ជាសិស្សានុសិស្សព្រះអភិធម្ម បានសិក្សាព្រះអភិធម្មអំពីអ្នកគ្រូ អ៊ុំ ជា និង អ្នកគ្រូប៉ោរ សុម៉ាលី តាមបរិច្ឆេទនៃអភិធម្មត្ថសង្គហៈ រហូតបានសិក្សាគម្ពីរធំៗ ដូចជា គម្ពីរធម្មសង្គណី ធាតុកថា យមកៈ មហាបដ្ឋាន។

បណ្ដាគម្ពីរទាំងនោះ គម្ពីរយមកៈ មានរបៀបរៀនច្រើនជាងគេ លំបាកយល់ តែពេលបានសិក្សាតាមវិធីសាស្ត្ររបស់អ្នកគ្រូ ប៉ោរ សុម៉ាលី តាមគម្ពីរដីកាដែលគាត់នាំមកបង្រៀននោះហើយ ស្រាប់តែយល់ ធ្វើឲ្យខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយជាអ្នកសិក្សា មានសេចក្ដីជ្រះថ្លាសប្បាយចិត្ត ដោយបានយល់ពីពុទ្ធវចនៈដ៏មានជម្រៅនេះបាន ម្យ៉ាងទៀត ដោយគម្ពីរដីកានេះ មិនទាន់មានអ្នករចនាជាភាសាខ្មែរនៅឡើយ ទើបខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ ជាសិស្សានុសិស្សព្រះអភិធម្ម បានគិតគ្នាចងក្រងមេរៀនក្នុងគម្ពីរយមកៈនេះទុកកុំឲ្យបាត់បង់ទៅ នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ជនានុជនជំនាន់ក្រោយ ដែលប្រាថ្នាចង់ចេះ ចង់ដឹងនូវព្រះពុទ្ធវ-ចនៈក្នុងគម្ពីរនេះ។

ការរចនាគម្ពីរយមកនេះ មានឧបសគ្គរារាំងយ៉ាងច្រើន ដូចជា ខ្វះអ្នកត្រួតពិនិត្យព្រោះអ្នកបានសិក្សាគម្ពីរនេះមានតិចបំផុត ខ្វះខាតឧបករណ៍ និង ថវិកា មានអាពាធជាគ្រឿងរំខាន ដែលធ្វើឲ្យអូសបន្លាយពេលយ៉ាងយូរ តែទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏យើងខ្ញុំទាំងឡាយខំប្រឹងពុះពារឧបសគ្គទាំងនោះ រហូតបានសម្រេច។

ការរចនាគម្ពីរយមកៈនេះ មានការត្រួតពិនិត្យច្រើនដង តែយើងខ្ញុំទាំងឡាយគិតថាប្រាកដជាមាននៅសល់ពាក្យខុសមិនខាន ដូច្នេះ អ្នកសិក្សាទាំងឡាយ បានឃើញចំណុចណាមួយខុសហើយ សូមមេត្តាជួយកែសម្រួលផង តែកុំកែពីត្រូវទៅខុសវិញ ។

មហាកុសលទាំងឡាយដែលកើតអំពីកម្លាំងឆន្ទៈ និង សេចក្ដីព្យាយាមរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ សូមឧទិសដល់សព្វសត្វទាំងអស់ ជាពិសេស សូមជួយជាកម្លាំងចិត្តដល់អ្នកសិក្សាទាំងឡាយ ឲ្យបានសម្រេចទិសដៅនៃការសិក្សា ដើម្បីបានបញ្ញាវុធសម្រាប់បំផ្លាញនូវសំណាញ់អវិជ្ជាកុំបីខាន៕

សូមអនុមោទនា ! ៗ ! ៗ !

មាតិកាធម៌

មាតិកា ទំព័រ

បណាមគាថា.. ១
សេចក្តីផ្តើមក្នុងយមកសរូបត្ថនិស្សយ.. ៣
វចនត្ថរបស់ពាក្យថា យមកៈ.. ៣
ក្នុងយមកប្បករណ៍នេះមានបញ្ហា ៤ យ៉ាង.. ៤
ធម៌ដែលជាវិសជ្ជនាមាន ៥ យ៉ាង.. ៥
វិធីសម្តែងការចែកកោដ្ឋាសៈ.. ៧

មូលយមកៈ

អនុសន្ធិ.. ៩
អង្គធម៌របស់កុសលបទ.. ១២
កុសលបទ.. ១៤
អង្គធម៌របស់អកុសលបទ.. ៣៨
អកុសលបទ.. ៤០
អង្គធម៌របស់អព្យាកតបទ.. ៦៣
អព្យាកតបទ.. ៦៥
អង្គធម៌របស់នាមបទ.. ៨៧
នាមបទ.. ៨៩

ខន្ធយមកៈ

អនុសន្ធិ.. ១១២
អធិប្បាក្នុងមហាវារៈទាំង ៣.. ១១៤
អធិប្បាយក្នុងនយវារៈទាំង ៤ មាន បទសោធនវារៈ ជាដើម.. ១១៥

ក. បណ្ណត្តិវារៈ

អង្គធម៌របស់បណ្ណត្តិវារៈ.. ១១៥
បទសោធនវារៈ អនុលោម.. ១១៧
បទសោធនវារៈ បច្ចនីកៈ.. ១២៦

បទសោធនមូលចក្កវារៈ អនុលោម	១៣៤
បទសោធនមូលចក្កវារៈ បច្ចនីកៈ	១៥៦
សុទ្ធខន្ធវារៈ អនុលោម	១៧៣
សុទ្ធខន្ធវារៈ បច្ចនីកៈ	១៧៩
សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ អនុលោម	១៨៧
សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ បច្ចនីកៈ	២០៥

២. បវត្តិវារៈ

មាតិកា	ទំព័រ		
	ឧប្បាទវារៈ	និរោធវារៈ	ឧ/និ-វារៈ
តារាងអង្គធម៌បច្ចុប្បន្នវារៈ ឧប្បាទវារៈ ល/លោ	២២៩	៤៥៧	
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម	២៣៣	៤៦០	៦៤៩
តារាងអង្គធម៌របស់ឱកាសវារៈ គ្រប់កាលទាំង ៦	២៥៥		
បច្ចុប្បន្នវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	២៥៧	៤៦៥	៦៥២
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម	២៦១	៤៦៩	៦៥៧
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ	២៦៦	៤៧៤	៦៦១
បច្ចុប្បន្នវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	២៧១	៤៧៩	៦៦៧
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	២៧៤	៤៨២	៦៧០
តារាងអង្គធម៌អតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ	២៧៩		
អតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម	២៨១	៤៨៧	៦៧៧
អតីតវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	២៨៥	៤៩១	៦៨១
តារាងអង្គធម៌អតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ	២៨៩		
អតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម	២៩២	៤៩៥	៦៨៥
អតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ	២៩៧	៥០០	៦៩០
អតីតវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	៣០០	៥០៣	៦៩៣
អតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	៣០៣	៥០៧	៦៩៧
អក្សរកាត់ និង និមិត្តសញ្ញាក្នុងខន្ធយមកៈ បវត្តិវារៈ	៣០៩		
តារាងអង្គធម៌អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ	៣១៣	៥១៣	

មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ		
	ឧប្បាទវារៈ	និរោធវារៈ	ឧ/និ-វារៈ
អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម	៣១៧	៥១៦	៧០២
អនាគតវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	៣២២	៥២១	៧០៨
តារាងអង្គធម៌អនាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ.................	៣២៧	៥២៥	
អនាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម.......................	៣៣២	៥២៨	៧១២
អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ..................................	៣៣៨	៥៣៤	៧១៩
អនាគតវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	៣៤៣	៥៣៩	៧២៥
អនាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ.........................	៣៤៦	៥៤២	៧២៨
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម	៣៥៣	៥៤៩	៧៣៧
បច្ចុប្បនាតីតវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	៣៥៩	៥៥៤	៧៤២
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម	៣៦៣	៥៥៨	៧៤៧
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ	៣៧០	៥៦៥	៧៥៤
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីកៈ	៣៧៤	៥៦៩	៧៥៧
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ..................	៣៧៧	៥៧២	៧៦១
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម......................	៣៨៥	៥៨០	៧៦៩
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	៣៩២	៥៨៦	៧៧៤
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម............	៣៩៦	៥៩០	៧៧៨
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ........................	៤០៤	៥៩៨	៧៨៥
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីកៈ.......................	៤១១	៦០៣	៧៩០
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ..............	៤១៤	៦០៦	៧៩៣
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម	៤២៦	៦១៥	៨០២
អតីតានាគតវារៈ ឱកាសវារៈ អនុលោម	៤៣០	៦២០	៨០៧
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ អនុលោម	៤៣៥	៦២៤	៨១១
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ	៤៤២	៦៣២	៨១៩
អតីតានាគតវារៈ ឱកាសវារៈ បច្ចនីក............................	៤៤៥	៦៣៦	៨២៣
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ បច្ចនីកៈ..................	៤៤៨	៦៣៩	៨២៦

គ. បរិញ្ញាវារៈ

មាតិកា **ទំព័រ**

អនុសន្ធិ ៨៣៦
បុគ្គល ១០ ពួក ដែលសម្ដែងក្នុងបរិញ្ញាវារៈ ៨៣៦
ការចែកបុគ្គល ១០ ពួក ដោយកាល ៣ .... ៨៣៦
ចែកកាលទាំង ៣ ដោយបុគ្គល ១០ ពួក ៨៣៧
អធិប្បាយអភព្វបុថុជ្ជន ៨៣៨
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៣៨
បច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៤២
អតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៤៥
អតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៤៨
អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៥២
អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៥៥
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៥៩
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៦២
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៦៨
បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៧១
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ អនុលោម ៨៧៧
អតីតានាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ បច្ចនីកៈ ៨៨០

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

បណាមគាថា

នុនធម្មំ បកាសេន្តោ នុននត្ថាយ ចាបកំ
នុន ទុក្ខាធិបន្នានំ នុនាមិតំ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គឯណា ទ្រង់ប្រកាសហើយនូវព្រះធម៌ដ៏ពីរោះ ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវកម្មដ៏លាមក ដល់សត្វទាំងឡាយអ្នកដេកត្រាំក្នុងទុក្ខដោយពិត ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ញុំាងទុក្ខឲ្យខ្ចាត់បង់ហើយ។*

សាវកានំនុសាសេតិ សារធម្មេ ច ចាណិនំ
សារធម្មំ មនុស្សានំ សាសិតំ តំ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គឯណា ទ្រង់ទូន្មានហើយនូវព្រះធម៌ដ៏មានសារៈទាំងឡាយ ដល់សាវ័ក និង សត្វទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ទូន្មានហើយនូវព្រះធម៌ដ៏មានខ្លឹមសារដល់មនុស្សទាំងឡាយ។*

ស្វាគតន្តំ សិវំ រម្មំ ស្វានេយ្យ ធម្មទេសេន្តំ
ស្វាហនេយ្យ បុញ្ញក្ខេត្តំ ស្វាសកន្តំ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះធម៌ឯណា ចង្អុលប្រាប់ផ្លូវដ៏ត្រជាក់ក្សេម នាំអ្នកប្រតិបត្តិតាមទៅដោយប្រពៃ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌នោះ ជាខេត្តនៃបុណ្យ ឧបត្ថម្ភគាំទ្រអ្នកគោរពប្រតិបត្តិឲ្យទៅកាន់សួគ៌ និង ព្រះនិព្វាន។*

ខានន្តោ សោ សព្វជនំ ខាយិតំ មធុរធម្មំ
ខាយន្តំ តិវិធំ លោកំ ខាយិតន្តំ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះធម៌ឯណា ញុំាងជនទាំងពួងឲ្យបានផឹកនូវរសព្រះធម៌ ដែលឲ្យកើតសេចក្តីសុខស្ងប់ ប្រៀបដូចជាទឹកឃ្មុំ ចូលដល់កាយ វាចា ចិត្ត ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌នោះ ដែលគ្របសង្កត់លោកទាំង ៣ បានដោយដាច់ខាតហើយ។*

អគ្គោ សេដ្ឋោ វរោ ធម្មោ អគ្គបុញ្ញោ បព្វជ្ជតិ
អគ្គធម្មំ សុនិបុណំ អគ្គតន្តិំ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះធម៌ឯណា ប្រសើរបំផុត ជាកំពូលបុណ្យ ដាស់សត្វឲ្យភ្ញាក់ពីលក់ គឺកិលេស ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះធម៌នោះ ដ៏លើសលប់ ល្អិតសុខុម ជាកំពូលបុណ្យ នាំសត្វឲ្យផុតទុក្ខ ដល់សុខដ៏បរិបូណ៌ ពោលគឺព្រះនិព្វាន។*

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ ច បសដ្ឋោ សោ អនុត្តរោ
បញ្ញាយ ឧត្តរោ លោកេ បសដ្ឋំបិ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះសង្ឃឯណា បានបទុះបដិសម្ភិទា ៤ ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ធួន លោកទាំង ៣ ដោយបញ្ញា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃនោះ ដែល អ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ។*

បសត្ថោ ធម្មគម្ភីរោ បញ្ញវន្តោ អលង្កតោ
បសន្នោ អត្ថធម្មញ្ញូ បសដ្ឋំបិ នមាមិហំ។

ប្រែថា *ព្រះសង្ឃឯណា ជាពួកបុគ្គលដែលមហាជនសរសើរលើកតម្កើងហើយ មាន ការយល់ជម្រៅក្នុងព្រះធម៌ មានបញ្ញាល្អ មិនវៀចដោយ កាយ វាចា ចិត្ត មានការជឿ មាន សេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ជាក់ច្បាស់នូវអត្ថ និង ធម៌ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយ បង្គំនូវព្រះសង្ឃនោះ ជាបុគ្គលប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់។*

សេចក្ដីផ្ដើមក្នុងយមកសរូបត្ថនិស្សយ

វចនត្ថ និង ពាក្យអធិប្បាយក្នុងពាក្យថា យមកៈ

កេនដ្ឋេន យមកន្តិ យុគឡដ្ឋេន យុគឡញ្ហិ យមកន្តិ វុច្ចតិ។

សួរថា *ដែលហៅថា* **យមកៈ** *ព្រោះអត្ថថាដូចម្ដេច?*

ឆ្លើយថា *ព្រោះអត្ថថា ជាគូនិងគ្នា, ដូច្នេះ របស់ដែលជាគូនិងគ្នា ទើបលោកហៅថា* **យមកៈ។**

អធិប្បាយថា របស់ដែលជាគូនិងគ្នានោះ គឺ៖

អនុលោម *និង* **បដិលោម** *ជាគូមួយ ។*

សន្និដ្ឋាន *និង* **សំសយ** *ជាគូមួយ ។*

បុច្ឆា *និង* **វិសជ្ជនា** *ជាគូមួយ ។*

ពាក្យថា **យមកៈ** *ក្នុងបទថា* **យមកបាដិហារិយំ** *និង ក្នុងបទថា* **យមកសាលានមន្ទីរ** *នោះ ពាក្យថា* **យមកៈ** *ប្រែថា ជាគូៗ ដូចគ្នា។*

វចនត្ថរបស់ពាក្យថា យមកៈ

យមស្ស រាជស្ស វិសយំ កាមតិ អតិក្កាមតិ ឯតេនាតិ > **យមកំ** *បករណ៍ដែលឈ្មោះថា* **យមកៈ** *ព្រោះអត្ថថា ជាគ្រឿងកន្លងបង់នូវវិស័យរបស់យមរាជបាន (ករណសាធនៈ កិតបទវិគ្គហៈ* **យម** *សទ្ទូបបទ* **កមុ** *ធាតុ* **ក្វិ** *បច្ច័យ)។*

ឬ ១. និព្វានំ យន្តិ គច្ឆន្តិ ឯតេនាតិ > **យំ** *បករណ៍ដែលឈ្មោះថា* **យំ** *ព្រោះអត្ថថា ជាគ្រឿងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន (ករណសាធនៈ កិតបទវិគ្គហៈ* **យា** *ធាតុ* **ណ** *បច្ច័យ)។*

២. មនន្តិ ជានន្តិ បរមត្ថធម្មំ ឯតេនាតិ > **មំ** *បករណ៍ដែលឈ្មោះថា* **មំ** *ព្រោះអត្ថថា ជាគ្រឿងដឹងបរមត្ថធម៌របស់វេនេយ្យសត្វ (ករណសាធនៈ កិតបទវិគ្គហៈ* **មន** *ធាតុ* **ក្វិ** *បច្ច័យ)។*

៣. កាមតិ អតិក្កាមតិ វិចិកិច្ឆំ ឯតេនាតិ > **កំ** *បករណ៍ដែលឈ្មោះថា* **កំ** *ព្រោះអត្ថថា ជាគ្រឿងកន្លងបង់នូវវិចិកិច្ឆារបស់វេនេយ្យសត្វ (ករណសាធនៈ*

កិតបទវិគ្គហៈ **កមុ ធាតុ ក្វិ** *បច្ច័យ)។*

៤. យញ្ច តំ មញ្ច កញ្ចាតិ > យមកំ *បករណ៍ដែលឈ្មោះថា* **យមកៈ** *ព្រោះអត្ថថា ជាគ្រឿងបន្ទុះព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងជីងបរមត្ថធម៌ និង ជាគ្រឿងកន្ទងបង់នូវវិចិកិច្ឆារបស់វេនេយ្យសត្វ* **(តិ** *បទកម្មធារយសមាសវិគ្គហៈ)។*

ក្នុងយមកប្បករណ៍នេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងសភាវធម៌ទាំងឡាយ ជា **មូល** *ជា* **ខន្ធ** *ជា* **អាយតនៈ** *ជាដើម ទាំងនេះ សុទ្ធតែពាក្យសួរ និងពាក្យឆ្លើយទាំងអស់។*

ដូច្នេះ បណ្ដាពួកបុគ្គលដែលជាអ្នកសិក្សា និង ជាអ្នកមាននាទីបង្រៀនទាំងឡាយ គួរ យល់ចូលចិត្តក្នុងសំនួរ និង ចម្លើយ ដូចតទៅនេះ។

ក្នុងយមកប្បករណ៍នេះ មានបញ្ហា ៤ យ៉ាងគឺ ៖

១. បុរេបញ្ហា *គឺជាសំនួរដែលមានអត្ថធម៌ផ្សេងគ្នា គឺអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ផ្សេងគ្នាពីអត្ថធម៌របស់សំសយបទ។*

២. បច្ឆាបញ្ហា *គឺជាសំនួរដែលមានអត្ថធម៌ដូចគ្នា គឺអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង អត្ថធម៌របស់សំសយបទនោះ ដូចគ្នា។*

៣. បរិបុណ្ណបញ្ហា *គឺជាសំនួរដែលមានអត្ថធម៌ផ្សេងគ្នាក៏មាន អត្ថធម៌ដូចគ្នាក៏មាន គឺអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមួយចំនួន ក៏ផ្សេងគ្នាពីអត្ថធម៌របស់សំសយបទ មួយចំនួនទៀត ក៏ដូចគ្នានឹងអត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានសេចក្ដីថា មានទាំងបុរេបញ្ហា និង បច្ឆាបញ្ហាព្រមនៅក្នុងបញ្ហានេះ។*

៤. មោឃបញ្ហា *មោឃបញ្ហានេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖*

១- ជាសំនួរដែលសួរដល់អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ដែលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទនោះ មិនមាន ដូច្នេះ សំនួរប្រភេទនេះ ទើបជា **មោឃបញ្ហា** *។*

២- ជាសំនួរដែលសួរដល់អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ តែសំសយបទ ដែលជាបទសួរនោះ មិនមានអត្ថធម៌ ដូច្នេះ សំនួរនេះ ក៏ជា **មោឃបញ្ហា** *ដូចគ្នា។*

ធម៌ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាមាន ៥ យ៉ាងគឺ ៖

១. **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** *គឺជាពាក្យវិសជ្ជនាដោយការសំដែងសរុបអន្តធម៌របស់ធម៌ពួកមុន និង ពួកក្រោយទាំង ២ ទៅជាមួយគ្នា ដូចជាពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបទថា* **តីណេវ** កុសលមូលានិ អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលា។

តីណេវ កុសលមូលានិ *ជាបុរិមកោដ្ឋាសៈ,* អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលា *ជាបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ ដូចនេះ ជាដើម។*

សរូបទស្សនវិសជ្ជនា មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

១. សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

២. សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយអម។

- ការសំដែងវិសជ្ជនាដោយលើកយកធម៌ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង មកតាំងជាធម៌ពួកដំបូង ហើយលើកយកធម៌ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ មកតាំងជាធម៌ពួកក្រោយ ហៅថា **សរូប-ទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិភង្គដោយត្រង់** *ដូចជា* កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសល-មូលេន ឯកមូលំ ន កុសលំ *ជាធម៌ពួកដំបូង,* កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ កុសលញ្ច, *ជាធម៌ពួកក្រោយ ដូចនេះ ជាដើម។*

- ការសំដែងវិសជ្ជនាដោយលើកយកធម៌ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ មកតាំងជាធម៌ពួកដំបូង ហើយលើកយកធម៌ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង មកតាំងជាធម៌ពួកក្រោយ ហៅថា **សរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិភង្គដោយអម** *ដូចជា* មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, *ជាធម៌ពួកដំបូង,* អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាធម៌ពួកក្រោយ ដូចនេះ ជាដើម។*

២. បដិវចនវិសជ្ជនា *គឺជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ពាក្យថា* **អាមន្តា** *នោះឯង។*

៣. ឋាឡិតវិសជ្ជនា *គឺជាពាក្យវិសជ្ជនាដែលឆ្លើយផ្ទុយពីពាក្យសួរ ដូចជាសួរថា* **យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ?** *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ឆ្លើយថា* **ឧប្បជ្ជតិ** *កំពុងកើត។*

៤. បដិក្ខេបវិសជ្ជនា *គឺជាពាក្យវិសជ្ជនាដែលពោលហាមពាក្យសួរ ព្រោះពាក្យសួរនោះមិនមានអត្ថធម៌នៅក្នុងសន្និដ្ឋានបទ ដូចជាសួរថា* **យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ?** *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ឆ្លើយថា* **នត្ថិ** *មិនមាន។ បានសេចក្តីថា អ្នកដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតនោះ មិនមានឡើយ ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ទើបជា* **មោឃបញ្ហា** *ជាបញ្ហាដែលមិនមានពាក្យឆ្លើយ។*

៥. បដិសេធវិសជ្ជនា *គឺជាពាក្យវិសជ្ជនាដែលពោលបដិសេធសំសយបទ ព្រោះសំសយបទនោះ មិនមានអត្ថធម៌ ដូចជាសួរថា* **យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ?** *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ឆ្លើយថា* **នោ** *មិនមែនទេ។*

បានសេចក្តីថា ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធនោះ នឹងធ្លាប់បានកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធមកហើយនោះ មិនមាន ដូច្នេះ សំនួរនេះ ក៏ជា **មោឃបញ្ហា** *ដូចគ្នា តែជា* **មោឃបញ្ហា** *ដែលនៅមានពាក្យឆ្លើយបាន។*

❋❋❋❋❋

វិធីសំដែងការចែកកោដ្ឋាសៈ

១. បរិបុណ្ណបញ្ហា = **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា**ដែលមានវិភង្គដោយអម។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា .... ឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ ទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក .... ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា .... ហើយទ្រង់លើកយក .... ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា ....ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង.......នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិភង្គដោយអម។

២. បរិបុណ្ណបញ្ហា = **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា**ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា.........ឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់ សំដែងដោយការលើកយក........ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុង បុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា.........ហើយទ្រង់លើក យក .... ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា........ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុង.........នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

៣. បច្ចាបញ្ហា = **បដិវចនវិសជ្ជនា**

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ...... ឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែង ដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា......ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជា ..... ផង។*

៤. បុរេបញ្ហា = **បាឡិគតិវិសជ្ជនា**

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា.........ឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែង ដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា .... ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា .... .ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សួម្បី........ មិនមែនកំពុងកើត តែ .... កំពុងកើត។

៥. មោឃបញ្ហា = បដិក្ខេបវិសជ្ជនា

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា ***មោឃបញ្ហា*** *សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* ***បដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា ឆត្តិ*** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធ ធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់។*

៦. មោឃបញ្ហា = បដិសេធវិសជ្ជនា

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា ***មោឃបញ្ហា*** *សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា* **នោ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអង្គធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ ៕*

(អក្សរដែលគូសបន្ទាត់ខាងក្រោមនេះ ជាកន្លែងដែលត្រូវប្តូរទៅតាមបទនោះៗ)។

មូលយមកៈ

កុសលតិកនិទ្ទេសវារៈ

អនុសន្ធិ

កាលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងគម្ពីរ **កថាវត្ថុ** *ចប់សព្វគ្រប់ហើយ ទើបទ្រង់សំដែងគម្ពីរ* **យមកៈ** *ជាបន្ទ។*

គម្ពីរយមកៈនោះឯង មាន ១០ យមកៈ គឺ ៖

១. មូលយមកៈ ២. ខន្ធយមកៈ ៣. អាយតនយមកៈ ៤. ធាតុយមកៈ ៥. សច្ចយមកៈ ៦. សង្ខារយមកៈ ៧. អនុសយយមកៈ ៨. ចិត្តយមកៈ ៩. ធម្មយមកៈ ១០. ឥន្ទ្រិយយមកៈ។

ក្នុងយមកៈ ១០ យ៉ាងនេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **មូលយមកៈ** *មុន រួចទើបទ្រង់សំដែង* **ខន្ធយមកៈ** *ជាដើម តទៅតាមលំដាប់។*

មូលយមកៈ មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

ឧទ្ទេស *និង* **និទ្ទេស** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **ឧទ្ទេស** *មុន រួចទើបទ្រង់សំដែង* **និទ្ទេស** *តទៅ។*

ឧទ្ទេស មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

តិកមាតិកាឧទ្ទេស *និង* **ទុកមាតិកាឧទ្ទេស** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **តិកមាតិកាឧទ្ទេស** *មុន រួចទើបទ្រង់សំដែង* **ទុកមាតិកាឧទ្ទេស** *តទៅ។*

បញ្ជាក់ ៖ តិកមាតិកាឧទ្ទេស និង ទុកមាតិកាឧទ្ទេស ទាំង ២ នេះ មិនចាំបាច់នាំមកសំដែងក្នុងទីនេះ ព្រោះថា ក្នុងឧទ្ទេសនោះ មិនមានពាក្យអធិប្បាយពិសេសទេ មានត្រឹមតែជាចំណងជើងរបស់និទ្ទេស ប្រហែលៗនឹងមាតិកា។

និទ្ទេស មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

តិកមាតិកានិទ្ទេស *និង* **ទុកមាតិកានិទ្ទេស** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **តិកមាតិកានិទ្ទេស** *មុនរួចទើបទ្រង់សំដែង* **ទុកមាតិកានិទ្ទេស** *តទៅ។*

តិកមាតិកានិទ្ទេស *មានតិក ២២ គឺ* **កុសលតិកៈ** *ជាដើម រហូតដល់* **សនិទស្សនតិកៈ** *ជាទីបំផុត។*

ទុកមាតិកានិទ្ទេស *មានទុក ១០០ គឺ* **ហេតុទុកៈ** *ជាដើម រហូតដល់* **សរណទុកៈ** *ជាទីបំផុត។*

ក្នុង **តិកមាតិកានិទ្ទេស** *២២ នោះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **កុសលតិកនិទ្ទេស** *មុនរួចទើបទ្រង់សំដែង* **វេទនាតិកនិទ្ទេស** *តទៅតាមលំដាប់។*

កុសលតិកនិទ្ទេសមាន ១០ វារៈគឺ ៖

១. មូលវារៈ, ២. ហេតុវារៈ, ៣. និទានវារៈ, ៤. សម្ភវវារៈ,
៥. បភវវារៈ, ៦. សមុដ្ឋានវារៈ, ៧. អាហារវារៈ, ៨. អារម្មណវារៈ,
៩. បច្ចយវារៈ, ១០. សមុទយវារៈ។

មូលំ ហេតុ និទានញ្ច សម្ភវោ បភវេន ច
សមុដ្ឋានាហារារម្មណា បច្ចយោ សមុទយេន ជាតិ។

ក្នុងវារៈទាំង ១០ យ៉ាងនោះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **មូលវារៈ** *មុន ហើយទ្រង់សំដែង* **ហេតុវារៈ** *ជាដើម តទៅតាមលំដាប់។*

ក្នុងមូលវារៈ មាន ៤ បទគឺ ៖

១. កុសលបទ, ២. អកុសលបទ, ៣. អព្យាកតបទ, ៤. នាមបទ ។

ក្នុង ៤ បទនោះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **កុសលបទ** *មុន ហើយទើបទ្រង់សំដែង* **អកុសលបទ** *ជាដើម តទៅតាមលំដាប់។*

ក្នុងកុសលបទ មានន័យ ៤ យ៉ាងគឺ ៖

១. មូលន័យ, ២. មូលមូលន័យ, ៣. មូលកន័យ, ៤. មូលមូលកន័យ។

ក្នុងន័យ ៤ យ៉ាងនេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **មូលន័យ** *មុន ហើយទ្រង់សំដែង* **មូលមូលន័យ** *ជាដើម តទៅតាមលំដាប់ៗ*

មូលន័យ មានយមកៈ ៣ យ៉ាងគឺ ៖

១. មូលយមកៈ, ២. ឯកមូលយមកៈ, ៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ។

ក្នុងយមកៈ ៣ យ៉ាងនោះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **មូលយមកៈ** *មុន ហើយទ្រង់សំដែង* **ឯកមូលយមកៈ** *ជាដើម តទៅតាមលំដាប់ៗ*

ក្នុងមូលយមកៈនេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

អនុលោម *និង* **បដិលោម** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **អនុលោម** *មុន ហើយទ្រង់សំដែង* **បដិលោម** *តទៅ។*

អនុលោមមាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

បុច្ឆា *និង* **វិសជ្ជនា** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **បុច្ឆា** *មុន ហើយទើបទ្រង់សំដែង* **វិសជ្ជនា** *តទៅ។*

បុច្ឆា មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

សន្និដ្ឋាន *និង* **សំសយ** *ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង* **សន្និដ្ឋាន** *មុន ហើយទ្រង់សំដែង* **សំសយ** *តទៅ ។*

តារាងអនុសន្ធិ ក្នុងយមកប្បករណ៍

<table>
<tr><td colspan="11">កថាវត្ថុប្បករណ៍ → យមកប្បករណ៍</td></tr>
<tr><td>មូល</td><td>ខន្ធ</td><td>អាយតនៈ</td><td>ធាតុ</td><td>សច្ចៈ</td><td>សង្ខារ</td><td>អនុសយៈ</td><td>ចិត្ត</td><td>ធម្ម</td><td>ឥន្ទ្រិយ</td><td>សរុប</td></tr>
<tr><td colspan="6">ឧទ្ទេស</td><td colspan="4">និទ្ទេស</td><td>២</td></tr>
<tr><td colspan="11">និទ្ទេស</td></tr>
<tr><td colspan="6">តិកមាតិកានិទ្ទេស</td><td colspan="4">ទុកមាតិកានិទ្ទេស</td><td>២</td></tr>
<tr><td colspan="10">កុសលតិកៈ ។ល។ សនិទស្សនតិកៈ</td><td>២២</td></tr>
<tr><td>មូល</td><td>ហេតុ</td><td>និទាន</td><td>សម្ភវៈ</td><td>បភវៈ</td><td>សមុដ្ឋាន</td><td>អាហារ</td><td>អារម្មណៈ</td><td>បច្ចយៈ</td><td>សមុទយៈ</td><td>១០</td></tr>
<tr><td colspan="3">កុសលបទ</td><td colspan="3">អកុសលបទ</td><td colspan="2">អព្យាកតបទ</td><td colspan="2">នាមបទ</td><td>៤</td></tr>
<tr><td colspan="3">មូលន័យ</td><td colspan="3">មូលមូលន័យ</td><td colspan="2">មូលកន័យ</td><td colspan="2">មូលមូលកន័យ</td><td>៤</td></tr>
<tr><td colspan="3">មូលយមកៈ</td><td colspan="5">ឯកមូលយមកៈ</td><td colspan="2">អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ</td><td>៣</td></tr>
<tr><td colspan="6">អនុលោម</td><td colspan="4">បដិលោម</td><td>២</td></tr>
<tr><td colspan="6">បុច្ឆា</td><td colspan="4">វិសជ្ជនា</td><td>២</td></tr>
<tr><td colspan="6">សន្និដ្ឋានបទ</td><td colspan="4">សំសយបទ</td><td>២</td></tr>
</table>

អត្ថធម៌មូលយមកៈ ក្នុងកុសលបទ

កុសលា ធម្មា = ពួកធម៌ជាកុសល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

កុសលមូលា = ឈ្មោះថា កុសលមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣។

កុសលមូលមូលា = ឈ្មោះថា មូលដែលជាកុសលមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣។

កុសលមូលេន ឯកមូលា = មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា = **មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា = **ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣។

កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា = **ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣។

កុសលមូលកា = **មានមូលជាកុសល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលមូលកា = **មានមូលដែលជាកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលេន ឯកមូលកា = **មានមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា = **មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល។**

៙ អន្តធម៌ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ កុសលចិត្តជរូប ១៧។

កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា = **មានមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងកុសលមូល។**

១ អគ្គធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣។

កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា = **មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល។**

១ អគ្គធម៌ បានដល់ កុសលមូល ៣ ។

មូលវារៈ

កុសលបទ

ក. មូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា កុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា តីណេវ កុសលមូលានិ, អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលា។ *អលោភៈ អទោសៈ អមោហៈ តែ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថា កុសលមូល កុសលធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថាកុសលមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) និង កុសលមូល ៣ ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា កុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក **កុសលមូល ៣** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បុរិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **តីណេវ កុសលមូលានិ** ហើយទ្រង់លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសល មូល ៣)** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលា** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា កុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កុសលមូល ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនាៈ កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ កុសលញ្ច។ *រូបដែលមានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលផង ជាកុសលផងៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលា *ជាសំសយបទៗ*

- *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ៗ*
- *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួល*

អន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កុសលចិត្ត ២១ចេតសិក ៣៨ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ ក៏មានមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូលផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្តជួរប ១៧ និង កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលចិត្តជួរប ១៧ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលំ ន កុសលំ**, ហើយទ្រង់លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ កុសលញ្ច** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹង កុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ

ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, អវសេសា កុសលមូល-សហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា។ *កុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា កុសលមូលពួកនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងកុសលមូល ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ និងកុសលមូល ៣ ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹង កុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលមូល ៣ ដែលជា អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ

អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, ហើយទ្រង់លើក យក កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសលមូល ៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលា ច ច អញ្ញមញ្ញមូលា ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុង អនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអមៈ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួល អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កុសលមូល ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង ៕

(ចប់មូលន័យ)

ខ. មូលមូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលមូលាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជាកុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា *តីណេវ កុសលមូលមូលានិ, អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលមូលា។ អលោភៈ អទោសៈ អមោហៈ តែ ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជាកុសលមូល កុសលធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថាមូលដែលជាកុសលមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា *យេ វា បន កុសលមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? មួយវិញទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជា កុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ កុសលមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) និងកុសលមូល ៣ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជាកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលមូល ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **តីណេវ កុសលមូលមូលានិ** *ហើយទ្រង់លើកយក កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសលមូល ៣) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា កុសលា**

ធម្មា ច កុសលមូលមូលា ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជាកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កុសលមូល ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?

វិសជ្ជនា កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលញ្ចេវ កុសលញ្ច។ រូបដែលមានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល

តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលផង ជាកុសលផង។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់ សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ ក៏មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្តរូប ១៧ និងកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលចិត្តជួប ១៧ *ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ ន កុសលំ *ហើយទ្រង់លើកយក* កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ *ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលញ្ចេវ កុសលញ្ច *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់ៗ*

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយមានមូល ដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច, អវសេសា កុសល-មូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញ-មញ្ញមូលមូលា។ *កុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា កុសលមូលពួកនោះមានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូល-មូលា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា*

មូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ និងកុសលមូល ៣ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល ដែលជា មូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជា មូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលមូល ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច** ហើយទ្រង់លើកយក កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសលមូល ៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែ ម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា* **កុសលមូល ៣** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង ។*

(ចប់មូលមូលន័យ)

គ. មូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលកំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច។ *រូបដែលមានកុសល ជាសមុដ្ឋាន*

មានមូលជាកុសល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលជាកុសលផង ជាកុសលផង។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ កុសលមូលកា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បុច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **កុសល ចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មានមូលជា កុសលផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្តជរូប ១៧ និងកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាន មូលជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ ការលើកយក **កុសលចិត្តជរូប ១៧** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលស–**

មុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលកំ ន កុសលំ *ហើយទ្រង់លើកយកកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **កុសលំ** កុសលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលកំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច។ *រូបដែលមានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូលផង ជាកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលកា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ ក៏មានមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូលផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្តរូប ១៧ និងកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **កុសលចិត្តជរូប ១៧** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលកំ ន កុសលំ,** ហើយទ្រង់លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ ច, អវសេសា កុសល-មូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលកា។ *កុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា កុសលមូលពួកនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយគ្នាផង មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនមានមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ និងកុសលមូល ៣ ។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងកុសលមូល ឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **កុសលមូល ៣** ដែលជាអន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ ច,** ហើយទ្រង់ លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសលមូល ៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលកា** ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កុសលមូល ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង ៕

(ចប់មូលកន័យ)

ឃ. មូលមូលកនយ័

១. មូលយមក:

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ដែលជាកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាកុសលមូល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលមូលកំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច។ *រូបដែលមានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលដែលជាកុសលមូលផង ជាកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា*បុច្ឆាបញ្ហា *សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ*

ព្រោះថា កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មានមូល ដែលជាកុសលមូលផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ និង កុសលចិត្តជរូប ១៧។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាន មូលដែលជាកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក **កុសលចិត្តជរូប ១៧** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសល-សមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលមូលកំ ន កុសលំ** ហើយទ្រង់លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលំ កុសលមូលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកំ ន កុសលំ, កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច។ *រូបដែលមានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ, កុសលធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលផង ជាកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គ ទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រមទទួលអត្ថធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា* **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូលផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្តជួរូប ១៧ និងកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលចិត្តជួរូប ១៧ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកំ ន កុសលំ** ហើយទ្រង់លើកយក **កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៨** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមក:

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកាតិ? ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូលឬ ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច, អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ កុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា កុសល-

មូលពួកនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូល តែមិនមានមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូល-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (-៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧ និងកុសលមូល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយមានមូលដែលជា មូលតែមួយជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះមានមូលដែលជាមូលដល់គ្នា និងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កុសលមូល ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទដូចបានសំដែងថា* មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច *ហើយទ្រង់លើកយកកុសលចិត្ត ២១ ចេតសិក ៣៥ (វៀរកុសលមូល ៣) កុសលចិត្តជរូប ១៧*

ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា កុសលមូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយអម។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កុសលមូល ៣។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា* **កុសលមូល ៣** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាកុសលផង។*

(ចប់មូលមូលកន័យ)

(ចប់កុសលបទ)

តារាងសង្ខេប

ឈ្មោះយមកៈ / ឈ្មោះន័យ	សរុបមូលវារៈ: ក្នុងកុសលបទ		
	១. មូលយមកៈ	**២. ឯកមូលយមកៈ**	**៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ**
ក. មូលន័យ	*អនុ.បុ. <u>កុ.២១,ចេ.៣៥(-កុ.មូល៣)</u> +៣* *បដិ.បុ. អា ៣*	*អនុ.បុ. អា កុ.២១, ចេ. ៣៨* *បដិ.បុ. <u>កុ.ចិរុ.១៧</u> +កុ.២១,ចេ. ៣៨*	*អនុ.បុ. <u>កុ.២១,ចេ.៣៥(-កុ.មូល៣), កុ.ចិរុ.១៧</u>+៣* *បដិ.បុ. អា ៣*
ខ. មូលមូលន័យ	↓		↓
គ. មូលកន័យ	↑		
ឃ. មូលមូលកន័យ			↓

បញ្ជាក់ = អក្សរដែលមានបន្ទាត់ពីក្រោម ជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង។

អត្ថធម៌មូលយមកៈ ក្នុងអកុសលបទ

អកុសលា ធម្មា **= ពួកធម៌ជាអកុសល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧។

អកុសលមូលា **= ឈ្មោះថាអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលមូល ៣។

អកុសលមូលមូលា **= ឈ្មោះថាមូលដែលជាអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលមូល ៣។

អកុសលមូលេន ឯកមូលា **= មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តជួរបូ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា **= មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តជួរបូ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា **= ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា **= ឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូល។**

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលកា **= មានមូលជាអកុសល។**

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តុប្បាទ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលមូលកា = មានមូលដែលជាអកុសលមូល។

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តុប្បាទ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន ឯកមូលកា = មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តុប្បាទ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា = មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ អកុសលចិត្តុប្បាទ ១៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា = មានមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូល។

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា = មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូល។

៙ អដ្ឋកថា បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

មូលវារៈ

អកុសលបទ

ក. មូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា អកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា តីណេវ អកុសលមូលានិ, អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុសលមូលា។ *លោភៈ ទោសៈ មោហៈ តែ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថា អកុសលមូល, អកុសលធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថាអកុសលមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា អកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (វៀរ អកុសលមូល ៣) និងអកុសលមូល ៣ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាអកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **អកុសលមូល ៣** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **តីណេវ អកុសលមូលានិ** ហើយទ្រង់លើកយក **អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤** (វៀរអកុសលមូល ៣) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុសលមូលា** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **អកុសលមូល ៣** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាអកុសលផង។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូលំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលំ។ *អកុសលដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូលំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ *រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ ការលើកយក **មោហចេតសិក** ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ ដែលជាអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា **អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូលំ**, ហើយ ទ្រង់លើកយក **អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧** (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលំ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តរូប ១៧ , **និង** អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោ-ហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **អកុសលចិត្តរូប ១៧** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន

សំដែងថា **អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូលំ ន អកុសលំ** *ហើយទ្រង់លើកយក* **អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧** *(វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ អកុសលញ្ច** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង បដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល តែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, អវសេសា អកុសលមូល-សហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា។ *អកុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អកុសលមូលពួកនោះ មានមូល តែមួយ ជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយ នឹងអកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូល តែ មិនឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា ជាមូល ដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (វៀរ អកុសលមូល ៣) អកុសលចិត្តជរូប ១៧ ,

និង អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយ នឹងអកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **អកុសលមូល ៣** *(វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច** *ហើយទ្រង់លើកយក* **អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤(វៀរអកុសលមូល ៣), អកុសលចិត្តជរូប ១៧** *ដែលជាអន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា* **អវសេសា អកុសលមូលសហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួល អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា* **អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាអកុសលផង។*

(ចប់មូលន័យ)

ខ. មូលមូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា មូល ដែលជាអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា តីណេវ អកុសលមូលមូលានិ, អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុសលមូលមូលា។ *លោភៈ ទោសៈ មោហៈ តែ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថាមូលដែលជាអកុសលមូល, អកុសលធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា មូលដែលជាអកុសលមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា *យេ វា បន អកុសលមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ?* *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជាអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា* *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (-៣), និង អកុសលមូល ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូលដែលជាអកុសលមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក* **អកុសលមូល ៣** *ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **តីណេវ អកុសលមូលមូលានិ** *ហើយទ្រង់លើកយក* **អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (វៀរអកុសលមូល ៣)** *ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុសលមូលមូលា,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិកប្ប៍ដោយអម។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលមូលា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូលមូលំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ។ *អកុសលដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ *រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហ-មូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តជរូប ១៧,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោ-ហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា មូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច, អវសេសា អកុសល-មូលសហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា។ *អកុសលមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អកុសលមូលនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-មូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (វៀរអកុសលមូល ៣), អកុសលចិត្តជរូប ១៧,

និង អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលន័យ)

គ. មូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលកាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលជា អកុសលឬ?

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ ន អកុសលមូលកំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលកំ។ អកុសលដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលជាអកុសលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលជាអកុសល។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?

វិសជ្ជនា អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលកំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលកញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលជាអកុសល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលជាអកុសលផង ជាអកុសលផង។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អកុសលមូលកា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តជរូប ១៧ ,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៌ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលកាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូលកំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលកំ។ អកុសល ដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?

វិសជ្ជនា អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូលកំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលកញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២, និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តដួប ១៧ ,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់។*

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល តែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយ នឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ ច, អវសេសា អកុសល-មូលសហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញ-មូលកា។ *អកុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អកុសលមូលពួកនោះ មានមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយ នឹងអកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមានមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូល ដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤ (-៣) អកុសលចិត្តជរូប ១៧,

និង អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកគ្គដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលកន័យ)

ឃ. មូលមូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ដែលជាអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ ន អកុសលមូលមូលកំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលមូលកំ។ *អកុសលដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាអកុសលមូលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាអកុសលមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលមូលកំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលមូលកញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ *រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលជាអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២, និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហ-មូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តជរូប ១៧,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហ-មូលចិត្ត ២)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល, ពួកធម៌ទាំង អស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូល-មូលកំ, សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកំ។ *អកុសលដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលឡើយ, អកុសលដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនា អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូល-មូលកំ ន អកុសលំ, អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចេវ អកុសលញ្ច។ *រូបដែលមានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ, អកុសលធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២, និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្តជវៈ ១៧,

និង អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៧ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអកុសលមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច, អវសេសា អកុសលមូលសហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ *អកុសលមូលពួកណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អកុសលមូលពួកនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអកុសលមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយនឹងអកុសលមូល តែមិនមានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអកុសលមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលចិត្ត ១២ ចេតសិក ២៤(-៣) អកុសលចិត្តជរូប ១៧,

និង អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកុសលមូល ៣ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលកន័យ)

(ចប់អកុសលបទ)

តារាងសង្ខេប

ឈ្មោះយមកៈ / ឈ្មោះន័យ	សរូបមូលវារៈ ក្នុងអកុសលបទ		
	១. មូលយមកៈ	២. ឯកមូលយមកៈ	៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ
ក. មូលន័យ	អនុ.បុ. អកុ.១២,ចេ.២៤(-អកុ.មូល៣) + ៣ បដិ.បុ. អា ៣	អនុ.បុ. មោ→២ + អកុ.១២, ចេ.២៧ (-មោ→២) បដិ.បុ. អកុ.ចិរុ.១៧ + អកុ.១២, ច.២៧ (-មោ→២)	អនុ.បុ. អកុ.១២,ចេ២៤,អកុ.ចិរុ.១៧ (-អកុ.មូល៣) + ៣ (-មោ→២) បដិ.បុ. អា ៣ (-មោ→២)
ខ. មូលមូលន័យ			
គ. មូលកន័យ			
ឃ. មូលមូលកន័យ			

អព្យាកតមូលយមកៈ ក្នុងអព្យាកតបទ

អព្យាកតា ធម្មា = ពួកធម៌ជាអព្យាកត។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ វិបាកចិត្ត ៣៦ កិរិយាចិត្ត ២០ ចេតសិក ៣៨ រូប ២៨ និព្វាន។

អព្យាកតមូលា = ឈ្មោះថាអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

អព្យាកតមូលមូលា = ឈ្មោះថាមូលដែលជាអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា = មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាក និងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា = មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាក និងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា = ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា = ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

អព្យាកតមូលកា = មានមូលជាអព្យាកត។

៙ អត្ថធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកស និងហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

អព្យាកតម្ហូលម្ហូលកា = **មានមូលដែលជាអព្យាកតមូល។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកស និងហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ។

អព្យាកតម្ហូលេន ឯកម្ហូលកា = **មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាក និងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

អព្យាកតម្ហូលេន ឯកម្ហូលម្ហូលកា = **មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាក និងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

អព្យាកតម្ហូលេន អញ្ញមញ្ញម្ហូលកា = **មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

អព្យាកតម្ហូលេន អញ្ញមញ្ញម្ហូលម្ហូលកា = **មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

មូលវារៈ

អព្យាកតបទ

ក. មូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា អព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា តីណេវ អព្យាកតមូលានិ, អវសេសា អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតមូលា។ *អលោភៈ អទោសៈ អមោហៈ តែ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថា អព្យាកតមូល, អព្យាកតធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា អព្យាកតមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា អព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ វិបាកចិត្ត ៣៦ កិរិយាចិត្ត ២០ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) រូប ២៨ និព្វាន,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា អព្យាកតមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **អព្យាកតមូល ៣** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **តីណេវ អព្យាកតមូលានិ** ហើយទ្រង់លើកយក **វិបាកចិត្ត ៣៦ កិរិយាចិត្ត ២០ ចេតសិក ៣៨** (វៀរអព្យាកតមូល ៣) **រូប ២៨ និព្វាន** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតមូលា** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា អព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **អព្យាកតមូល ៣** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាអព្យាកតផង។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា **យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលាតិ?** ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ន ឯកមូលំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលំ។ *អព្យាកតដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលតែមួយជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឡើយ, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២(វៀរឆន្ទៈ)អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្ត-ជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន,

និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុក-វិបាក និងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិស-ន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២(វៀរឆន្ទៈ)

អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលំ,** ហើយទ្រង់លើកយក **សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលំ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូបៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាអព្យាកតផងៗ

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, អវសេសា អព្យាកតមូល-សហជាតា ធម្មា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញ-មូលា។ *អព្យាកតមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អព្យាកតមូលនោះ មានមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអព្យាកតមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល តែមិនឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្ត-

ជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយ នឹងអព្យាកតមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **អព្យាកតមូល** ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច** ហើយទ្រង់លើកយក **សហេតុក-វិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប** ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា អព្យាកតមូល - សហជាតា ធម្មា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា**, ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាជាមូលជល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **អព្យាកតមូល ៣** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជាអព្យាកតផង ៗ*

(ចប់មូលន័យ)

ខ. មូលមូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា មូលដែលជាអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា តីណេវ អព្យាកតមូលមូលានិ, អវសេសា អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតមូលមូលា។ *អលោភៈ អទោសៈ អមោហៈ តែ៣ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថាមូលដែលជាអព្យាកតមូល អព្យាកតធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថាមូល ដែលជាអព្យាកតមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជា អព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ វិបាកចិត្ត ៣៦ កិរិយាចិត្ត ២០ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) រូប ២៨ និព្វាន ,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ន ឯកមូលមូលំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលំ. *អព្យាកត*

ដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឡើយ, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? មួយវិញទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២(វៀរឆន្ទៈ) អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន,

និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុក-វិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុក-កិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្ពេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលាតិ? ពួកធម៌ ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកមូលមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច, អវសេសា អព្យាកតមូលសហជាតា ធម្មា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា។ អព្យាកតមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អព្យាកតមូលនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអព្យាកតមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល តែមិនឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលន័យ)

គ. មូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ ន អព្យាកតមូលកំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលកំ។ *អព្យាកតដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាអព្យាកត, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាអព្យាកត។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលកា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២(វៀរឆន្ទៈ)អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសល - ចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន,

និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុក-វិបាកសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុក-បដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា**។ល។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ន ឯកមូលកំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកំ។ *អព្យាកតដែលជាអហេតុក មិនមានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឡើយ, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្ពេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន,

និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកសនិងហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្ពេ តេ ធម្មា អព្យាកតា *ជាសំសយបទ។*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ។

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ ច, អវសេសា អព្យាកតមូលសហជាតា ធម្មា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលកា។ *អព្យាកតមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អព្យាកតមូលនោះ មានមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអព្យាកតមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល តែមិនមានមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុក-កិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៥ (-៣) សហេតុកវិបាកសនិងហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលកន័យ)

ឃ. មូលមូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល ដែលជាអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ ន អព្យាកតមូលមូលកំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលមូលកំ។ *អព្យាកតដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាអព្យាកតមូលឡើយ, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាអព្យាកតមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន,

និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាកត, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ន ឯកមូលមូលកំ, សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកំ។ *អព្យាកតដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឡើយ, អព្យាកតដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូល-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) អហេតុកចិត្តជរូប ១៧ អហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប កុសលអកុសលចិត្តជរូប ១៧ ពាហិររូប អាហារជរូប ឧតុជរូប អសញ្ញសត្តកម្មជរូប បវត្តិកម្មជរូប និព្វាន, និង សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុកកិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៨ សហេតុកវិបាកនិងសហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច, អវសេសា អព្យាកតមូលសហជាតា ធម្មា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ *អព្យាកតមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា អព្យាកតមូលនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងអព្យាកតមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងអព្យាកតមូល តែមិនមានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូល-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងអព្យាកតមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាកតឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកវិបាកចិត្ត ២១ សហេតុក-កិរិយាចិត្ត ១៧ ចេតសិក ៣៥ (វៀរអព្យាកតមូល ៣) សហេតុកវិបាកនិង សហេតុកកិរិយាចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង អព្យាកតមូល ៣ ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អព្យាកតមូល ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលកន័យ)

(ចប់ អព្យាកតបទ)

តារាងសង្ខេប

	សរុបមូលវារៈ ត្តិកអព្យាកតបទ		
ឈ្មោះយមកៈ / ឈ្មោះន័យ	១. មូលយមក	២. ឯកមូលយមក	៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមក
ក. មូលន័យ	អនុ.បុ. វិបាក.៣៦, កិ. ២០, ចេ. ៣៥(-អព្យា.មូល៣), រូប. ២៨, និ + ៣ បដិ.បុ. អា ៣	អនុ.បុ. អហេ.១៨, អញ្ញ.១២ (-ឆន្ទៈ), អហេ.ចិរូ, អហេ.បដិកំ, កុ.អកុ.ចិរុ.១៧, ពា,ឧ,អា,ញ,បវ,និ + សហេ.វិ២១, កិ.១៧, ចេ.៣៨ ,សហេ.វិ, សហេ. កិ.ចិរុ.១៧, សហេ-បដិកំ បដិ.បុ. អា ......*	អនុ.បុ. សហេ.វិ២១, កិ.១៧, ចេ.៣៥ (-អព្យា.មូល៣), សហេ.វិ, សហេ.កិ. ចិរុ. ១៧, សហេ-បដិកំ + ៣ បដិ.បុ. អា ....
ខ. មូលមូលន័យ			
គ. មូលកន័យ			
ឃ. មូលមូលកន័យ			

* = បានដល់អត្ថធម៌ដែលមានទាំងសន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ នោះឯង៕

អន្តធម៌មូលយមកៈ ក្នុងនាមបទ

ណាមា ធម្មា = ពួកធម៌ជានាម។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ និព្វាន។

ណាមមូលា = ឈ្មោះថានាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩។

ណាមមូលមូលា = ឈ្មោះថាមូលដែលជានាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩។

ណាមមូលេន ឯកមូលា = មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

ណាមមូលេន ឯកមូលមូលា = មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

ណាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា = ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

ណាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា = ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

ណាមមូលកា = មានមូលជានាម។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

ណាមមូលមូលកា = មានមូលដែលជានាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) និងសហេតុកចិត្តជរូប ១៧ បញ្ចវោការសហេតុកបដិ-សន្ធិកម្មជរូប។

ឆាមង្គលេង ឯកមូលកា = មានមូលតែមួយជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

ឆាមង្គលេង ឯកមូលមូលកា = មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប។

ឆាមង្គលេង អញ្ញមញ្ញមូលកា = មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

ឆាមង្គលេង អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា = មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

មូលវារៈ

នាមបទ

ក. មូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា នាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា នវេវ នាមមូលានិ, អវសេសា នាមា ធម្មា ន នាមមូលា។ *កុសលមូល ៣ អកុសលមូល ៣ អព្យាកតមូល ៣ រួម ៩ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថា នាមមូល, នាមធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា នាមមូលឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា នាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលា *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ (វៀរនាមមូល ៩) និព្វាន,

និង នាមមូល ៩ ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា នាមមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក នាមមូល ៩ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឆវេ ឆាមមូលានិ** ហើយទ្រង់លើកយក ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៤៦ (វៀរនាមមូល ៩) និព្វាន ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា ឆាមា ធម្មា ឆ ឆាមមូលា** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយអមៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ឆាមមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថា នាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចន-វិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា នាមមូល ៩ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជានាមផង។

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា **យេ កេចិ ឆាមា ធម្មា, សព្វេ តេ ឆាមមូលេន ឯកមូលាតិ?** ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន មូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលឬ?

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ន ឯកមូលំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលំ។ *នាមដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលឡើយ, នាមដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន ឯកមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹង នាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលេន ឯកមូលំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាននាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមែនជានាមឡើយ, នាមធម៌ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលឬ?*

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ ការលើកយក **អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុង បុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អហេតុកំ ឆាមំ ឆាមមូលេន ឆ ឃកម្ពូលំ** ហើយទ្រង់លើកយក **សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សហេតុកំ ឆាមំ ឆាមមូលេន ឃកម្ពូលំ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ឆាមមូលេន ឃកម្ពូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមា ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឆាមសមុដ្ឋានំ រូបំ ឆាមមូលេន ឃកម្ពូលំ**

ឆ ឆាមំ *ហើយទ្រង់លើកយក សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២(វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅ ក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* ឆាមំ ឆាមមូលេន ឯកមូលញ្ចេវ ឆាមញ្ច *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ ឆាមមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ ឆាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹង នាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ ឆាមមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច, អវសេសា ឆាមមូលសហ-ជាតា ធម្មា ឆាមមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា។ *នាមមូល ណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា នាមមូលនោះ មានមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងនាមមូលដែលនៅសល់ក្រៅ ពីនោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនឈ្មោះថា ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា ឡើយ។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន ឆាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នា និងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមមូលេន ឯកមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរនាមមូល ៩) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ពួកធម៌ណាមួយមានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹង នាមមូលឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ***នាមមូល ៩ (វៀរមោហ-ចេតសិកដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)*** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នាមមូលានិ ឯកមូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច** *ហើយទ្រង់លើកយក* ***សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរនាមមូល ៩) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិ-កម្មជរូប*** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា នាមមូលសហជាតា ធម្មា នាមមូលេន ឯកមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលា** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះជា* ***សរូបទស្សនវិសជ្ជនា*** *ដែលមានវិកប្បដោយអម។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

សព្វេ តេ ធម្មា នាមា *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា **នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)** ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជានាមផង ៕*

(ចប់មូលន័យ)

ខ. មូលមូលន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូល-មូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូលដែលជានាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា នវេវ នាមមូលមូលានិ, អវសេសា នាមា ធម្មា ន នាមមូលមូលា។ *កុសលមូល ៣ អកុសលមូល ៣ អព្យាកតមូល ៣ រួម ៩ ប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថាមូលដែលជានាមមូល, នាមធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះ ថាមូលដែលជានាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា

ឆាមាតិ? ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូលដែលជានាមមូល, ពួកធម៌ទាំង-អស់នោះ ជានាមឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែនៗ

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ ឆាមា ធម្មា ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សព្វេ តេ ឆាមមូលមូលា ជាសំសយបទៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ (វៀរនាមមូល ៩) និព្វាន,

និង នាមមូល ៩ ៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហាៗលៗ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអមៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ឆាមមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមា ជាសំសយបទៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩ៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហាៗលៗ

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាម-មូលេន ឯកមូលមូលាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ន ឯកមូលមូលំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលំ។ *នាមដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, នាមដែលជាសហេតុកៈ មាន មូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែល ជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាន នាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមែនជា នាម, នាមធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលមូលា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ ចេតសិក ១២ (វៀរ ឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ធម្មា មូលេន ឯកមូលមូលា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា ធម្មា ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ ធម្មា មូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ ធម្មា មូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល ដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាមូលដែល ជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូលឬ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នាមមូលានិ ឯកមូល-មូលានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច, អវសេសា នាមមូលសហជាតា ធម្មា នាមមូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា។
នាមមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា នាមមូលនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង ឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងនាមមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនឈ្មោះថាមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ឈ្មោះថាមូល ដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៤៦ (វៀរនាមមូល ៩) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

សព្វេ តេ ធម្មា នាមា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលន័យ)

គ. មូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ ន នាមមូលកំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលកំ។ *នាមដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលជានាម, នាមដែលជាសហេតុកៈ មានមូលជានាម។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលកំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលកញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាននាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលជានាម តែមិនមែនជានាម, នាមធម៌ មានមូលជានាមផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ ឆាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ឆាមមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរ ឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

***និង** សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។*

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ឆាមមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមា *ជាសំសយបទ។*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

***និង** សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។*

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងនាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ន ឯកមូលកំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលកំ។ *នាមធម៌ដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, នាមធម៌ដែលជាសហេតុកៈ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងនាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន ឯកមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលេន ឯកមូលកំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលកញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាននាមជា សមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមែនជានាម, នាមធម៌ មានមូលតែមួយជាមួយនឹងនាមមូលផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលកា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ ចេតសិក ១២ (វៀរឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ធាមមូលេន ឯកមូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា ធាមា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិ- សន្ធិកម្មជរូប,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ ធាមមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ ធាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដល់គ្នានិងគ្នា ជាមួយនឹងនាមមូលឬ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ ធាមមូលានិ ឯកមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ ច, អវសេសា ធាមមូល-

សហជាតា ធម្មា នាមមូលេន ឯកមូលកា ច ច អញ្ញមញ្ញមូលកា។ នាមមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា នាមមូលនោះ មានមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងនាមមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមានមូលដល់គ្នានិងគ្នា។

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មានាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥៦ (វៀរនាមមូល ៩) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ , សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប, និង នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា នាមា *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលកន័យ)

ឃ. មូលមូលកន័យ

១. មូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូល-មូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជានាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ ន នាមមូលមូលកំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលមូលកំ។ *នាមធម៌ដែលជាអហេតុកៈ មិនមានមូលដែលជានាមមូល, នាមធម៌ដែលជាសហេតុកៈ មានមូលដែលជានាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជានាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលមូលកំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលមូលកញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាននាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជានាមមូល តែមិនមែនជានាម, នាមធម៌ មានមូលដែលជានាមមូលផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ ឆាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ឆាមមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ ចេតសិក ១២ (វៀរ ឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហ-មូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ឆាមមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា ឆាមា *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិ-សន្ធិកម្មជរូប,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

២. ឯកមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកាតិ? *ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែល ជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលឬ?*

វិសជ្ជនា អហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ន ឯកមូលមូលកំ, សហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកំ។ *នាមធម៌ដែលជាអហេតុក មិនមានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, នាមធម៌ដែលជាសហេតុក មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន ឯកមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូល ដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកំ ន នាមំ, នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចេវ នាមញ្ច។ *រូបដែលមាននាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមែនជានាម, នាមធម៌ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូលផង ជានាមផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អហេតុកចិត្ត ១៨ អញ្ញសមានាចេតសិក ១២ (វៀរ ឆន្ទៈ) មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២ និព្វាន,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ មោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន ធាមម្មូលេន ឯកម្មូលម្មូលកា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សព្វេ តេ ធម្មា ធាមា ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុង មោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា**។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជា**សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យេ កេចិ ធាមម្មូលេន ឯកម្មូលម្មូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ ធាមម្មូលេន អញ្ញមញ្ញម្មូលម្មូលកាតិ? ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល ដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលដែលជាមូល ដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូលឬ?

វិសជ្ជនា មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នាមមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច, អវសេសា នាមមូលសហជាតា ធម្មា នាមមូលេន ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ *នាមមូលណា កើតឡើងក្នុងគ្រាជាមួយគ្នា នាមមូលនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយជាមួយគ្នាផង មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាផង, ពួកធម៌ដែលកើតព្រមជាមួយនឹងនាមមូលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មានមូលដែលជាមូលតែមួយ ជាមួយនឹងនាមមូល តែមិនមានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នា។*

បដិលោមបុច្ឆា យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូល-មូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលដែលជាមូលដល់គ្នានិងគ្នាជាមួយនឹងនាមមូល, ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យេ កេចិ នាមមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេតសិក ៥២ (វៀរ នាមមូល ៩) សហេតុកចិត្តជរូប ១៧ សហេតុកបដិសន្ធិកម្មជរូប,

និង នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា។ល។ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សព្វេ តេ ធម្មា នាមា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ នាមមូល ៩ (វៀរមោហចេតសិក ដែលនៅក្នុងមោហមូលចិត្ត ២)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា។ល។

(ចប់មូលមូលកន័យ)

(ចប់ នាមបទ)

មូលយមកំ និដ្ឋិតំ

(ចប់មូលយមកៈ)

តារាងសង្ខេប

សរុបមូលដ្ឋានៈ នាមបទ

ឈ្មោះយមកៈ / ឈ្មោះន័យ	១. មូលយមក	២. ឯកមូលយមក	៣. អញ្ញមញ្ញមូលយមក
ក. មូលន័យ	អនុ.បុ. <u>ចិត្ត.៨៩,ចេ.៤៦,និ,</u> + ៩ បដិ.បុ. អា..........	អនុ.បុ. អហេ.១៨, អញ្ញ.១២ (-ឆន្ទះ), មោ → ២, និ + សហេ.៧១, ចេ.៥២(-មោ → ២) បដិ.បុ. សហេ.ចិរុ.១៧(...), បញ្ចវោ.សហេ-បដិកំ + សហេតុកចិត្ត ៧១ ចេ.៥២ (-មោ → ២)	អនុ.បុ. <u>សហេ៧១, ចេ. ៤៦, សហេ-ចិរុ.១៧(...),បញ្ច.សហេ-បដិកំ(...)</u> + ៩ (-មោ → ២) បដិ.បុ. អា ....
ខ. មូលមូលន័យ			
គ. មូលកន័យ			
ឃ. មូលមូលកន័យ			

ខន្ធយមកៈ

អនុសន្ធិ

កាលព្រះអង្គទ្រង់សំដែង **មូលយមកៈ** *ចប់ហើយ ទើបទ្រង់សំដែង* **ខន្ធយមកៈ** *តទៅ។*

ក្នុងខន្ធយមកៈនេះ មានវារៈ ៣ យ៉ាងគឺ ៖

១. បណ្ណត្តិវារៈ ២. បវត្តិវារៈ ៣. បរិញ្ញាវារៈ

ក្នុងវារៈទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ទ្រង់សំដែងបណ្ណត្តិវារៈមុន រួចទើបទ្រង់សំដែងបវត្តិវារៈ តទៅតាមលំដាប់។

បណ្ណត្តិវារៈ មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

១. ឧទ្ទេស ២. និទ្ទេស

ទ្រង់សំដែងឧទ្ទេសមុន ហើយទ្រង់សំដែងនិទ្ទេសតទៅ។

ឧទ្ទេសមិនបានសំដែងក្នុងទីនេះទេ ព្រោះឧទ្ទេសនេះ ដូចជាមាតិការបស់និទ្ទេស។

កាលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបណ្ណត្តិវារឧទ្ទេសចប់ហើយ ទ្រង់សំដែងបវត្តិវារនិទ្ទេស តទៅ។

ក្នុងនិទ្ទេសនេះ មានវារៈ ៤ យ៉ាងគឺ ៖

១. បទសោធនវារៈ ២. បទសោធនមូលចក្កវារៈ

៣. សុទ្ធខន្ធវារៈ ៤. សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ

ក្នុងវារៈទាំង ៤ នេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបទសោធនវារៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងបទសោធនមូលចក្កវារៈ តទៅតាមលំដាប់។

ក្នុងបទសោធនវារៈនេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ៖

១. អនុលោម ២. បច្ចនីកៈ

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងអនុលោមមុន ហើយទ្រង់សំដែងបច្ចនីកៈតទៅ តាមលំដាប់។

អនុលោមនេះ មានយមកៈ ៥ យ៉ាងគឺ ៖

១. រូបក្ខន្ធយមកៈ ២. វេទនាខន្ធយមកៈ ៣. សញ្ញាខន្ធយមកៈ

៤. សង្ខារក្ខន្ធយមកៈ ៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធយមកៈ

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងរូបក្ខន្ធយមកៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងវេទនាខន្ធយមកៈតទៅតាមលំដាប់ៗ

រូបក្ខន្ធយមកៈនេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ÷

១. អនុលោម ២. បដិលោម

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងអនុលោមមុន ហើយទ្រង់សំដែងបដិលោមតទៅតាមលំដាប់ៗ

អនុលោមនេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ÷

១. បុច្ឆា ២. វិសជ្ជនា

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបុច្ឆាមុន ហើយទ្រង់សំដែងវិសជ្ជនាតទៅ តាមលំដាប់ៗ

បុច្ឆានេះ មាន ២ យ៉ាងគឺ ÷

១. សន្និដ្ឋានបទ ២. សំសយបទ

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងសន្និដ្ឋានបទមុន ហើយទ្រង់សំដែងសំសយបទតទៅតាមលំដាប់ ៗ។

អធិប្បាយក្នុងមហាវារៈទាំង ៣

មហាវារៈទាំង ៣ គឺ ៖

១. បណ្ណត្តិវារៈ, ២. បវត្តិវារៈ, ៣. បរិញ្ញាវារៈ។

វារៈទាំង ៣ នេះ មានអធិប្បាយថា ៖

១) បណ្ណត្តិវារៈ *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការចែកឈ្មោះរបស់ខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ជាដើម។ ជាវារៈដែលទ្រង់សំដែងដើម្បីឲ្យដឹងដល់* **បរិយត្តិញាណ។**

២) បវត្តិវារៈ *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដល់ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ជាដើម ដោយសភាពកើត រលត់(ឧប្បាទ, និរោធ) ជាវារៈដែលទ្រង់សំដែងដើម្បីឲ្យដឹងដល់* **វិបស្សនាញាណ។**

៣) បរិញ្ញាវារៈ *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដល់ការកំណត់ដឹងនូវខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ជាដើម ដោយបរិញ្ញា ៣ គឺ ៖*

ក. ញាតបរិញ្ញា ខ. តីរណបរិញ្ញា គ. បហានបរិញ្ញា

ជាវារៈដែលទ្រង់សំដែងដើម្បីឲ្យដឹងដល់ **មគ្គញាណ ។**

អធិប្បាយក្នុងបរិញ្ញាទាំង ៣

ក) ញាតបរិញ្ញា *ការកំណត់ដឹង* **លក្ខណៈ, រសៈ, បច្ចុប្បដ្ឋាន, បទដ្ឋាន** *របស់នាមរូប ខន្ធ ៥ ជាដើម តាមសេចក្តីពិត។*

ខ) តីរណបរិញ្ញា *ការកំណត់ដឹងនាមរូប ខន្ធ ៥ ជាដើម ដោយសភាពជា* **អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា។**

គ) បហានបរិញ្ញា *ការលះឆន្ទរាគៈ គឺសេចក្តីពេញចិត្តក្នុងនាមរូប ខន្ធ ៥ ជាដើម ដោយអរហត្តមគ្គ។*

អធិប្បាយក្នុងនយវារៈទាំង ៤ មានបទសោធនវារៈ ជាដើម

១. **បទសោធនវារៈ** *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការជំរះបទនៃខន្ធ ៥ ជាដើម។*

២. **បទសោធនមូលចក្កវារៈ** *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការជម្រះបទនៃខន្ធ ៥ ហើយវិលទៅដោយសភាពជា មូលៈ មូលី។*

៣. **សុទ្ធខន្ធវារៈ** *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយចែកខន្ធ ៥ ចេញជាបទមួយៗ ហើយទ្រង់សំដែងដោយចំពោះ មិនលាយជាមួយនឹងខន្ធដទៃ។*

៤. **សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ** *ជាវារៈដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយចែកខន្ធ ៥ ចេញជាបទមួយៗទុកដោយចំពោះៗ ហើយទ្រង់លើកយកខន្ធដទៃ មកចែកវិលទៅដោយសភាពជា មូលៈ មូលី ៕*

អដ្ឋធម៌របស់បណ្ណត្តិវារៈ

អនុលោម

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **ខន្ធ** *បានដល់ ខន្ធ ៥*

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **រូប** *បានដល់* **បិយរូប សាតរូប** *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា និង រូបក្ខន្ធ គឺ រូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)** ។

ឬន័យម្យ៉ាងទៀត

បិយរូប សាតរូប *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន និង រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)**។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **រូបក្ខន្ធ** *បានដល់ រូប ២៨។*

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **វេទនា** បានដល់ វេទនាចេតសិក។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **វេទនាខន្ធ** បានដល់ វេទនាចេតសិក។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **សញ្ញា** បានដល់ សញ្ញា គឺ ទិដ្ឋិចេតសិក និង សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន **សញ្ញានលក្ខណៈ។**

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **សញ្ញាខន្ធ** បានដល់ សញ្ញាចេតសិក។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **សង្ខារ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩, ចេតសិក៥២, រូប ២៨។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **សង្ខារក្ខន្ធ** បានដល់ ចេតសិក ៥០(វៀរវេទនាចេតសិក និង សញ្ញាចេតសិក)។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **វិញ្ញាណ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩។

ធម៌ដែលឈ្មោះថា **វិញ្ញាណក្ខន្ធ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩។

បច្ចនីកៈ

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **ខន្ធ** បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **រូប** បានដល់ លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **រូបក្ខន្ធ** បានដល់ **បិយរូប សាតរូប** គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា និង លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ឬន័យម្យ៉ាងទៀត

បិយរូប សាតរូប គឺលោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន **និង** លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **វេទនា** បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១(វៀរវេទនា-ចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **វេទនាខន្ធ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១(វៀរវេទនា-

ចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **សញ្ញា** បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០(វៀរទិដ្ឋិចេតសិក និង សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **សញ្ញាខន្ធ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរសញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **សង្ខារ** បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **សង្ខារក្ខន្ធ** បានដល់ ចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក សញ្ញា-ចេតសិក រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **វិញ្ញាណ** បានដល់ ចេតសិក ៥២ រូប២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា **វិញ្ញាណក្ខន្ធ** បានដល់ ចេតសិក៥២ រូប២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

ខន្ធយមកៈ

ក. បណ្ណត្តិវារៈ

បទសោធនវារៈ អនុលោម

១. រូបក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច។* **បិយរូប សាតរូប** *ឈ្មោះថា រូប តែមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ, រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា *រូបក្ខន្ធោ រូបន្តិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ **បិយរូប សាតរូប** *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា,*

និង *រូបក្ខន្ធ គឺ រូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)។**

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)** *ប៉ុណ្ណោះ។*

ឬន័យម្យ៉ាងទៀត **បិយរូប សាតរូប** *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន,*

និង *រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)។**

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)** *ប៉ុណ្ណោះ។*

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថារូប ឈ្មោះថារូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក* **បិយរូប សាតរូប** *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា,*

ឬន័យម្យ៉ាងទៀត បិយរូប សាតរូប[១] *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន ដែលជាអន្តធម៌របស់*

---

(១)= សូមមើលសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងគម្ពីរយមកប្បករណ៍របស់អាចារ្យជោតិកៈចុះ!

សន្និដ្ឋាន បទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បិយរូបំ សាតរូបំ** រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ ហើយទ្រង់លើកយក រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)**, **ឬន័យម្យ៉ាងទៀត** រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

រូបក្ខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបំ ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)**។ **ឬន័យម្យ៉ាងទៀត** រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)** ប៉ុណ្ណោះ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថារូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថារូបឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)**, **ឬន័យម្យ៉ាងទៀត** រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)** ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា រូបផង។

២. វេទនាទុកទុកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *វេទនា, វេទនាទុក្ខោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា ឈ្មោះថា វេទនាទុក្ខឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា *វេទនាទុក្ខោ, វេទនាតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថាវេទនាទុក្ខ ឈ្មោះថា វេទនាឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាទុក្ខោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ វេទនាចេតសិក។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថាវេទនា ឈ្មោះថា វេទនាទុក្ខឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា វេទនាចេតសិក ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា វេទនាទុក្ខផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

វេទនាទុក្ខោ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ វេទនាចេតសិក។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា វេទនាចេតសិក ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា វេទនាផងៗ*

៣. សញ្ញាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *សញ្ញា, សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ទិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, សញ្ញាក្ខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាក្ខន្ធោចៗ *ទិដ្ឋិសញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញា តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ, សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផងៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *សញ្ញាក្ខន្ធោ, សញ្ញាតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា	*ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*
សញ្ញាក្ខន្ធោ	*ជាសំសយបទៗ*

◉ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សញ្ញា គឺ ទិដ្ឋិចេតសិក,

និង សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន **សញ្ជាននលក្ខណៈ។**

*◉ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន***សញ្ជាននលក្ខណៈ** *ប៉ុណ្ណោះៗ*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសញ្ញា គឺ ទិដ្ឋិ

ចេតសិក ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ធិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធោ** *ហើយទ្រង់លើកយកសញ្ញាចេតសិក ដែលមាន* **សញ្ជាននលក្ខណៈ** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សញ្ញាខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកត្តដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

សញ្ញា *ជាសំសយបទៗ*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន **សញ្ជានន-លក្ខណៈ ។**

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឈ្មោះថា សញ្ញាឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន* **សញ្ជាននលក្ខណៈ** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា សញ្ញាផងៗ*

៤. សង្ខារក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *សង្ខារា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា*[1] *ន សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ចៗ វៀរលែង*

---

[1] ឆដ្ឋសង្គាយនា ។ បិដកខ្មែរ ... អវសេសា <u>សង្ខារា សង្ខារា</u> ... ។ អនុលោម ក្នុងបទសោធនមូលចក្កវារៈ វិសជ្ជនារបស់អនុលោមបុច្ឆាទាំងអស់ ក៏មានពីរបទដែរ។

សង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា សង្ខារ តែមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ, សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង។

បដិលោមបុច្ឆា *សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ, ឈ្មោះថា សង្ខារឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក សញ្ញាចេតសិក រូប ២៨,

និង សង្ខារក្ខន្ធ គឺចេតសិក ៥០(វៀរវេទនាចេតសិក,សញ្ញាចេតសិក)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សង្ខារក្ខន្ធ គឺចេតសិក ៥០ (វៀរវេទនាចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក សញ្ញាចេតសិក រូប ២៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ** *ហើយទ្រង់លើកយកសង្ខារក្ខន្ធ គឺចេតសិក ៥០ (វៀរវេទនាចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) ដែលជាអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

សង្ខារក្ខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សង្ខារា ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សង្ខារក្ខន្ធ គឺចេតសិក ៥០(វៀរវេទនា-ចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ, ឈ្មោះថា សង្ខារឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា សង្ខារក្ខន្ធ គឺ ចេតសិក ៥០(វៀរវេទនាចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះក៏ឈ្មោះថា សង្ខារផង។

៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ?* ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា *វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណន្តិ?* ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

វិញ្ញាណំ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង។

(ចប់ បទសោធនវារៈ អនុលោម)

បទសោធនវារៈ បច្ចនីកៈ

១. រូបក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន រូបក្ខន្ធោ, ន រូបន្តិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបឬ?*

វិសជ្ជនា *បិយរូបំ សាតរូបំ ន រូបក្ខន្ធោ រូបំ, រូបញ្ច រូបក្ខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច រូបក្ខន្ធោ។ បិយរូប សាតរូប មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ តែឈ្មោះថា រូប, វៀរលែង រូប និង រូបក្ខន្ធ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផងៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិ ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផងៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន រូបក្ខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន រូបំ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បិយរូប សាតរូប គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា, និងលោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ ឬន័យម្យ៉ាងទៀត អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ **បិយរូប សាតរូប** គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន,

និង លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក **បិយរូប សាតរូប** គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា, ឬន័យម្យ៉ាងទៀត **បិយរូបសាតរូប** គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បិយរូបំ សាតរូបំ ន រូបក្ខន្ធោ រូបំ** ហើយទ្រង់លើកយក លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **រូបញ្ច រូបក្ខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច រូបក្ខន្ធោ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

២. វេទនាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វេទនា, ន វេទនាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន វេទនាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន វេទនាក្ខន្ធោ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនា *ជាសំសយបទ។*

៙ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

៙ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វេទនាផង។

៣. សញ្ញាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សញ្ញា, ន សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន សញ្ញាតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធមិនឈ្មោះថា សញ្ញាឬ?

វិសជ្ជនា ទិដ្ឋិសញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ សញ្ញា, សញ្ញញ្ច សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច សញ្ញាក្ខន្ធោ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ តែឈ្មោះថា សញ្ញា, វៀរលែង សញ្ញា និង សញ្ញាខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន សញ្ញាក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០ (វៀរទិដ្ឋិ ចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០ (វៀរទិដ្ឋិចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញាខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន សញ្ញា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សញ្ញា គឺទិដ្ឋិចេតសិក

និង ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០ (វៀរទិដ្ឋិចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០ (វៀរទិដ្ឋិ ចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសញ្ញា គឺទិដ្ឋិចេតសិក ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ទិដ្ឋិសញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធោ សញ្ញា,** ហើយទ្រង់ លើកយក ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០ (វៀរទិដ្ឋិចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សញ្ញញ្ច**

សញ្ញាខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច សញ្ញាខន្ធោ
ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

៤. សង្ខារក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សង្ខារា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន សង្ខារាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា, សង្ខារេ ច សង្ខារក្ខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សង្ខារា ន ច សង្ខារក្ខន្ធោ។ *វៀរលែងសង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ សង្ខារទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ តែឈ្មោះថា សង្ខារ, វៀរលែងសង្ខារ ទាំងឡាយ និង សង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារ ផង មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផងៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ,

មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន **សង្ខារក្ខន្ធោ** *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន **សង្ខារា** *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក រូប ២៨,

និង និព្វាន បញ្ញត្តិ។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក សញ្ញាចេតសិក រូប ២៨ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា**, *ហើយទ្រង់លើកយក និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សង្ខារេ ច សង្ខារក្ខន្ធញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សង្ខារា ន ច សង្ខារក្ខន្ធោ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនាដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។*

៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វិញ្ញាណំ, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែល*

មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន វិញ្ញាណន្តិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន វិញ្ញាណំ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ

មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង៕*

(ចប់បទសោធនវារៈ បច្ចនីកៈ)

បទសោធនមូលចក្កវារៈ អនុលោម

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច។ បិយរូប សាតរូប ឈ្មោះថា រូប តែមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ ឡើយ, រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា **ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា **វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា[១] ន វេទនាខន្ធោ។** *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ ផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ ឡើយ។*

---

១ ឆដ្ឋសង្គាយនា ។ បិដកខ្មែរ ... អវសេសា ខន្ធា ខន្ធា ... ។ អនុលោម ក្នុងបទសោធនមូលចក្កវារៈ សុទ្ធខន្ធវារៈ និង សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ វិសជ្ជនារបស់បដិលោមបុច្ឆាទាំងអស់ គ្រប់ខន្ធ ក៏មានពីរបទដែរ។

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១១៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ខន្ធ ៤ (វៀរវេទនាខន្ធ) និង វេទនាខន្ធ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ វេទនាខន្ធ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក វេទនាខន្ធដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច** *ហើយទ្រង់លើកយក រូបក្ខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ និង វិញ្ញាណក្ខន្ធ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយអម។*

២. រូបក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច។ បិយរូប សាតរូប ឈ្មោះថា រូប តែមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ, រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា **ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា* **ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។** *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ ផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ ឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ — *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ — *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១១៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា — *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ — *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ខន្ធ ៤ (វៀរសញ្ញាខន្ធ) និង សញ្ញាខន្ធ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សញ្ញាខន្ធ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសញ្ញាខន្ធ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ** *ចេវ* **សញ្ញា-ខន្ធោ** *ច ហើយទ្រង់លើកយក រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ និង វិញ្ញាណក្ខន្ធ ដែលជា*

អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធា** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយអម។*

៣. រូបក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា **រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា **បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ**

រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច។ *បិយរូប សាតរូប ឈ្មោះថា រូប តែមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ, រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា **ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា **សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។** *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១១៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ខន្ធ ៤ (វៀរសង្ខារក្ខន្ធ) និង សង្ខារក្ខន្ធ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សង្ខារក្ខន្ធ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សង្ខារក្ខន្ធ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច** *ហើយទ្រង់លើកយក រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និង វិញ្ញាណក្ខន្ធដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។*

៤. រូបក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆា *រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច។ បិយរូប សាតរូប ឈ្មោះថា រូប តែមិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ, រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១១៧)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ខន្ធ ៤ (-វិញ្ញាណក្ខន្ធ) និងវិញ្ញាណក្ខន្ធ។*

៙ *អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ប៉ុណ្ណោះ។*

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា***វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច** *ហើយទ្រង់លើកយក រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និង សង្ខារក្ខន្ធដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។*

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

៦. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា វេទនា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថាខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធា។ *រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយ ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ខន្ធ ៤ (វៀររូបក្ខន្ធ) និង រូបក្ខន្ធ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ រូបក្ខន្ធ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា

រូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក រូបក្ខន្ធ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច ហើយទ្រង់លើកយកវេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ និង វិញ្ញាណក្ខន្ធ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយអម។

២. វេទនាក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា វេទនា, វេទនាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា សញ្ញាក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ។ សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

វេទនាក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សញ្ញាខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៣. វេទនាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *វេទនា, វេទនាខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២០)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)*

៤. វេទនាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆា *វេទនា, វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ ផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្បើយៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៤០)

(ចប់ វេទនាខន្ធមូលៈ)

គ. សញ្ញាខន្ធមូលៈ

១. សញ្ញាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *សញ្ញា, សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *ទិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, សញ្ញាក្ខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញា តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ, សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ, ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ។ រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយ ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សញ្ញាក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤១)

២. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា សញ្ញា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា ទិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធោ, សញ្ញាខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច។ *ទិដ្ឋិសញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញា តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ, សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថាខន្ធផង ឈ្មោះថាវេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. សញ្ញាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *សញ្ញា, សញ្ញាខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *ទិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធោ, សញ្ញាខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច។* *ទិដ្ឋិសញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញា តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ, សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ។* *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

៤. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា សញ្ញា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា ទិដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធោ, សញ្ញាខន្ធោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច។ *ទិដ្ឋិសញ្ញា ឈ្មោះថា សញ្ញា តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ, សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ *វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤០)

(ចប់ សញ្ញាខន្ធមូលៈ)

ឃ. សង្ខារក្ខន្ធមូល:

១. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា សង្ខារា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច។ *វៀរលែងសង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា សង្ខារ តែមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ,ឡើយ សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ ផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ។ *រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤១)

២. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា សង្ខារា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច។ *វៀរលែងសង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា សង្ខារ តែមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ, សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ ផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *សង្ខារា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច។ *វៀរលែង សង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា សង្ខារ តែមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ, សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថាខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ ផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថាខន្ធ តែមិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធ ឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកគោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៤. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *សង្ខារា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា អវសេសា សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច។ *វៀរលែងសង្ខារក្ខន្ធចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា សង្ខារ តែមិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ, សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ ផង។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ *វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤០)

(ចប់ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ)

១. ទិញ្ញាណគន្ធមូលៈ

១. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា* *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ។* *រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤១)

២. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធា។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

(ចប់វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ)

(ចប់ បទសោធនមូលចក្កវារៈ អនុលោម)

បទសោធនមូលចក្កវារៈ បច្ចនីកៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

ន រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

ន វេទនាខន្ធោ ជាសំសយបទៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យ*

វិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផងៗ

២. រូបក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៦)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ*

៙ *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផងៗ*

៣. រូបក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៦)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ*

◉ *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ*

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ*បដិវចនវិសជ្ជនា*ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផងៗ*

៤. រូបក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផងៗ*

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន វេទនា, ន វេទនាក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង។*

២. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន វេទនា, ន វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៣. វេទនាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *ន វេទនា, ន វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា *ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៤. វេទនាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វេទនា, ន វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធោ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ វេទនាខន្ធមូលៈ)

គ. សញ្ញាខន្ធមូលៈ

១. សញ្ញាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សញ្ញា, ន សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សញ្ញាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១២៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)

២. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សញ្ញា, ន សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន វេទនាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សញ្ញាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៩)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វេទនាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៣. សញ្ញាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សញ្ញា, ន សញ្ញាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ឆ *សញ្ញា* *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ *សញ្ញាខន្ធោ* *ជាសំសយបទៗ*

៖ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៩)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ឆ *ខន្ធា* *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ *សង្ខារក្ខន្ធោ* *ជាសំសយបទៗ*

៖ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៦០)*

៤. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ឆ *សញ្ញា,* ឆ *សញ្ញាខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែល មិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ឆ *ខន្ធា,* ឆ *វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែល មិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ឆ *សញ្ញា* *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ *សញ្ញាខន្ធោ* *ជាសំសយបទៗ*

៖ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១២៩)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ សញ្ញាខន្ធមូលៈ)

ឃ. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ

១ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សង្ខារា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា ម៉ែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះ ថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា ម៉ែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)

២ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សង្ខារា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែល មិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះ ថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៧)

៣ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន សង្ខារា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិន ឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែល មិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ឆ សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ឆ ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៤ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ឆ សង្ខារា, ឆ សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ឆ ខន្ធា, ឆ វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែល មិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ឆ សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ឆ សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ឆ ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ឆ វិញ្ញាណក្ខន្ធា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ)

៦. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ

១. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ឆ វិញ្ញាណំ, ឆ វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ឆ ខន្ធា, ឆ រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ឆ វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ឆ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ឆ ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ឆ រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦២)

២. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វិញ្ញាណំ, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៧)

៣. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វិញ្ញាណំ, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណាក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ)

(ចប់ បទសោធនមូលចក្កវារៈ បច្ចនីកៈ)

សុទ្ធខន្ធវារៈ

អនុលោម

១. រូបក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា *រូបំ, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា *ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា *រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ។ រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយ ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បិយរូប សាតរូប គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា, រូបក្ខន្ធ គឺ រូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)**។ *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។*

ឬ ន័យម្យ៉ាងទៀត បិយរូប សាតរូប គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន និង រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល **(រុប្បនលក្ខណៈ)**។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា* **បិយរូប សាតរូប** *គឺលោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលនៅរួមគ្នា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហា រូបក្ខន្ធ គឺ រូប ២៨ ដែលនៅដោយចំពោះ ដែលមានលក្ខណៈ ប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)។**

ឬ ន័យម្យ៉ាងទៀត **បិយរូប សាតរូប** *គឺ លោកិយចិត្ត ៨១ ចេតសិក ៥២ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និង ជាអារម្មណ៍របស់តណ្ហាបាន និង រូបក្ខន្ធ គឺរូប ២៨ ដែលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល* **(រុប្បនលក្ខណៈ)** *ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤១)

២. វេទនាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *វេទនា,* **ខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, *វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា* **ខន្ធា ន** *វេទនាខន្ធោ។ វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ វេទនាចេតសិក។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា វេទនាចេតសិក ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. សញ្ញាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *សញ្ញា, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ *ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា*

ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

*៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សញ្ញា គឺទិដ្ឋិចេតសិក និង សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន***សញ្ញានលក្ខណៈ***។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា សញ្ញា គឺទិដ្ឋិចេតសិក និង សញ្ញាចេតសិក ដែលមាន* **សញ្ញានលក្ខណៈ** *ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៤. សង្ខារក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *សង្ខារា, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: វិញ្ញាណំ, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: *១ន្ធោ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ ឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចិត្ត ៨៩ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤០)*

(ចប់ សុទ្ធខន្ធវារៈ អនុលោម)

សុទ្ធខន្ធវារៈ

បច្ចនីកៈ

១. រូបក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: *ន រូបំ, ន ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា, រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា។ វៀរលែងរូបចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថារូបឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែងរូប និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា: *ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា ម៉ែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦,

និង *និព្វាន បញ្ញត្តិ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប,*

មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក លោកុត្តរចិត្ត ៨ ចេតសិក ៣៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា ហើយទ្រង់លើកយក និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

ន រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៦១)

២. វេទនាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វេទនា, ន ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនាៈ វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា, វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា។ វៀរលែង វេទនាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វេទនា និង ខន្ធទាំងឡាយ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផងៗ

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិន ឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨,

និង *និព្វាន បញ្ញត្តិ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥១ (វៀរវេទនាចេតសិក) រូប ២៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា** *ហើយទ្រង់លើកយក និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៣. សញ្ញាខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: ន សញ្ញា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា, សញ្ញញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង សញ្ញាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង សញ្ញា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញ-ហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា: ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០(វៀរទិដ្ឋិចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨,

និង និព្វាន បញ្ញត្តិ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥០(វៀរទិដ្ឋិចេតសិក, សញ្ញាចេតសិក) រូប ២៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា

សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា ហើយទ្រង់លើកយក និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សញ្ញញ្ច ខន្ធេ** *ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៤. សង្ខារក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: ន សង្ខារា, ន ខន្ធាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន ៗ*

[ក្នុងព្រះត្រៃបិដកខ្មែរលេខ ៨៧ **យមកៈ បឋមភាគ** ទំព័រ ៤៤ បន្ទាត់ទី ១៥ បានវិសជ្ជនាថា " **សង្ខារេ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារា ខន្ធា, សង្ខារេ ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សង្ខារា ន ច ខន្ធាៗ** ខន្ធទាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែពួកសង្ខារចេញ មិនហៅថាពួកសង្ខារទេ ហៅថាពួកខន្ធ ធម៌ទាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែពួកសង្ខារ និង ពួកខន្ធចេញ មិនហៅថាពួកសង្ខារផង មិនហៅថាពួកខន្ធផងទេ "

ចំណែកក្នុងគម្ពីរអង្គធម៌យមកៈច្បាប់ដើមរបស់ប្រទេសភូមា ក៏បានបញ្ជាក់ថា ឃើញ មានបទវិសជ្ជនា ២ យ៉ាង ដូចខាងលើនេះដែរ តែអ្នកប្រាជ្ញផ្នែកអភិធម្មភូមាជាច្រើនក្នុងគម្ពីរ នោះ សម្រេចយកបទវិសជ្ជនាថា "**អាមន្តា**" ដោយកាន់យកអង្គធម៌ក្នុងពាក្យថា **សង្ខារ**

ក្នុងទីនេះថា ជាសង្ខារធម៌ គឺ ចិត្ត ៨៩ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដូច្នេះ ពាក្យថា **ន សង្ខារា** ទើបបានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ។

បើកាន់យកតាមបទវិសជ្ជនាមួយទៀតនោះ ពាក្យថា **សង្ខារ** ក្នុងទីនេះ បានដល់ សង្ខារក្ខន្ធ ដូច្នេះ ពាក្យថា **ន សង្ខារា** ទើបបានដល់ ចិត្ត ៨៩ វេទនាចេតសិក សញ្ញាចេតសិក រូប ២៨ និព្វាន បញ្ញត្តិ ។

បណ្ឌិតទាំងឡាយ ពិចារណាច្បាស់លាស់ហើយ កាន់យកតាមសមគួរចុះ !]

បដិលោមបុច្ឆា: *ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ?* *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា* *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន ខន្ធា ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនឈ្មោះថា សង្ខារផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន សង្ខារក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា, វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វិញ្ញាណចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វិញ្ញាណ និង ខន្ធទាំងឡាយ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចេតសិក ៥២ រូប ២៨, និង និព្វាន បញ្ញត្តិ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ និព្វាន បញ្ញត្តិ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ចេតសិក ៥២ រូប ២៨ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបរិមកោដ្ឋាសៈ*

មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា** *ហើយទ្រង់លើកយក និព្វាន បញ្ញត្តិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)

(ចប់ សុទ្ធខន្ធវារៈ បច្ចនីកៈ)

សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ

អនុលោម

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *រូបំ, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា ម៉ែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ *ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ។ វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៥)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)*

២. រូបក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *រូបំ, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៥)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៧)

៣. រូបក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *រូបំ, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៥)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

៤. រូបក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆា: *រូបំ, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា រូប, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច,

អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៥)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វេទនា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *រូបក្ខន្ធោ* ខន្ធោ ចេវ *រូបក្ខន្ធោ* ច, អវសេសា ខន្ធា ន *រូបក្ខន្ធោ*។ *រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ*។

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ*។

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ*។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ*។

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ*។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៩១)

២. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: វេទនា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន*។

បដិលោមបុច្ឆា: ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ, ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ*។

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៣. វេទនាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វេទនា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៨)

៤. វេទនាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: វេទនា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វេទនា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ *វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៤០)

(ចប់ វេទនាខន្ធមូលៈ)

គ. សញ្ញាខន្ធមូលៈ

១. សញ្ញាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ សញ្ញា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធា។ *រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៩១)

២. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ សញ្ញា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថាខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

វេទនាខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. សញ្ញាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ សញ្ញា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធ ឡើយៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

៤. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ សញ្ញា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សញ្ញា, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ *វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធា *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៨)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

(ចប់ សញ្ញាខន្ធមូលៈ)

ឃ. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ

១. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ សង្ខារា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធា។ រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៩)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

រូបក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨១)

២. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា សង្ខារា, ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលឈ្មោះថាខន្ធ ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា

ខន្ធា ច វេទនាខន្ធោ។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៩)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ **សង្ខារា, ខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ **អាមន្តា** *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ **ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ?** *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ **សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។** *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ខន្ធា ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៩)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សញ្ញាខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៤. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចក្ក:

អនុលោមបុច្ឆាៈ សង្ខារា, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា សង្ខារ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ *វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធា *ជាសំសយបទ។*

៤ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៧៩)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៤ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

(ចប់ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ)

៥. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ

១. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វិញ្ញាណំ, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា* ន *រូបក្ខន្ធោ។ រូបក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨១)

២. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វិញ្ញាណំ, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ, ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វេទនាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ វេទនាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន វេទនាខន្ធោ។ *វេទនាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា វេទនាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៦ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៦ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៥)

៣. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វិញ្ញាណំ, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សញ្ញាខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សញ្ញាខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញាខន្ធោ។ *សញ្ញាខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៧)

៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ វិញ្ញាណំ, ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, ឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលឈ្មោះថា ខន្ធ ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សង្ខារក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធា។ *សង្ខារក្ខន្ធ ឈ្មោះថា ខន្ធផង ឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធផង, ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឡើយ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

វិញ្ញាណំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ខន្ធា ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨០)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សង្ខារក្ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៣៨)

(ចប់ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ)

(ចប់ សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ អនុលោម)

សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ

បច្ចនីកៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *ន រូបំ, ន ខន្ធាតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា, រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា។ វៀរលែង រូបចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង រូប និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា: *ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៧)

២. រូបក្ខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: *ន រូបំ, ន ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា, រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា។ វៀរលែង រូបចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង រូប និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា: ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊚ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊚ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៣. រូបក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆា: ន រូបំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា, រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា។ វៀរលែងរូបចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែងរូប និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា: *ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន *រូបំ* *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន *ខន្ធោ* *ជាសំសយបទ។*

๏ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន *ខន្ធា* *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន *សង្ខារក្ខន្ធោ* *ជាសំសយបទ។*

๏ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៤. រូបក្ខន្ធមូល: វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលិយចក:

អនុលោមបុច្ឆា: *ន រូបំ, ន ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា រូប, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ *រូបំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន រូបំ ខន្ធា, រូបញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធា។ វៀរលែង រូបចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែងរូប និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា រូបផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ *ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន រូបំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៨១)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វេទនា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា, វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វេទនាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វេទនា និង ខន្ធទាំងឡាយ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)*

២. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា ន វេទនា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា, វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វេទនាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វេទនា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែល នៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៣)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៨)*

៣. វេទនាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វេទនា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា, វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វេទនាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វេទនា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៤. វេទនាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វេទនា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វេទនា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វេទនំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វេទនា ខន្ធា, វេទនញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទនា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វេទនាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វេទនា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វេទនាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វេទនា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៣)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ វេទនាខន្ធមូលៈ)

គ. សញ្ញាខន្ធមូលៈ

១. សញ្ញាខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *ន សញ្ញា, ន ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា, សញ្ញាញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា។ វៀរលែង សញ្ញាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង សញ្ញា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញ ហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ *ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)

២. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សញ្ញា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា, សញ្ញញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង សញ្ញាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង សញ្ញា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៧)

៣. សញ្ញាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សញ្ញា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា, សញ្ញញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង សញ្ញាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង សញ្ញា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សង្ខារក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

៤. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សញ្ញា, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សញ្ញា, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សញ្ញំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន សញ្ញា ខន្ធា, សញ្ញាញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង សញ្ញាចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង សញ្ញា និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា សញ្ញាផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សញ្ញា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៤)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ សញ្ញាខន្ធមូលៈ)

ឃ. សង្ខារត្តិកមូល:

១. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សង្ខារា, ន ខន្ធាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆាៈ

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ*

ន ខន្ធា *ជាសំសយបទៗ*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៨៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ៗលៗ (មើលទំព័រទី ១៦១)

២. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សង្ខារា, ន ខន្ធាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វេទនាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន *សង្ខារោ* *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៧)

៣. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សង្ខារោ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះ ថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធា *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន សញ្ញាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៤. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន សង្ខារា, ន ខន្ធាតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា សង្ខារ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន សង្ខារា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធា *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៦)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦០)

(ចប់ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ)

៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ

១. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ រូបក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា, វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វិញ្ញាណចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វិញ្ញាណ និង ខន្ធទាំងឡាយ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន រូបក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា រូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៧)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

ន រូបក្ខន្ធោ *ជាសំសយបទ ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៦១)*

២. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា, វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា ។ *វៀរលែង វិញ្ញាណចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វិញ្ញាណ និង ខន្ធ ទាំងឡាយ ចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន វេទនាក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា វេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ ។*

៙ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៧)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន វេទនាខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊚ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៧)*

៣. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា, វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វិញ្ញាណចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វិញ្ញាណ និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សញ្ញាខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន ខន្ធោ *ជាសំសយបទ។*

⊚ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៧)*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន ខន្ធា ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន សញ្ញាខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៨)

៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ ន វិញ្ញាណំ, ន ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណ, មិនឈ្មោះថា ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ វិញ្ញាណំ ឋបេត្វា អវសេសា ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ខន្ធា, វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធេ ច ឋបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធា។ *វៀរលែង វិញ្ញាណចេញហើយ ខន្ធទាំងឡាយដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណឡើយ តែឈ្មោះថា ខន្ធ, វៀរលែង វិញ្ញាណ និង ខន្ធទាំងឡាយចេញហើយ ធម៌ដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនឈ្មោះថា វិញ្ញាណផង មិនឈ្មោះថា ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ ន ខន្ធា, ន សង្ខារក្ខន្ធោតិ? *ធម៌ដែលមិនឈ្មោះថា ខន្ធ, មិនឈ្មោះថា សង្ខារក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

ន វិញ្ញាណំ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

ន ខន្ធោ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៨៧)

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

ន   ១ធ្វា   *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

ន   សង្ខារក្ខន្ធោ   *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់។ល។ (មើលទំព័រទី ១៥៩)

(ចប់ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលៈ)

(ចប់សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារៈ បច្ឆនីកៈ)

ចប់បណ្ណត្តិវារៈ

ខ. បវត្តិវារៈ

អនុសន្ធិ

កាលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបណ្ណត្តិវារៈចប់ហើយ ទ្រង់សំដែងបវត្តិវារៈតទៅ។

បវត្តិវារៈនេះ ចែកចេញជា ៣ យ៉ាងគឺ ÷

១. ឧប្បាទវារៈ *សំដែងអំពីបដិសន្ធិ*

២. និរោធវារៈ *សំដែងអំពីចុតិ*

៣. ឧប្បាទនិរោធវារៈ *សំដែងអំពីបដិសន្ធិ និង ចុតិ លាយគ្នា។*

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងឧប្បាទវារៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងនិរោធវារៈ តទៅតាមលំដាប់។

ឧប្បាទវារៈនេះ ចែកចេញជា ៦ យ៉ាងគឺ ÷

១. បច្ចុប្បន្នវារៈ ២. អតីតវារៈ ៣. អនាគតវារៈ

៤. បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ ៥. បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ ៦. អតីតានាគតវារៈ

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបច្ចុប្បន្នវារៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងអតីតវារៈ តទៅតាមលំដាប់។

បច្ចុប្បន្នវារៈនេះ ចែកចេញជា ២ គឺ ÷

១. អនុលោម ២. បច្ចនីកៈ

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងអនុលោមមុន ហើយទ្រង់សំដែងបច្ចនីកៈ តទៅ។

អនុលោមនេះ មាន ៣ វារៈ គឺ ÷

១. បុគ្គលវារៈ ២. ឱកាសវារៈ ៣. បុគ្គលោកាសវារៈ ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបុគ្គលវារៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងឱកាសវារៈតទៅតាមលំដាប់។

ក្នុងបុគ្គលវារៈនេះ មានមូលៈ ៤ យ៉ាងគឺ ÷

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ ២. វេទនាខន្ធមូលៈ ៣. សញ្ញាខន្ធមូលៈ ៤. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងរូបក្ខន្ធមូលៈមុន ហើយទ្រង់សំដែងវេទនាខន្ធមូលៈ តទៅតាមលំដាប់។

ក្នុងរូបក្ខន្ធមូលៈនេះ មានមូលី ៤ យ៉ាងគឺ ÷

១. វេទនាខន្ធមូលី ២. សញ្ញាខន្ធមូលី ៣. សង្ខារក្ខន្ធមូលី ៤. វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលី ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងវេទនាខន្ធមូលីមុន ហើយទ្រង់សំដែងសញ្ញាខន្ធមូលី តទៅតាមលំដាប់ៗ

វេទនាខន្ធមូលីនេះ ចែកចេញជា ២ យ៉ាង គឺ ÷

១. អនុលោម ២. បដិលោម ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងអនុលោមមុន ហើយទ្រង់សំដែងបដិលោមតទៅៗ

អនុលោមនេះ មាន ២ យ៉ាង គឺ ÷

១. បុច្ឆា ២. វិសជ្ជនា ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបុច្ឆាមុន ហើយទ្រង់សំដែងវិសជ្ជនាតទៅៗ

បុច្ឆានេះ មាន ២ យ៉ាង គឺ ÷

១. សន្និដ្ឋានបទ ២. សំសយបទ ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងសន្និដ្ឋានបទមុន ហើយទ្រង់សំដែងសំសយបទ តទៅៗ៕

អក្សរកាត់

បវត្តិវារៈ	=	វ	បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ	=	៥
ឧប្បាទវារៈ	=	ឧ	អតីតានាគតវារៈ	=	៦
និរោធវារៈ	=	និ	អនុលោម	=	នុ
ឧប្បាទនិរោធវារៈ	=	ឧនិ	បច្ចនីកៈ	=	ច
បច្ចុប្បន្នវារៈ	=	១	ឱកាសវារៈ	=	ឱ
អតីតវារៈ	=	២	បុគ្គលវារៈ	=	ល
អនាគតវារៈ	=	៣	បុគ្គលោកាសវារៈ	=	លោ
បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ	=	៤			

១. បវត្តិវារៈ

- ១.ឧប្បាទវារៈ
  - ១.បច្ចុប្បន្នវារៈ
    - ១.អនុលោម
      - ១.បុគ្គលវារៈ
        - ១.រូបក្ខន្ធមូលៈ
          - ១. វេទនាខន្ធមូលី
            - ១.អនុលោម
              - ១.បុច្ឆា
                - ១.សន្និដ្ឋានបទ
                - ២.សំសយបទ
              - ២.វិសជ្ជនា
            - ២.បដិលោម
          - ។ល។
          - ៤.វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលី
        - ។ល។
        - ៤.សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ
      - ២.ឱកាសវារៈ
      - ៣.បុគ្គលោកាសវារៈ
    - ២.បច្ចនីកៈ
  - ។ល។
  - ៦.អតីតានាគតវារៈ
- ២.និរោធវារៈ
- ៣.ឧប្បាទនិរោធវារៈ

តារាងអន្តធម៌ ក្នុងបច្ចុប្បន្នវារៈ ឧប្បាទវារៈ បុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ

	រ.ឧ.១.នុ.ល.លោ		រ.ឧ.១.ច.ល.លោ	
ភូមិ ៣១	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ ៤	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ ៤
បញ្ចវោការភូមិ ២៦	២៦ = ប.៤+៣ ប.ឧ	២៦ = ប.៤+៣ ប.ឧ	២៦	២៦
ចតុវោការភូមិ ៤	x	៤ = គិ.១+៣ អ.ឧ	គិ១+៣ អ.ឧ ៤	ប៤+៤ សំ.ច ៤
ឯកវោការភូមិ ១	១ = សុ.១ ញ.ឧ	x	ប៤+៤ សំ.ច ១	១ ញ.ឧ ១
រួមភូមិ ៣១	២៦ + ១	២៦ + ៤	២៦ + ៤ + ១	២៦ + ៤ + ១

និមិត្តសញ្ញា

= កើត = ស្លាប់ = កើត + ស្លាប់

ចំណាំ បើកើត ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា " -̊ " បើស្លាប់ ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា " -ា "

បើកើត+ស្លាប់ ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា " -ានំ " បើបរិនិព្វាន ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា " េ- "

អក្សរកាត់ និង ពាក្យប្រែ

<u>សំ.ច</u> = សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ។

◉ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

<u>ប.ឧ</u> = បញ្ចវោការានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ។

◉ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤។

<u>អ.ឧ</u> = អរូបានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ។

◉ អគ្គធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង អរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០។

<u>ញ.ឧ</u> = អសញ្ញសត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ។

◉ អគ្គធម៌ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុង កើតគ្រាដំបូង។

<u>តុបឧ</u> = ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ។

៚ **បញ្ជាក់** ពាក្យថា " **កើត** " សំដៅយក ចិត្ត ចេតសិក និង កម្មជរូប ដែលកំពុងកើតត្រង់ឧប្បាទក្ខណៈរបស់បដិសន្ធិចិត្ត។

ពាក្យថា " **ស្លាប់** " សំដៅយក ចិត្ត ចេតសិក និង កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់ត្រង់ភង្គក្ខណៈរបស់ចុតិចិត្ត។

ចំពោះ **អសញ្ញីសត្ត** មិនមានការទាក់ទងជាមួយនឹងចិត្ត គឺ កើត និង ស្លាប់ សំដៅយក ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង និង កំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ នោះឯង ៕

វិធីគិត និង អន្តធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ

រូបក្ខន្ធកំពុងកើត

- រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិ។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង។

រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត

- រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលមិនមានរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០។

នាមក្ខន្ធកំពុងកើត

- នាមក្ខន្ធកំពុងកើតដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ,

១ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជ-កលាប ៣-៧-៤។

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលមិនមាននាមក្ខន្ធកំពុងកើត។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង ។

បញ្ជាក់ ក្នុងបុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ ជាទូទៅ មានចំណុចផ្សេងគ្នាត្រង់បុគ្គលវារៈ ប្រាប់ឈ្មោះភូមិ តែមិនបានប្រាប់ចំនួនភូមិ ចំណែកបុគ្គលោកាសវារៈ ប្រាប់ឈ្មោះ ភូមិផង ចំនួនភូមិផង។

ម្យ៉ាងទៀត បាលីក្នុងបុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ មានលក្ខណៈខុសគ្នាយ៉ាងនេះគឺ

បុគ្គលវារៈ	បុគ្គលោកាសវារៈ
យស្ស	យស្ស យត្ថ
យស្ស វា បន	យស្ស វា បន យត្ថ
តស្ស	តស្ស តត្ថ
តេសំ	តេសំ តត្ថ

៚ ពាក្យថា យស្ស, តស្ស, តេសំ នេះ ចង្អុលប្រាប់បុគ្គល ។

ចំណែកពាក្យថា យត្ថ, តត្ថ នេះ ចង្អុលប្រាប់ភូមិ៕

បដិច្ចវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧ. ១ នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។*ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធ មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ,*

ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជ្ជកលាប ៣-៧-៤។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជ្ជកលាប ៣-៧-៤ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជ្ជកលាប ៣-៧-៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់

សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់

បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង បដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់ៗ*

៧. រូបក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែល កំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធ មិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែល កំពុងកើត ក្នុងអរូបភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គល ពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។[1]

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ,** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិម-កោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ**

---

(១)= មាននៅក្នុងវេទនាខន្ធមូលីហើយ តទៅខាងមុខ អង្គធម៌ដែលបានសំដែងហើយខាងដើម នឹងប្រើពាក្យថា “។ល។” នេះតែម្តង។

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទៗ*

១ អន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

១ អន្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ប៉ុណ្ណោះៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអន្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ,** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គដោយត្រង់ៗ

៣. រូបក្ខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សង្ខារក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។*ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែសង្ខារក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត សង្ខារក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សង្ខារក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សង្ខារក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

៤. រូបក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចក្ក:

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវិញ្ញាណក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតវិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *មួ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកសុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ*

សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ*

ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

❋❋❋

អធិប្បាយកម្មជកលាប ៣-៧-៤

ពាក្យថា **កម្មជកលាប ៣** នោះ បានដល់ កម្មជរូបដែលកើតឡើងក្នុងឧប្បាទក្ខណ-បដិសន្ធិចិត្តរបស់គព្ភសេយ្យកបុគ្គល គឺ **កាយទសកកលាប ១ ភាវទសកកលាប ១** និង **វត្ថុទសកកលាប ១**។

ពាក្យថា **កម្មជកលាប ៧** នោះ បានដល់ កម្មជរូប ដែលកើតឡើងក្នុងឧប្បាទក្ខណ-បដិសន្ធិចិត្តរបស់សំសេទជៈ និង ឱបបាតិកបុគ្គលក្នុងកាមភូមិ គឺ កម្មជកលាប ៧ (វៀរភាវទសកកលាបណាមួយ ១, ជីវិតនវកកលាប ១)។

ពាក្យថា **កម្មជកលាប ៤** នោះ បានដល់ កម្មជរូបដែលកើតឡើងក្នុងឧប្បាទក្ខណ-បដិសន្ធិចិត្តរបស់រូបាវចរបុគ្គល គឺ **ចក្ខុទសកកលាប ១ សោតទសកកលាប ១ វត្ថុទសកកលាប ១** និង **ជីវិតនវកកលាប ១**។

ហេតុផលដែលជីវិតនវកកលាប មិនកើតក្នុងឧប្បាទក្ខណបដិសន្ធិរបស់កាមបុគ្គល

បានជាកាមបុគ្គល មិនមាន**ជីវិតនវកកលាប**កើតឡើងក្នុងខណៈបដិសន្ធិ ព្រោះកាមបដិសន្ធិទៀងតែមាន**កម្មជកលាប**ពួកខ្លះ ដែលកើតឡើងជ្រួតជ្រាបទូទៅក្នុងរាងកាយបាន ដូចជាកាយទសកកលាប ភាវទសកកលាប ជាពិសេស គឺ **កាយទសកកលាប**នោះឯង ដែលកើតមាន

ទូទៅដល់កាមបុគ្គលមិនអាចខ្វះបាន, ហើយកាយទសកកលាបនេះ តែងមានជីវិតរូបកើតរួមផង ជីវិតរូបនេះហើយ ដែលជាអ្នកចិញ្ចឹមរក្សារូបដទៃៗឱ្យតាំងនៅបាន គ្រាន់តែវាមិនបានដើរតួជាប្រធាននៃកលាបប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ទោះជាមិនមាន**ជីវិតនវកកលាប**កើតឡើងក្នុងខណៈនោះ ក៏មិនមានបញ្ហា។

ចំណែករូបព្រហ្មបុគ្គល **កាយទសកកលាប**ក៏មិនមាន **ភាវទសកកលាប**ក៏មិនមាន មានតែកលាបដែលតាំងនៅដោយចំពោះៗ ដូចជា **ចក្ខុទសកកលាប** ជាដើម វាកើតឡើងតែត្រង់គ្រាប់ភ្នែកប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះ រាងកាយទាំងមូល មិនមានជីវិតរូបដើម្បីចិញ្ចឹមរក្សាទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រហ្មបុគ្គលទាំងអស់ ត្រូវមានជីវិតនវកកលាប កើតឡើងក្នុងខណៈបដិសន្ធិជាដាច់ខាត ទើបអាចជួយឱ្យរាងកាយតាំងនៅបាន។

រីឯអសញ្ញសត្តបុគ្គល មិនមានអ្វីគួរឱ្យសង្ស័យឡើយ ព្រោះមានតែកម្មជកលាបតែមួយ គឺជីវិតនវកកលាបនោះឯង គ្មានទាំងចិត្ត គ្មានទាំងកម្មជកលាបដទៃៗ បើមិនកើតក្នុងខណៈ-បដិសន្ធិ តើឱ្យកើតនៅពេលណា?

ខ. ខេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្ធធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជ្ជកលាប ៣-៧-៤។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ*

ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

២. វេទនាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន*

៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។លៗ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។លៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។លៗ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

៣. វេទនាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វិញ្ញាណ-ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គល ណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្វធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្វធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្វធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្វធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

(ចប់ វេទនាខន្ធមូលៈ)

គ. សញ្ញាខន្ធមូលៈ

១. សញ្ញាខន្ធមូលៈ សង្ខារក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា*

អាមន្តា *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។លៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។លៗ

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។លៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

២. សញ្ញាខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គល ណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចបញ្ហា** សួរថា សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

(ចប់ សញ្ញាខន្ធមូលៈ)

ឃ. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ

១. សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ វិញ្ញាណក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា សង្ខារក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន*

៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វិញ្ញាណក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សង្ខារក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វិញ្ញាណក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សង្ខារក្ខន្ធក៏កំពុងកើតផង ៕*

(ចប់ សង្ខារក្ខន្ធមូលៈ)

(ចប់បុគ្គលវារៈ)

(តទៅ នឹងសំដែងមូលៈ មូលីដោយសង្ខេប គឺគប្បីជ្រាបថា មូលៈ មូលីណា ដែលទាក់ទងនឹងរូបក្ខន្ធក៏សំដែងដូច **រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ**, បើមូលៈ មូលីណា មានតែនាមធម៌សុទ្ធ ក៏សំដែងដូច **វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ**, ព្រោះមានអង្គធម៌ដូចគ្នាទាំងអស់ ដូរតែឈ្មោះមូលៈ មូលីនោះៗ ប៉ុណ្ណោះ)។

តារាងអន្តធម៌ ក្នុងបច្ចុប្បន្នវារៈ ឱកាសវារៈ

	វារៈទាំង ៣ មាន ឧប្បាទវារៈ ជាដើម ក្នុងកាលទាំង ៦			
	អនុលោម		បច្ចនីកៈ	
ភូមិ ៣១	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ
បញ្ចវោការភូមិ	២៦	២៦	x	x
ចតុវោការភូមិ	x	៤	៤	x
ឯកវោការភូមិ	១	x	x	១
រូបភូមិ	២៦ + ១	២៦ + ៤	៤	១

វិធីគិត និង អន្តធម៌ក្នុងឱកាសវារៈ

រូបក្ខន្ធកំពុងកើត

រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត

រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ៤។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ អរូបភូមិ ៤។

នាមក្ខន្ធកំពុងកើត

នាមក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

៙ អន្ធ្គធម៌ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្ធ្គធម៌ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

បញ្ជាក់ ចំពោះ ឱកាសវារៈនេះ វារៈនៃកាលទាំង ៦ មានបច្ចុប្បន្នវារៈ ជាដើម ក្នុងវារៈទាំង ៣ មានឧប្បាទវារៈ ជាដើម មានវិធីគិត និង អង្គធម៌ដូចគ្នា ដូរតែពាក្យប្រែ តាមកាល និង វារៈនោះៗ ប៉ុណ្ណោះ៕

❋❋❋

បចត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ១ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែនៗ

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែនៗ

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសេសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ១ នុ. លោ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ. *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែន កំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែល*

កំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ[១] និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ**

---

(១)= មានសេចក្តីពិស្តារនៅក្នុងបុគ្គលវារៈហើយ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោ-ការភូមិ ២៦ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច**

ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧ. ១ ប. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ ដែលកំពុងស្លាប់នោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត*

ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់នោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏មិនមែន កំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ**

ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឩប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឩប្បជ្ជតិ

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឩប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឩប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឩប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឩប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឩប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឩប្បជ្ជតិ,**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. ទេសនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែល*

ហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង ។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ១ ច. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

◎ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

◎ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិ-វិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤*

ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងកើត។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា នុប្បជ្ជតិ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាទិមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា,

វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ញា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ញា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ

បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ១ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អរូបំ* ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងកើត ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់នោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត*

ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន ឧប្បជ្ជតិ។

ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់នោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់

សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផល-បុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គ-ធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ**

ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិម-កោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សព្វេសំ** ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិភត្តិដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. ខេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ សុគតិអហេតុកបុគ្គល

១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែន កំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ)

តារាងអន្តធម៌ ក្នុងអតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ

	ខ.ឧ/និ/ឧនិ.២.នុ.៧	ខ.ឧ/និ/ឧនិ.២.ច.៧
ភូមិ ៣១	**ខន្ធ ៥**	**ខន្ធ ៥**
បញ្ចវោការភូមិ ២៦	២៦ ៤+៣ ប ៤+៤	x
ចតុវោការភូមិ ៤	៤ ១+៣ អ ១+៤	x
ឯកវោការភូមិ ១	១ ១ ញ ១	x
រួមភូមិ	៣១ ៤+៣ ៤+៤	x

អក្សរកាត់

៣១
៤+៣ ៤+៤ = **ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុង ៣១ ភូមិ។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ។

២៦ ប

៤+៣ ៤+៤ = **បញ្ចវោការធំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។

៤ អ

១+៣ ១+៤ = **អរូបធំ តេសំ =ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុងអរូបភូមិ។

១ ញ

១ = **អសញ្ញសត្តាធំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។**

៙ អង្គធម៌ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

បញ្ជាក់ ពេលកំពុងកើត ផលបុគ្គល បានត្រឹមតែផលថ្នាក់ក្រោម ៣, ដែលក្នុងអង្គធម៌ខាងលើដាក់ថា ផលបុគ្គល ៤ គឺរាប់រួមទាំងស្លាប់ផង ព្រោះព្រះអរហត្តផលបុគ្គល ១ មិនមានការកើត មានតែបរិនិព្វានតែម្យ៉ាង ប៉ុណ្ណោះ។

វិធីគិត និង អង្គធម៌ ក្នុងអតីតវារៈ បុគ្គលវារៈ

❁ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលទាំងអស់ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អង្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣១ ភូមិ។

❁ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត មិនមាន។

❁ នាមក្ខន្ធធ្លាប់កើត ដល់បុគ្គលទាំងអស់ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

๑ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

❁ នាមក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត មិនមាន។

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧ. ២ នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធ ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចុប្បន្ន** *សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* **បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ២ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុង ភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត

ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធជាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធជាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុបញ្ហា សួរថា។ល។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុបញ្ហា សួរថា។ល។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់និកាសវារៈ)

តារាងអន្តធម៌ ក្នុងអតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

	រ/ឧ/និ/ឧនិ ២.នុ.លោ		រ/ឧ/និ/ឧនិ ២.ច.លោ	
	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ
បញ្ចវោការភូមិ	២១(-៥) ប	២១(-៥) ប	៥ សុ	៥ សុ
អរូបភូមិ		៤ អ	៤ អ	
អសញ្ញសត្តភូមិ	១ ញ			១ ញ
រូបភូមិ	២១(-៥) ១	២១(-៥) ៤	៥ ៤	៥ ១

វិចិត្ត និង អព្ភធម៌ក្នុងអតីតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

២១(-៥) ១

❁ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អព្ភធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៥ ៤

❁ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ អរូបភូមិ ៤។

៙ អព្ភធម៌ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ៤។

២១(-៥) ៤

❁ នាមក្ខន្ធធ្លាប់កើត ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អព្ភធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៥ ១

❁ នាមក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អគ្គធម៌ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែល កំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ฯ

បទត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ២ នុ. លោ.)

ត. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង*

ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចបញ្ហា សួរថា សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង៕

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(រ. ន. ២ ច. ឍ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមានហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា*

ពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធ មិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធ ធ្លាប់កើតមកហើយ ទាំងអស់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ ។

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមានហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិក្ខេបវិសជ្ជនា**ថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថាពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែល វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់ ។

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ មិនមាន ។

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន ហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា មោឃបញ្ហា *សួរថា។ល។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន ហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា មោឃបញ្ហា *សួរថា។ល។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ២ ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* ឧប្បជ្ជិត្ថ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើត*

នៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនជាប់កើត តែវេទនាខន្ធជាប់កើត។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនជាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឧប្បជ្ជិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនជាប់កើត តែរូបក្ខន្ធជាប់កើត។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថាតិ? វេទនាខន្ធមិនជាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: **អាមន្តា** *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា ***អាមន្តា*** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ២ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង*

កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកត្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត

និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកអនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ**, *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិ ណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធ មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏មិន ធ្លាប់កើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

អក្សរកាត់ និង និមិត្តសញ្ញាក្នុងខន្ធយមកៈ បវត្តិវារៈ

បឧ = បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។

អឧ = អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ។

ញឧ = អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

តុបឧ = ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

សុឧ = សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ។ (មានក្នុងបុគ្គលោកាសវារៈតែម៉្យាង)។

សំឧ = សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុង កើតក្នុង ៣១ ភូមិ។

បច = បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។

អច = អរូបា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ។

ញច = អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

តុបច = ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

សំច = សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់

ក្នុង ៣១ ភូមិ។

ប = **បញ្ចវោការានំ តេសំ** = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។*

អ = **អរូបានំ តេសំ** = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ។*

ញ = **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ** = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។*

សុ = **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ** = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ ។ (មានក្នុងបុគ្គលោកាសវារៈតែម្យ៉ាង)។*

តុប = **ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ** = *ពួកបុគ្គលដែលកើត នៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។*

ជិបឧ = **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។*

ជិអឧ = **បច្ឆិមភវិកានំ អរូបេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ។*

ជិឧ = **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។*

ជិ = **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។*

បជិ = **បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។*

អជិ = **អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ** = *បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ។*

បធិ = បញ្ចវោការេ បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។*

អធិ = អរូបេ បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង អរូបភូមិ។*

ធិ = បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង*
ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

សុធិ = សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ តត្ថ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុង បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ ។ (មានក្នុងបុគ្គលោកាសវារៈ តែម្យ៉ាង)។*

យេអវាធិ = យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយិស្សន្តិ តេសំ = *បុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ ហើយបរិនិព្វាន បុគ្គលនោះ។*

យេអវាធិតេច = យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ = *បុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ ហើយបរិនិព្វាន បុគ្គលនោះកំពុងស្លាប់។*

យេចអវាធិតេច = យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ = *បុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ ហើយបរិនិព្វាន បុគ្គលនោះកំពុងស្លាប់ក្ដី។*

ឥបឧ = ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥតុបឧ = ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥបច = ឥតរេសំ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែល កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥតុបច = ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥប = ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥតុប = ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី...។*

ឥ = ឥតរេសំ តេសំ = *ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ។*

បញ្ជាក់ បាលីនេះ បើប្រើក្នុងបុគ្គលោកាសវារៈ ត្រូវថែមពាក្យ តត្ថ បន្ទាប់ពី តេសំ ទាំងអស់។

តារាងអង្គធម៌ ក្នុងឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បុគ្គលវារៈ

	ទ.ឧ.៣.នុ.ល	ទ.ឧ.៣.ច.ល
	នឹងកើត	នឹងមិនកើត
រូបក្ខន្ធ	តិ.១ អរូបភូមិ សុ.១ អសញ្ញី បញ្ចវោ. ប.៤+៣បញ្ច → បញ្ច.ទៀត (ប) សុ.១, តិបុ.១ អសញ្ញ.អរូប	អរូបភូមិ ចិ ៣ ៣ និ បញ្ចវោ. ចិ ១+៣ ៣ និ តិបុ.១+៣ ចិ.ចតុ.បញ្ច. អរផ.១ បរិ.ចតុ.បញ្ច (ជិ) តិបុ.១កាមសុ.៧ រូប.៩(-ចតុត្ថ)មគ្គ.ក → អរូប.បរិ ផល៣ កាមសុ.៧ រូប.៩(-ចតុត្ថ) → អរូប.បរិ ផល. ៣ អរូប → អរូបទៀត(-ទាប)បរិ. (យេអវាធិ)
នាមក្ខន្ធ	អរូបភូមិ អសញ្ញី បញ្ចវោ. ប.៤+៣(-ចិ)=៣០ ភូមិ (-អក.១)	អរូបភូមិ ចិ និ តិបុ.១+៣ ចិ. ចតុ.បញ្ច អរផ១ បរិ ចតុ.បញ្ច (ជិ) បញ្ចវោ. ចិ និ

បញ្ជាក់ - បើអង្គធម៌ណា បានខាងកើតតែម្យ៉ាង អង្គធម៌នោះ ត្រូវសំដែងដោយមានពាក្យថា " ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់......." ។

- បើអង្គធម៌ណា បានខាងស្លាប់តែម្យ៉ាង អង្គធម៌នោះ ត្រូវសំដែងដោយមានពាក្យថា " ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់......." ។

- បើអង្គធម៌ណា បានទាំងកើតទាំងស្លាប់ អង្គធម៌នោះ ត្រូវសំដែងដោយមិនមានពាក្យថា " ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់.......ឬ ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់......." ប្រើទូទៅគ្រប់កន្លែង និង គ្រប់កាល ក្នុងបុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ ។

វិធីគិត និង អង្គធម៌ ក្នុង ឋ.ឌ្ញ.៣.នុ/ច.ល

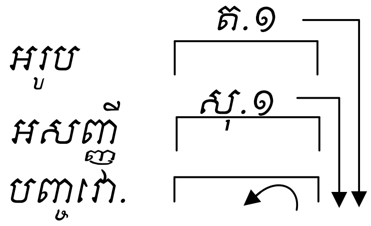

❀ រូបក្ខន្ធនឹងកើត

- ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិទៀត។

- សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អង្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត។

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

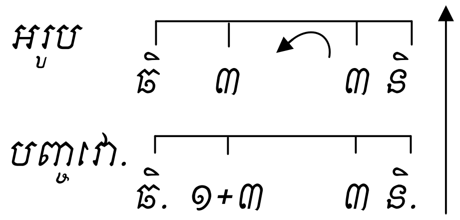

❀ រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត

- ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធក្តី មិនមានរូបក្ខន្ធក្តី រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត បាន(ជិ. និ.)។

- ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងទៅកើត ក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន។

- ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិ ទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិក: ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរ-បញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤។

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន។

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន។

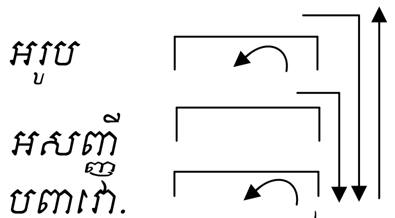

❀ នាមក្ខន្ធនឹងកើត

- ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងទៅកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិទៀត។

- សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិក:) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

អរូប ┌───┐ ឋិ និ

បញ្ចវោ. ┌───┐ ឋិ និ

❁ នាមក្ខន្ធនឹងមិនកើត

- ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ នាមក្ខន្ធនឹងមិនកើត បាន (ឋិ. និ.)។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ៕

បញ្ជាក់ ឋិ = ពួកបុគ្គលដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើត។

និ = ព្រះអរហន្ត ដែលកំពុងបរិនិព្វាន។

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧ. ៣ នុ. ល.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនា-ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនា-ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន បុគ្គលនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើតតែរូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធ ក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង

បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិៗ

៦ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុក-បុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកតិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩(វៀរបតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថាឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩(វៀរបតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទដូចបានសំដែងថា **យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោម-

បុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប់ដោយត្រង់ៗ

(មូលីដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១)ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បញ្ញា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា,

សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣(វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតផង ៕

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បចត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(រំ. ឧ. ៣ នុ. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *មួយវិញទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ,

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចុបញ្ញា** *សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

តារាងអន្តធម៌ ក្នុងឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

	រ.ឧ.៣.នុ.លោ	រ.ឧ.៣.ច.លោ
ខន្ធ ៥	នឹងកើត	នឹងមិនកើត
រូបក្ខន្ធ	អសញ្ញី ស.១ បញ្ច. ២១(-៥) ៤+៣ ៤+៣ ៤+៣ បញ្ច២១(-៥) ប → ភូមិ.ទៀត ស.១អសញ្ញ.១ ញ → អសញ្ញ.ទៀត	អរូប. ៤ ១+៣ ១+៤ អសញ្ញី. ស.១ * * បញ្ចវោ. ២៦ ចិ ទិ * * តិ.បុ.១+៣ចិ.បញ្ច អវេ.១ បរិ.បញ្ច.២២(-៤) (បចិ) * បុ.៤+៣.បញ្ច.២៥(-អក១) → មិន.ភូមិ.ទៀត * ស.១អសញ្ញ.១ → មិន.អសញ្ញ.ទៀត តិបុ.១+៤ អរូប.៤ (អ)

តារាងអង្គធម៌ ក្នុងឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

	វំ.ឧ.៣.នុ.លោ	វំ.ឧ.៣.ច.លោ
ខន្ធ ៥	នឹងកើត	នឹងមិនកើត
នាមក្ខន្ធ	អរូប ៤ ១+៣ ១+៣ បញ្ចវោ. ២១(-៥) ៤+៣ ៤+៣ បុ.៤+៣ចតុ៤ បញ្ច២១(-៥) ⟶ ភូមិ.ទៀត (តុប)	អរូប. ៤ ធិ ✳ និ ✳ អសញ្ញី. សុ.១ បញ្ចវោ. ២៦ ធិ ✳ និ ✳ តិ.បុ.១+៣ធិ.ចតុ.បញ្ច. អរផ.១បរិ.ចតុ.៤បញ្ច.២២(-៤) (ធិ) ✳ បុ.៤+៣.ចតុ.៤ បញ្ច.២៥(-អក១) ⟶ មិន.ភូមិ.ទៀត សុ.១ អសញ្ញ.១ (ញ)

បញ្ជាក់ (✳) = សញ្ញាអង្គធម៌ដោយអមនេះ មិនមានបាលីដោយចំពោះ។

(↶) = សញ្ញានេះ បញ្ជាក់ថា ... ហើយនឹងកើត ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត។

(＼) = សញ្ញានេះ បញ្ជាក់ចំនួនអង្គធម៌ ៣ ពួកគឺ៖ (ធិ ឬ និ, ✳, ↶) បើបាន ១ ពួក គូស ១, បាន ២ ពួក គូស ២, បាន ៣ ពួក គូស ៣។

វិធីគិត និង អន្តធម៌ក្នុង វ.ឧ.៣.នុ/ច.លោ

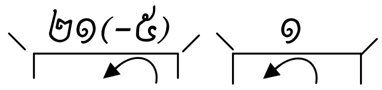

❁ **រូបក្ខន្ធនឹងកើត** = *ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ រូបក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀតៗ*

◉ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀតៗ

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ

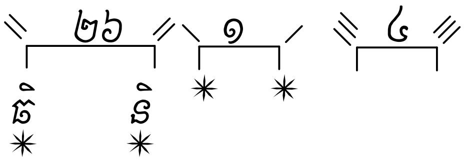

❁ **រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត** = *ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធ រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត បាន(ជិ. និ. ✶) ភូមិដែលមិនមានរូបក្ខន្ធ បានទាំងអស់មិនមានសល់ៗ*

◉ អន្តធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤)ៗ (អន្តធម៌ដោយត្រង់)ៗ

✶ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ១) ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀតៗ (អន្តធម៌ដោយអម)ៗ

✶ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ទៀតៗ (អន្តធម៌ដោយអម)ៗ

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ៤ៗ

\២១(-៥)/ \ ៤ /

❁ **នាមក្ខន្ធនឹងកើត** = ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ នាមក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតទៅទៀត។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតទៅទៀត។

\\ ២៦ // \\ ១ // \\ ៤ //

ជិ និ ជិ និ

✳ ✳ ✳ ✳

❁ **នាមក្ខន្ធនឹងមិនកើត** = ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ នាមក្ខន្ធនឹងមិនកើត បាន (ជិ. និ. ✳) ភូមិដែលមិនមាននាមក្ខន្ធ បានទាំងអស់មិនមានសល់។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) ។ (អន្តធម៌ ដោយត្រង់)។

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតទៅទៀត។ (អន្តធម៌ ដោយអម)។

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ១។

បញ្ជាក់ ជិ = ពួកបុគ្គលដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើត។

និ = ព្រះអរហន្ត ដែលកំពុងបរិនិព្វាន។

✳ = បុគ្គលដោយអម បានសេចក្តីថា បច្ឆិមភវិកៈបុគ្គល ដែលកំពុងកើត និង ព្រះអរហន្ត ដែលកំពុងបរិនិព្វាននេះ ចំពោះព្រះអរហន្ត លោកឈប់មានការកើតទៀតហើយ ជាតិនេះ គឺជាជាតិចុងក្រោយរបស់លោក ហៅថា **បច្ឆិមភវិកៈ ដោយត្រង់**, ចំណែក បុគ្គលដោយអមនោះ គឺកើតក្នុងភូមិនេះហើយ ឈប់កើតក្នុង

ភូមិនេះទៀត ប៉ុន្តែ ទៅកើតក្នុងភពដទៃៗទៀត ហើយបរិនិព្វាន បុគ្គលនេះ ហៅថា ***បច្ឆិមភវិកៈដោយអម*** *(គឺជាជាតិចុងក្រោយ ក្នុងភូមិនោះៗ)៕*

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ៣ នុ. លោ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ, *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ច-**

វោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

***និង** បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ*

២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបាន ទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិ ដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១

(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិ ដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតផង។

(មូលិ មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(រំ. ឧ. ៣ ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលណានឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ពួកបុគ្គលនោះ រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន។

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩(វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈាន-បដិសន្ធិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩(វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ

សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **យេ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទៗ

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិៗ

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតផងៗ

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

॰ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

॰ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា តិហេតុក-*

បុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើតផង។*

(មូលៈ មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(រ. ឧ. ៣ ប. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *នឹងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ*បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើត។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា នុប្បជ្ជិស្សតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធនឹងកើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលះ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែនៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៣ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិស្សតិ, បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន ុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ន ុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលជាបច្ឆិមភវិក: ដែលកើតនៅក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើត រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិក: ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង ចតុ-វោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិក:ដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម)ฯ

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ប៉ុណ្ណោះฯ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុ-វោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ**

វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អត្ថធម៌ដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត*

និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិម - កោដ្ឋាសៈ មានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល ជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),*

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិម-ភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែល មានវិភត្តិដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ច-វោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់ សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុង បរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២*

(វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើត ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផល-

សេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើតផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វំ.ឧ. ៤(១+២) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច

ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធជ្ជាប់កើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ជ្ជាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការបដិសន្ធិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ជ្ជាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ជ្ជាប់កើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា កន្ទក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច**

ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប១ដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និងពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ឆាបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្ពេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៤(១+២) ន. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត

ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើក យកអរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបាន តែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជា អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមាន ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៤(១+២) នុ. លោ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើតតែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតវេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែល*

កើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធជាប់កើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១ ចេតសិក ៣០ កម្មជកលាប ៤ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ**

ឧប្បជ្ជិត្ថ ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និង

អរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ*

បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកគោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូម២១ (វៀរសុទ្ធាវាស - ភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផល-សេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(រ. ឧ. ៤(១+២) ច. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គល

ណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិ-គតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើត។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមានហើយ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែបុគ្គល ដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញា-ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? វេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើត។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **ឯត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៤(១+២) ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

◉ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

◉ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ*បាឡិគតិវិសជ្ជនា *ថា* ឧប្បជ្ជិត្ថ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើត*

នៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធជាប់កើត។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនជាប់កើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនជាប់កើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង

ដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៤(១+២) ច. លោ.)

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធ ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើតៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតតែ រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា កន្តក្ខណសមង្គី របស់បញ្ចវោការចុតិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា កន្តក្ខណសមង្គីរបស់

រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានចុតិចិត្ត ១ ចេតសិក ៣០ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែល ហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់ បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើប ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) , តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និង អរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មាន ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ,** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែល ហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ**

ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់) អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម) ដែលហៅថា។ល។, និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ

ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វានដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ*

បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធជាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏មិនជាប់កើត។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនជាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធមិនជាប់កើត តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនជាប់កើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់) អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)(បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ១។

៏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការ ភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុង បុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ**

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទៗ

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់) អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ១ៗ

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិ-

និព្វុត្តដោយអម) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(រំ. ឧ. ៥(១+៣) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែ*

វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការ - ភូមិដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនា-ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណ - សមង្គីរបស់ បញ្ចវោការតិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុង បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង អសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ប៉ុណ្ណោះ ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកតិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិ-អហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ ។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុក-បុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធរមិងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ចេតនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញា-ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និងពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់តិហេតុកបដិសន្ធិចិត្ត ១៣ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបកលាប ៣-៧-៤,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ**

ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា__បរិបុណ្ណបញ្ហា__ សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការំ**

បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សន-វិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

❋❋❋ ❋❋❋

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៥(១+៣) នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ កំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរូបេ* តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃ ខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ**

ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ៥ (១+៣) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ច-វោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកតិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ**

ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផល-សេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិ ដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយ នឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរ សុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង កើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើប*

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្វះនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្វះនកើតនៅទៀត និង អរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្វះនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ

ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការ - ភូមិ បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុង កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែល កំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤)(បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១

(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ**

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧ. ៥(១+៣) ច. ល.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ

បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣(វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ,** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ, ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផល បុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោ–**

កាលេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិកប្ពដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ

សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គល ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធ កំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែល កំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង *អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ**

ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

***និង** អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកតិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែល*

ហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(រំ. ឧ. ៥(១+៣) ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ *វេទនាខន្ធោ* ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន *វេទនាខន្ធោ* ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* **ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើត។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* **ឧប្បជ្ជតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(រំ. ឧ. ៥(១+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាះ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែន កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាះ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាះ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ,

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង អរូបភូមិ ៤ ,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់) ,

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម),

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់) ,

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម),

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម), ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១

ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ទៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិម - កោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនា** *ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ទៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ។

និង *អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤)(បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),*

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អង្គធម៌ដោយអម),

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ៤ (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

* តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (អង្គធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អង្គធម៌ដោយអម),

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ៤ (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

* តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (អង្គធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ច-

វោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អគ្គធម៌ដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤)(បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អគ្គធម៌ដោយអម), ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (អគ្គធម៌ដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ*

ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា **សរូបទស្សនវិសជ្ជនា** ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤), (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់)

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម)

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤), (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់)

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អង្គធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោកា-រភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤), (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់)

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អង្គធម៌ដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ ឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល

៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ទៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ,** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤), (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់) បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ទៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១) (អង្គធម៌ដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បចត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(រ. ឧ. ៦(២+៣) នុ. ឍ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលជាបច្ឆិមភវិកៈនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផល-

បុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកតិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូច បានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកគ្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមកភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលជាបច្ឆិមភវិកៈនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ នឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោ-ការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៦(២+៣) ន. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។* ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។

បដិលោមបុច្ឆា: *យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ?* ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: *អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។* ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក

អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើត នៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច**

ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៦(២+៣) នុ. លោ.)

ត. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធ ក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងកើត*

តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធា-វាសភូមិ ៥) ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ

និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកាឋិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមកាឋិកៈដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ៗ

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ,** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១

ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោកា-រភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោ-ការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធា-វាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជា

អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ច-វោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ៗ

១ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផងៗ

(មូលៈ មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម)

បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន ុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេប-វិសជ្ជនាថា* នត្ថិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា*

ពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធ ធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិៗ

✳ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតៗ

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* **បដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថាពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមានមានតែពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឧប្បជ្ជិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ, សូម្បីសញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើត។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧ. ៦(២+៣) ច. និ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា ឧប្បជ្ជិស្សតិ *នឹងកើត។*

បដិលោមបុច្ឆា យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* **ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើត។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* **ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធ មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង ៕*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧ. ៦(២+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អរូបានំ* តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជិស្សតិ, សុទ្ធាវាសានំ *អរូបេ* បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ច នុប្បជ្ជិត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* ច

ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គល ដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើត តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើត រូបក្ខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់កើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្ត-ផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤(បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្ត-ផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤(បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយកអនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ

និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្ត-ផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ខ្ពនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម)ៗ

៧ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុ-គ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ខ្ពនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ពស់ខ្ពនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), សុគតិអហេ-តុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ**

រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់។*

(មូលីដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុង ភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏ នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែល*

កំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងមិនកើតផងៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (អង្គធម៌ដោយអម),

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣

ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (អន្តធម៌ដោយអម), ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ,** ហើយទ្រង់លើកយកអនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុក ក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

(ចប់ ឧប្បាទវារៈ)

តារាងអង្គធម៌ ក្នុងបច្ចុប្បន្នវារៈ និរោធវារៈ បុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ

	វ.និ.១.នុ.ល.លោ		វ.និ.១.ច.ល.លោ	
ភូមិ ៣១	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ ៤	រូបក្ខន្ធ	នាមក្ខន្ធ ៤
បញ្ចវោការភូមិ ២៦	២៦ = បុ.៤+៤ ប.ច	២៦ = បុ.៤+៤ ប.ច	២៦	២៦
ចតុវោការភូមិ ៤	x	៤ = តិ.១+៤ អ.ច	៤ តិ១+៤ អ.ច	បុ៤+៣ សំ.ឱ ៤
ឯកវោការភូមិ ១	១ = សុ.១ ញ.ច	x	បុ៤+៣ សំ.ឱ ១	១ ១ ញ.ច
រួមភូមិ ៣១	២៦ + ១	២៦ + ៤	២៦ + ៤ + ១	២៦ + ៤ + ១

និមិត្តសញ្ញា

┌── = កើត ──┐ = ស្លាប់ ┌──┐ = កើត + ស្លាប់

ចំណាំ បើកើត ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា “ -ំ ” បើស្លាប់ ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា “ - ា ”

បើកើត+ស្លាប់ ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា “ - ានំ ” បើបរិនិព្វាន ឈ្មោះភូមិទាំងអស់ មានវិភត្តិខាងចុងថា “ េ- ”

អក្សរកាត់ និង ពាក្យប្រែ

សំ.ឧ = សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើត ក្នុង ៣១ ភូមិ។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង។

ប.ច = បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការ-ភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការចុតិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

អ.ច = អរូបា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់អរូបចុតិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០។

ញ.ច = អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ = ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

តុបច = ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ = បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

១ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

វិធីគិត និង អន្តធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្នវារៈ បុគ្គលវារៈ និង បុគ្គលោកាសវារៈ

រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់

- រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិ។

១ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការចុតិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់

- រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ និង បុគ្គល ដែលមិនមានរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់។

១ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់អរូបចុតិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០ ។

នាមក្ខន្ធកំពុងរលត់

- នាមក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ។

១ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់

នាមក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ និង បុគ្គល ដែលមិនមាននាមក្ខន្ធកំពុងរលត់។

១ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥

កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់ គ្រាចុងក្រោយ។

៙៙៙៙

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ១ នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ នោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អរូបា* ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង*

អរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទៗ

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា កន្តក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា កន្តក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការចុតិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយៗ

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ

មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវគ្គានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា កត្តុក្ខណសមង្គីរបស់អរូបចុតិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញា-ក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា

អាមន្តា ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង ៕

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បចត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វំ. និ. ១ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធ ក៏កំពុងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

សំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

ក. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ១ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិៗ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនានៈ *អរូបា* **ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។**

ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ**

វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤។

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែល*

កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *មួយទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្ធធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

๑ អន្ធធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្ធធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្ធធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្ធធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

๑ អន្ធធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្ធធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្ធធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង ៕

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. និ. ១ ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អរូបា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ

វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់បដិសន្ធិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជកលាប ៣-៧-៤ ជីវិតនវកកលាប ដែលកំពុងកើតគ្រាដំបូង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ**

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង

ដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. និ. ១ ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈតិ, *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា*

អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាងៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុង

រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ១ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរូបេ* ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធ កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ,

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣១ ភូមិ ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣១ ភូមិប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែល*

កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣១ ភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

◉ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ។

◉ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ

សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

<u>**បដិលោមបុច្ឆា**</u> យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង៣១ ភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង៣១ ភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុង

រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអដ្ឋធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ៣១ ភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអដ្ឋធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. និ. ២ នុ. ល.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែនៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផងៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា** *ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ, ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផងៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិៗ

១ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* **បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(រ. និ. ២ ន. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ?* *រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។* *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន *វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ?* *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។* *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាក្ខន្ធ ក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធជាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធជាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ជាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធជាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: **អាមន្តា** មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ២ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធជាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធ ក៏ជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធជាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធមិនជាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុង បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ជាប់ រលត់ វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធជាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនានៈ *អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុង បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

๑ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង*

កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ** *រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសួរបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក* **និង** *បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការានំ**

តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ, *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលះ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយចក្កះ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ៗ

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម)

បណ្ណត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ២ ច. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ បដិក្ខេប-វិសជ្ជនាថា នត្ថិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា*

ពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធ ធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែបុគ្គល ដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់ ។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ចេតនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធ មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* **បដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថាពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែល វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន- ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា **មោឃបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា* នត្ថិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. និ. ២ ច. ឱ.)

ត. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ*បាឡិគតិវិសជ្ជនា*ថា* និរុជ្ឈិត្ថ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធ មិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ

បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឆ និរុជ្ឈិត្ថ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ *អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។*

៙ *អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ២ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធ ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនា*

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សុរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្ត-ផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និ-ដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ**

វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង

សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់ រលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

អង្គធម៌និរោធវារៈ អនាគតវារៈ ក្នុង បុគ្គលវារៈ

ខន្ធ ៥	រ.និ.៣.នុ.ល.	រ.និ.៣.ច.ល.
រូបក្ខន្ធ	- អរូប តិ.១ - អសញ្ញ សុ.១ - បញ្ចវោ បុ.៤+៣ បញ្ច បុ.៤+៣ បញ្ច → បញ្ច.ទៀត (ប.) សុ.១, តិបុ.១ អសញ្ញ, អរូប	- អរូប ធិ ៣ ៣ និ - បញ្ចវោ ៣ និ អរ.ផ.១ បរិ.បញ្ច (បនិ.) ផល៣ ធិ. អរូប អរផ.១ បរិ.អរូប (អធិ.) ផលសេក្ខ.៣ កាមសុ.៧, រូប.៩(-ចតុត្ថ.ភូមិ) → អរូប.បរិ. ផលសេក្ខ.៣ អរូប. → អរូប.ទៀត(-ទាប)បរិ. } យេអវានិតេច.
នាមក្ខន្ធ	- អរូប តិ.១ - អសញ្ញី សុ.១ - បញ្ចវោ បុ.៤+៣ = ៣១ ភូមិ បុ.៤+៣ = ៣០ ភូមិ(-អក១)	- អរូប និ - បញ្ចវោ និ អរផ.១ បរិ.ចតុ.បញ្ច (និ.)

វិធីគិតនិងអង្គធម៌ក្នុង ទ. និ. ៣ នុ. ច. ល.

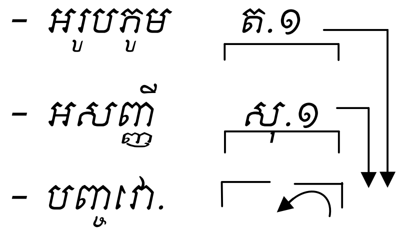

❀ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់

- បុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់នៅពេលស្លាប់, បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត,

- សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អង្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត។

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

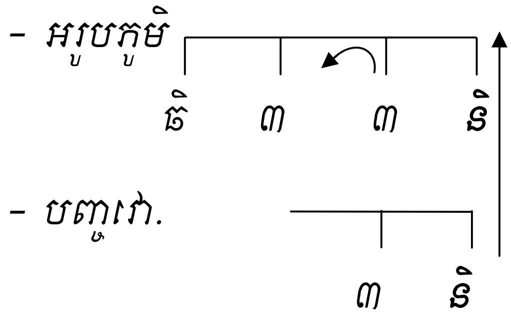

❀ រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់

- ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធ រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ បាន (ឆិ.), ភូមិដែលមិនមាន រូបក្ខន្ធ បាន (ធិ. ឆិ.)។

- បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន។

- បុគ្គលដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន។

៙ អង្គធម៌ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកចុតិចិត្ត ៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប

ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ។

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា កន្ទក្ខណ-សមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកចុតិចិត្ត ៨ (វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានចុតិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូប ដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែល ទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន។

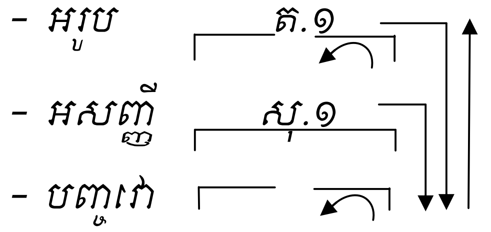

❁ **នាមក្ខន្ធនឹងរលត់**

- ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ បុគ្គលដែលកំពុងកើត នាមក្ខន្ធនឹងរលត់នៅពេលស្លាប់ បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ នាមក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិទៀត។

- សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

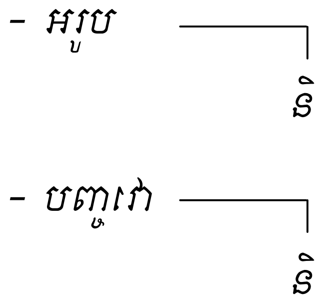

❁ **នាមក្ខន្ធនឹងមិនរលត់**

- ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ នាមក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ បាន (ឆិ)

៙ អន្តធម៌ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា កន្ទក្ខណសមង្គីរបស់តិហេតុកចុតិចិត្ត ១៣ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ។

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ៣ នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិក្តី ពួកបុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ ហើយបរិនិព្វានពួកបុគ្គលនោះកំពុងស្លាប់ក្តី វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធ ក៏នឹងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិ-អហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់អរូបបដិសន្ធិចិត្ត ៤ ចេតសិក ៣០, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកចុតិចិត្ត ៨(វៀររូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានចុតិចិត្ត ១) ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោ-ការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គល នោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *មួយវិញទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. និ. ៣ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា មយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

អព្ពធម៌ ក្នុងនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ ឲ្យុក្តលោកាសវារៈ

	វំ.និ.៣.នុ.លោ	វំ.និ.៣.ច.លោ
ខន្ធ ៥	**នឹងរលត់**	**នឹងមិនរលត់**
រូបក្ខន្ធ	អសញ្ញី សុ.១ បញ្ចវោ. ២៦ ២១(-៥) បុ.៤+៣ បញ្ច.២៦ ៤+៣បញ្ច.២១(-៥) → កូមិ.ទៀត (ប.) សុ.១ អសញ្ញ.១ សុ.១ អសញ្ញ.១ → អសញ្ញ.ទៀត (ញ.)	អរូប. ៤ អរផ.១បរិ.បញ្ច.២២(-៤) (បដិ.) អសញ្ញី. សុ.១ ✳ ✳ បុ.៤+៣ បញ្ច.២៥(-១) → មិន.កូមិ.ទៀត ✳ សុ.១អសញ្ញ.១ → មិន.អសញ្ញ.ទៀត បញ្ចវោ. ២៦ និ ✳ តិ.បុ១+៤អរូប៤ (អ.)
នាមក្ខន្ធ	អរូប ៤ បញ្ចវោ. ២៦ ២១(-៥) បុ.៤+៣ ចតុ៤ បញ្ច២៦ ៤+៣ចតុ៤ បញ្ច២១(-៥ → កូមិ.ទៀត (តុប.)	អរូប. ៤ និ ✳ អរផ.១បរិ.ចតុ.៤ បញ្ច.២២(-៤) (ដិ.) អសញ្ញី. សុ.១ ✳ បុ.៤+៣.ចតុ.៤ បញ្ច.២៥(-អក១) → មិន.កូមិ.ទៀត បញ្ចវោ. ២៦ និ ✳ សុ.១ អសញ្ញ.១ (ញ.)

វិធីគិត និង អគ្គធម៌ក្នុង ទ. និ. ៣ នុ. ច. លោ.

អសញ្ញី ⑊ ស្ុ.១ /

បញ្ចវោ. ⑊ ២៦ ២១(-៥) / ❁ **រូបក្ខន្ធនឹងរលត់**

- ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធ បុគ្គលដែលកំពុងកើត រូបក្ខន្ធនឹងរលត់នៅពេលស្លាប់ បុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិដែលខ្ជួនកើតនៅទៀត។

៙ អគ្គធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការ-ភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងរលត់ក្នុងភូមិដែលខ្ជួនកើតនៅទៀត។

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ, សុគតិអហេតុក-បុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ហើយនឹងរលត់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត។

អរូប. ⑊ ៤ ///

អសញ្ញី. ស្ុ.១ /

✳

❁ **រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់**

បញ្ចវោ. ២៦ // - ភូមិដែលមានរូបក្ខន្ធ រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ បាន (ឆិ. ✳)

និ - ភូមិដែលមិនមានរូបក្ខន្ធ បានទាំងអស់ មិនមានសល់។

✳

៙ អគ្គធម៌ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២២(វៀរអបាយភូមិ ៤) ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការតិហេតុកចុតិចិត្ត ៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ(បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់)។

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្ជួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ភង្គក្ខណសមង្គីរបស់បញ្ចវោការចុតិចិត្ត ១៥ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

✳ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត ដែលហៅថា កន្ទក្ខណសមង្គីរបស់ជីវិតនវកកលាបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ (បរិនិព្វានដោយអម)។

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ៤។

អរូប ⑊ ៤ /

បញ្ចវោ. ⑊ ២៦ ២១(-៥) /

❁ នាមក្ខន្ធនឹងរលត់

- ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត នាមក្ខន្ធនឹងរលត់នៅពេលស្លាប់ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ នាមក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត។

៙ អន្តធម៌ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត។

- អរូប. ៤ //

និ ✳

❁ នាមក្ខន្ធនឹងមិនរលត់

- អសញ្ញី. ⑊ សុ.១ //

- បញ្ចវោ. ២៦ // - ភូមិដែលមាននាមក្ខន្ធ នាមក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ បាន (និ. ✳)

និ ✳ - ភូមិដែលមិនមាន នាមក្ខន្ធ បានទាំងអស់មិនមានសល់។

៙ អន្តធម៌ បានដល់អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) ដែលហៅថា កន្ទក្ខណសមង្គីរបស់តិហេតុកចុតិចិត្ត ១៣ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ (បរិនិព្វានដោយត្រង់)។

* *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា កន្ធក្ខណសមង្គីរបស់ចុតិចិត្ត ១៩ ចេតសិក ៣៥ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់ គ្រាចុងក្រោយ(បរិនិព្វុត្តដោយអម)។*

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ៣ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។*

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអស-ញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោ-ការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ

ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាស-ភូមិ ៥)ៗ

១ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌*

របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម)

❋❋❋

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ៣ ប. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិក្តី ពួកបុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ ហើយបរិនិព្វាន ពួកបុគ្គលនោះកំពុងស្លាប់ក្តី រូបក្ខន្ធ នឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ,** ហើយទ្រង់លើកយក

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ទេសនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ ***បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា*** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ*

ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. និ. ៣ ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* និរុជ្ឈិស្សតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើត*

នៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាងៗ

៙ អន្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអន្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈិស្សតិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងរលត់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែនៗ

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ,

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់

ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ៣ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត*

វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹង មិនរលត់។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

⊚ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម)។

⊚ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន

ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ (បរិនិព្វានដោយអម)។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោ-ការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ**, ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផល-បុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និង

ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិម-កោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ**

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់ សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរ អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង ស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើប ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(រំ. និ. ៤(១+២) នុ. ឃ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើត និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា

ฯលฯ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ฯលฯ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាฯលฯ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាฯលฯ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនានៈ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វំ. និ. ៤(១+២) នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធ ក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

◉ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចុប្បន្នាតីតបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

◉ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**អតីតបច្ចុប្បន្នបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. និ. ៤ (១+២) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធ មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុង បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថាកត្តក្ខណសមង្គីរបស់រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានចុតិចិត្ត ១ ចេតសិក ៣០ កម្មជរូបដែលកំពុងរលត់គ្រាចុងក្រោយ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុក- បុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គល ណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គ ទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុ-

ទ្ធាវាសភូមិ, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និង អរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់ បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើប ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ**, ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ,** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ**

តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ
ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ ។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ៤(១+២) ច. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនា-ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់ ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បុរេបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុក-បុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមានហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអន្តធម៌របស់

សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមានៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

៙ អនុលោមបរបស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិ-អហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអនុលោមបរបស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អនុលោមបរបស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអនុលោមបរបស់សន្និដ្ឋានបទមិនមានហើយ អនុលោមបរបស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអនុលោមបរបស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់ ។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. និ. ៤(១+២) ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ, *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើត*

នៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាងៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈតិ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែនៗ

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់

ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? *ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

❋❋❋

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. និ. ៤(១+២) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ*

ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ ។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា ឧប្បាទក្ខណសមង្គីរបស់រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានបដិសន្ធិចិត្ត ១ ចេតសិក ៣០ កម្មជកលាប ៤ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជា អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមាន ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១

ដែល កំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែល មានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

និង *អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។*

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង

សុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ,** ហើយទ្រង់លើកយកអនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. និ. ៥(១+៣) នុ. ឈ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គល និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើត និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធ*

មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទៗ

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការា**

ចវត្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវត្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង

អសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបរិនិព្វន្តបុគ្គលនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *សព្វេសំ* **ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។** *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើត និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់ បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការ លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក*

បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខ បុគ្គល*

៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វំ. និ. ៥(១+៣) នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ **យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ?** *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ។*

វិសជ្ជនាៈ *អសញ្ញសត្តេ* **តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។** *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបខន្ធ ក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥*

ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។ និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. បេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. និ. ៥(១+៣) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិស្សជ្ជនា៖ បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបរិនិព្វន្តបុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិស្សជ្ជនា៖ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និ-ដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ**

ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង

កើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខ-បុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

២. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ

សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម)។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការា បញ្ច-**

វោការា ចវត្ថានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរុបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣*

ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វំ. និ. ៥(១+៣) ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *សព្វេសំ* ឧបបជ្ជន្តានំ *អរូបា* ចវន្តានំ តេសំ *រូបក្ខន្ធោ* ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, *អរូបេ* បរិនិព្វន្តានំ តេសំ *រូបក្ខន្ធោ* ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន

និរុជ្ឈិស្សតិ។ ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងកើត និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ

ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង អរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។លៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។លៗ

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។លៗ, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។លៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។លៗ

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់

សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាឬលុ។ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីសញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. និ. ៥ (១+៣) ច. ឱ.)

ត. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា** *ថា* **និរុជ្ឈិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ទេសនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ សញ្ញា-ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. និ. ៥(១+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែន កំពុងរលត់។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦,

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វន្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (អន្តធម៌ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង អរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិន មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹង មិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងវោការភូមិ ២៥ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (អង្គធម៌ ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (អង្គធម៌ដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្ត ដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិន រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិ នោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុង

បរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២(វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង អរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ,*

ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ៗ

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦,

និង សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ* មិនមាន

ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ,** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ដដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (អន្តធម៌ដោយអម),

និង សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញ-សត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផល-សេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបាន តែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ

ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជា អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមាន ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ,** ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. និ. ៦(២+៣) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គល នោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច

និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ**

នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ១)ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអត្ថធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផងៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីបរិនិព្វន្តបុគ្គលនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ ក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ១) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(រំ.និ. ៦(២+៣) នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ

រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ**

ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. ទេសនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បញ្ញា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. និ. ៦(២+៣) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន

ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធដាច់រលត់ដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ**, ហើយទ្រង់

លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបាន សំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

◉ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា ។លៗ សុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

◉ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះ

អគ្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ,** *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអគ្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង បដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ **យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ?** *វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន

ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់) ,

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វន្តដោយអម),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង

ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូច បានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយ នឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរ សុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុង បច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បជោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. និ. ៦(២+៣) ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ*

ក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមានហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិក្ខេបវិសជ្ជនា**ថា* **នត្ថិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយ ទាំងអស់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមានហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ ដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. និ. ៦(២+៣) ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់ៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែល*

ជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់រលត់ ។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន ។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. និ. ៦(២+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូល

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ*

ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏មិនជាប់រលត់ វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់ៗ

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធជាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹង មិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនជាប់រលត់ៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែល ខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុទ្ធដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុទ្ធ ដោយអម)។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុទ្ធដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុទ្ធ ដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់ បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើប ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវា-សភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង ស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជា អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន**

និរុជ្ឈិស្សតិ, ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្ត - ដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្តដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹង មិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរ សុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វាន ដោយអម)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយ នឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤(បរិនិព្វាន ដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិន រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)(បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា

បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤(បរិនិព្វានដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច

ន និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែសញ្ញាខន្ធ នឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធ មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុ-វោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វុតដោយអម)។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ

ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុក ក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ

ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ និរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ១ នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *មួយវិញទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា*មោឃបញ្ហា *សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធ-វិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា*

បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា **នោ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***មោឃបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិសេធ-វិសជ្ជនា***ថា* នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា មួយវិញទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ, សូម្បីសញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ១ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា *អសញ្ញសត្តេ* តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិៗ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែ*

វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ ។

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ*

បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច**

និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៌ដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទៗ*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ៗ

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា

អាមន្តា ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ១ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា

ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអង្គធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអង្គធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ចេតនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: *យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ?* *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆា: *យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ?* *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏កំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ*

បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអង្គធម៌របស់ សំសយបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីសញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វំ. ឧនិ. ១ ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួក*

នោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ

បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង *តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១*

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស

វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

និង *សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការា**

បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលជា

អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោម-បុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ១ ប. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ *វេទនាខន្ធោ* ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈតិ *កំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន *វេទនាខន្ធោ* ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើតៗ*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

១ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិ-វិសជ្ជនា***ថា* **និរុជ្ឈតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

១ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឧប្បជ្ជតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ១ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អរូបេ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ និងពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, អរូបេ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង អរូបភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦,

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញ-សត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

និង តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញ-សត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២*

ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង បដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ មិនមែនកំពុង*

រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦,

និង សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤

បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ** ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦,

និង សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនមែនកំពុងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោ-

ដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ុប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ២ នុ. ឞ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា** ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បទត្ថិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ២ នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធ ក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហៈដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ

ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់កើតផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ២ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធជាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថៗ* *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធជាប់កើត តែវេទនាខន្ធមិនជាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏ជាប់កើត វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធជាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរូបានំ តេសំ តត្ថ* **វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។** *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ**

និរុជ្ឈិត្ថ ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ** វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

២. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត

និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសេសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(រ. ឧនិ. ២ ច. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិក្ខេបវិសជ្ជនា**ថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត មកហើយទាំងអស់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិក្ខេបវិសជ្ជនា**ថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែបុគ្គល ដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់ ។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញា-ក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមានហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិក្ខេបវិសជ្ជនា**ថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងកពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែល វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងកពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ២ ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា** *ថា* **និរុជ្ឈិត្ថ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌*
របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធីរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ

បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិត្ថ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកះ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ២ ច. ណោ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង*

អនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

ក. អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

ក. អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប ដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល

១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង

សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ និង កំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១), អរហត្ត-ផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអ-ហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផងៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៣ នុ. ល.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់ បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនានៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិក្តី ពួកបុគ្គលណានឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ពួកបុគ្គលនោះក្តី វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន,

__និង__ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា__បរិបុណ្ណបញ្ហា__ សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខ-បុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរ

ចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអន្តិមរបស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិទៀត, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង អសញ្ញសត្តភូមិ អរូបភូមិ ដែលជាអន្តិមរបស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែល មានវិគ្គហៈដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣(វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ឆាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ (វៀរបច្ឆិមភវិកៈ) ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងតរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ៣ នុ. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកគោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៣ នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អសញ្ញសត្តានំ* តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិៗ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងកើត តែវេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ ក៏នឹងកើត វេទនាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធ ក៏នឹងកើត។*

ការសំដែងអដ្ឋធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ ។*

១ អដ្ឋធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត នឹងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ,** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិក: ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិក:ដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម),

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង អរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ** តេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ *រូបក្ខន្ធោ* ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង*

ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបច្ឆិមភវិកៈនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏នឹងកើត។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុ-វោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា

ฯលฯ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោកាភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាฯលฯ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ฯ

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះฯ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា<u>បរិបុណ្ណបញ្ហា</u> សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាฯលฯ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមកវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាฯលฯ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមកវិកៈដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និង

ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(រំ. ឧនិ. ៣ ច. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិក្តី ពួកបុគ្គលណា នឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិបរិនិព្វាន ពួកបុគ្គលនោះក្តី រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួក*

នោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ៗ

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិបរិនិព្វាន ដែលហៅថា ។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិបរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ

ការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិក: ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ដែលនឹងបានមគ្គថ្នាក់ក្រោម ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន ដែលហៅថា។ល។, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងកាមសុគតិភូមិ ៧ រូបភូមិ ៩ (វៀរចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ៧) ហើយនឹងទៅកើតក្នុងអរូបភូមិ បរិនិព្វាន, ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអរូបភូមិទៀត (វៀរភូមិដែលទាបជាងខ្លួន) បរិនិព្វាន ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិគ្គហដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុង បរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចាបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(រំ. ឧនិ. ៣ ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *នឹងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា**ថា **និរុជ្ឈិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែល*

ជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជា អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាងៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឧប្បជ្ជិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងកើតៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ,

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថាអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង

ដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ៣ ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធនឹងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ច-វោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម),

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុក-បុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ច-វោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ច-វោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន

១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ (បរិនិព្វន្តដោយអម) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ,** *ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ (បរិនិព្វុត្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ (បរិនិព្វុត្តដោយអម)។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអស-ញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល

កំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិទៀត និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបច្ឆិមភវិកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ*

បញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកគោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមកភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២(វៀរអបាយភូមិ ៤)(បច្ឆិមកភវិកៈដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១) (បច្ឆិមកភវិកៈដោយអម),

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) ដែលហៅថា។ល។ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធនឹងមិនកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលជាបច្ឆិមភវិកៈ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បច្ឆិមភវិកៈដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បច្ឆិមភវិកៈដោយអម) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង

អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជាសំសយបទៗ

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វន្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ៗ

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វន្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ

១) (បរិនិព្វុតដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនកើតផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ៤ (១+២) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់*

បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បុច្ឆាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ចេតនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកះ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

*ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

***និង** បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។*

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ***

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាឃលៗ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៤(១+២) នុ. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជា*

អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

◉ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ចេទនាខន្ធមូល:

១. វេទនាក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(រំ. ឧនិ. ៤ (១+២) នុ. លោ.)

ខ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និងពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធ*

មិនមែន កំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតៗ

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធា-វាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌

របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការេ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ**

ឧប្បជ្ជតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ, *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា*

ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏ធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)។*

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ច-វោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ៤ (១+២) ច. ឍ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់ បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា នត្ថិ *មិនមានៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា ចុតិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ចុតិៗ

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់

បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន- ហើយ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ **យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ?** វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា៖ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ នត្ថិ *មិនមាន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា និរុជ្ឈិត្ថ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣១ ភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា នត្ថិ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភពផ្សេងៗនោះមិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់មកហើយទាំងអស់។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(រ. ឧនិ. ៤ (១+២) ច..ឱ)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ និរុជ្ឈិត្ថ *ធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា៖ ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **និរុជ្ឈិត្ថ**, ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **ឧប្បជ្ជតិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើត។

(មូលី ដែលនៅសេសសំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

ត. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ អសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនធ្លាប់រលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និង អរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង*

បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ និង អរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។

និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិកន្តដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ

វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធមិនធ្លាប់រលត់ តែវេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនមែន - កំពុងកើត។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកគោជ្ឈាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និង សុទ្ធាវាសភូមិ ៥ , សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលបុគ្គល ៤ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ

២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែ ម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរ

អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ មិនធ្លាប់រលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ,** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុង ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិន មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមាន វិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ៥(១+៣) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាទ្រង់សំដែងដោយ

ការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរ អកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាស: មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្ទេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយកបុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាស: មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ,** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូល:

១. វេទនាខន្ធមូល: សញ្ញាខន្ធមូលីយមក:

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធ*

ក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនមែន កំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោ-ការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សន-វិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(រំ. ឧនិ. ៥(១+៣) នុ. ឱ.)

ឆ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អសញ្ញសត្តេ* តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* និរុជ្ឈិស្សតិ, *បញ្ចវោការេ* តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ច ឧប្បជ្ជតិ *វេទនាក្ខន្ធោ* ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ *វា* បន *វេទនាក្ខន្ធោ* និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរូបេ* តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ *រូបក្ខន្ធោ* ឧប្បជ្ជតិ, *បញ្ចវោការេ* តត្ថ *វេទនាក្ខន្ធោ* ច និរុជ្ឈិស្សតិ *រូបក្ខន្ធោ* ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ *អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។*

៙ *អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។*

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោ-ការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

១ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតផងៗ*

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៥(១+៣) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ,*

ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើត ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ ។

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើត ។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះ ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែល ហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១, ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុក ក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជា អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមាន ការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ**, ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកង្គដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๑ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែល កំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង ស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែល ហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦។

๑ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុង កើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខន្ធកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខន្ធកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជា អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ,** ហើយទ្រង់លើក យក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបាន ទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិស-ជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. ខេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុង ភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធ មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្ត្ឫធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

๏ អន្ត្ឫធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្ត្ឫធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអន្ត្ឫធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

๏ អន្ត្ឫធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦។

๏ អន្ត្ឫធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏កំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ៥(១+៣) ច. ឍ.)

ឥ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិនោះ រូបក្ខន្ធ មិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុង បរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ(វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអសញ្ញសត្តភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន

ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាឲលៗ

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាឲលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផងៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលះ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?

វិសជ្ជនា: សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ ពួកបុគ្គលទាំងអស់ដែលកំពុងស្លាប់ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុង កើតសញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ៗ

បដិលោមបុច្ឆា យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាងទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផល*

បុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនា ក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។

(មូលី មូលៈ ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៥(១+៣) ច. ឱ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ ?*

វិសជ្ជនា: និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: ឧប្បជ្ជតិ *កំពុងកើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ *អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤*

◉ *អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។*

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* និរុជ្ឈិស្សតិ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទី*

កើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកះ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស:

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៥(១+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ,*

ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធកំពុងកើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើត។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១

ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងកើតក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វត្តដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វត្តដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)(បរិនិព្វត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤

ដែលជា អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ,** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុក - បុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនា- ក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកគ្គដោយត្រង់ ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ ។
តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ជាសំសយបទ ។

៙ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការ- ភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោ-ការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជតិ**, ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ចិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ** អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សន-វិសជ្ជនា ដែលមាន វិភត្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ចតុវោការា បញ្ចវោការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធ ក៏មិនមែនកំពុងកើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុតដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

* បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និង ចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនមែនកំពុងកើត ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ចតុវោការេ បញ្ចវោការេ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វុត្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ**

ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខន្ធកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បច្ចុបញ្ញា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិវចនវិសជ្ជនា***ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២២ (វៀរអបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខន្ធកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៥(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) (បរិនិព្វានដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនមែនកំពុងកើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

(វំ. ឧនិ. ៦(២+៣) នុ. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, បុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីបរិនិព្វន្តបុគ្គលនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខ បុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់ សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូប-ទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ* **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង*

*ចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ, ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពី***បរិនិព្វុតបុគ្គល***នោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

***និង** បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)ៗ*

๏ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ប៉ុណ្ណោះៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បរិបុណ្ណបញ្ហា** *សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ**

ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់ៗ*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទៗ*

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១)ៗ

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នាៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បញ្ញា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុង ៣១ ភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុង ៣០ ភូមិ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម ឱកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ៦(២+៣) នុ. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចក្កៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធជាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ រូបក្ខន្ធជាប់កើត តែវេទនាក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ជាប់កើត វេទនាក្ខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាក្ខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរូបេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ក្នុងអរូបភូមិនោះ វេទនាក្ខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនជាប់កើតក្នុងភូមិនោះ, ក្នុងបញ្ចវោការភូមិនោះ វេទនាក្ខន្ធ ក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធ ក៏ជាប់កើត។*

ការសំដែងអង្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង,

និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភង្គដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤, និង បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់

ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **បញ្ចវោការេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធជាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ជាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ចតុវោការភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២៦ ដែលជាទីកើតនៃខន្ធ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ ឱកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ៦(២+៣) នុ. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាក្ខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បញ្ចវោការេ បរិនិព្ពន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត តែវេទនាក្ខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុង បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពីបរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត វេទនាក្ខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាក្ខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង បុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងរលត់ តែរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងបញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្វនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង *បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្វនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។*

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណាក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វត្តដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វត្តដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូច បានសំដែងថា **ឥតរេសំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិភត្តិដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងបញ្ចវោការភូមិ,

បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខន្ធកើតនៅទៀត និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ** បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ, *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា* ***សរូបទស្សនវិសជ្ជនា*** *ដែលមានវិកប្ពដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ បរិនិព្វុត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធធ្លាប់កើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលក្រៅពី* ***បរិនិព្វុតបុគ្គលនោះ*** *ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ តែវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិដែលក្រៅពីសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម)។

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ

ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥)ៗ

១ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផល-សេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថាៗលៗ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ ចតុវោការានំ បញ្ច-វោការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច**

និរុជ្ឈិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្ប៍ដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥),

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏ធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ, បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹង

ស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **ឥតរេសំ** ចតុវោការានំ បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

(វ. ឧនិ. ៦(២+៣) ប. ឈ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមានៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស រូបក្ខន្ធោ ន ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *មួយវិញទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនានោះ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសះ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមាន-ហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***មោឃបញ្ហា** *សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បដិក្ខេបវិសជ្ជនា** *ថា* **នត្ថិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែល រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែពួកបុគ្គលដែលរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើត មកហើយទាំងអស់។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๑ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។

๑ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***បុរេបញ្ហា** *សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា***ថា* **ឧប្បជ្ជិត្ថ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែល*

ហៅថា។ល។ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធជាប់កើត។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នត្ថិ *មិនមាន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យស្ស វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ មិនមាន កាលបើអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទមិនមានហើយ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ក៏មិនមានដូចគ្នា ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិក្ខេបវិសជ្ជនាថា **នត្ថិ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាហាមអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលវេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភពផ្សេងៗនោះ មិនមាន មានតែបុគ្គល ដែលវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតមកហើយទាំងអស់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន ៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា **នុប្បជ្ជិត្ថ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថាៗលៗ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីសញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតៗ

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ ឱកាសវារៈ

(រ. ឧនិ. ៦(២+៣) ច. ឱ.)

គ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ និរុជ្ឈិស្សតិ *នឹងរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ធ្លាប់កើតៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរូបភូមិ ៤ ដែលជាទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ***បាឡិគតិវិសជ្ជនា** *ថា* **និរុជ្ឈិស្សតិ** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អរូបភូមិ ៤ ដែលជា*

ទីកើតនៃនាមក្ខន្ធ ៤ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីរូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាងៗ

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមានៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបុរេបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបាឡិគតិវិសជ្ជនាថា ឧប្បជ្ជិត្ថ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាផ្ទុយពីពាក្យសួរ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីវេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតៗ

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលះ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកះ

អនុលោមបុច្ឆាះ យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនាះ អាមន្តា មែនៗ

បដិលោមបុច្ឆាះ យត្ថ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តត្ថ

វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ?

វិសជ្ជនា: **អាមន្តា** *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា** ថា* **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សញ្ញាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់ផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យត្ថ វា បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់*

ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយ **បដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាទីកើតនៃរូបក្ខន្ធតែម្យ៉ាង ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ និកាសវារៈ)

បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលោកាសវារៈ

(វ. ឧនិ. ៦ (២+៣) ច. លោ.)

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ *យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ?* *រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។* *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែវេទនាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង អរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត វេទនាខន្ធ ក៏នឹងមិនរលត់។*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែរូបក្ខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង អរូបភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏នឹងមិន រលត់ រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមី-បុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វត្តដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វត្តដោយអម)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វត្តដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វត្តដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា រូបក្ខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងកើតក្នុងអរូបភូមិ, តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត និងអរូបភូមិ ៤ ដែលជាអង្គធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូច បានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ**

វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, ហើយ ទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែល ហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុង អរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួន កើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយអមា), ដែលជាអន្តធម៌ របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការ បដិសេធសំសយបទដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។
តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ ជាសំសយបទ។

◉ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វុតដោយអមា),

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ , (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយអម)។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយត្រង់),

✳ តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុតដោយអម) ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, រូបក្ខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ១៧(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងបញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្ពួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងបញ្ចវោការភូមិ ២១(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វុតដោយអម), សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ

សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ,** *ហើយទ្រង់ លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងអរូបភូមិ ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្ត ដោយត្រង់), តិហេតុកបុថុជ្ជន ១ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងអរូបភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងអរូបភូមិ ៤ (បរិនិព្វុត្តដោយអម), ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ,** *ពាក្យ វិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។*

(មូលី ដែលនៅសល់សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាក្ខន្ធមូលៈ សញ្ញាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? *វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនាៈ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ,

សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើត តែសញ្ញាខន្ធនឹងរលត់ដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និងពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើត សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ៗ*

បដិលោមបុច្ឆា: យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ?*

វិសជ្ជនា: បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ។ *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ តែវេទនាខន្ធធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលពួកនោះ ក្នុងភូមិនោះ, ពួកបុគ្គលដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ និង ពួកបុគ្គលដែលកើតនៅក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិនោះ ក្នុងភូមិនោះ សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យស្ស យត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥។

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១។

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា វេទនាខន្ធមិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, សញ្ញាខន្ធក៏នឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើតក្នុង សុទ្ធាវាសភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ**

សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ១៧(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វានដោយត្រង់),

✳ បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វានដោយអម)។

***និង** អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,*

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤(វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥,

សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និង កំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និងអសញ្ញសត្តភូមិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធនឹងមិនរលត់ដល់បុគ្គលណា ក្នុងភូមិណា, វេទនាខន្ធក៏មិនធ្លាប់កើតដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងភូមិនោះឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ដែលហៅថា។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤*

បញ្ចវោការភូមិ ១៧(វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អបាយភូមិ ៤) (បរិនិព្វុតដោយត្រង់), បុថុជ្ជន ៤ ផលសេក្ខបុគ្គល ៣ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងចតុវោការភូមិ បញ្ចវោការភូមិ ហើយនឹងមិនស្លាប់ក្នុងភូមិដែលខ្លួនកើតនៅទៀត ដែលហៅថា ។ល។ និងចតុវោការភូមិ ៤ បញ្ចវោការភូមិ ២១ (វៀរសុទ្ធាវាសភូមិ ៥) (បរិនិព្វុតដោយអម), ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធ សំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលកំពុងបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, អនាគាមីបុគ្គល ១ ដែលកំពុងស្លាប់ក្នុងសុទ្ធាវាសភូមិ ៤ (វៀរអកនិដ្ឋកភូមិ ១) ដែលហៅថា ។ល។ និងសុទ្ធាវាសភូមិ ៥, សុគតិអហេតុកបុគ្គល ១ ដែលកំពុងកើត និងកំពុងស្លាប់ក្នុងអសញ្ញសត្តភូមិ និង អសញ្ញសត្តភូមិ ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុក ក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ ៕

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បុគ្គលោកាសវារៈ)

(ចប់ ឧប្បាទនិរោធវារៈ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

ចប់ បវត្តិវារៈ

គ. បរិញ្ញាវារៈ

អនុសន្ធិ

កាលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបវត្តិវារៈចប់ហើយ ទើបទ្រង់សំដែងបរិញ្ញាវារៈ តទៅ។

បរិញ្ញាវារៈនេះ ចែកចេញជា ៦ យ៉ាងគឺ ៖

១. បច្ចុប្បន្នវារៈ **២. អតីតវារៈ** **៣. អនាគតវារៈ**

៤. បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ **៥. បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ** **៦. អតីតានាគតវារៈ**

*ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបច្ចុប្បន្នវារៈមុន ហើយទ្រង់សំដែង**អតីតវារៈ**តទៅតាមលំដាប់។*

*ក្នុងបរិញ្ញាវារៈនេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង**បុគ្គលវារៈ**តែម្យ៉ាង។ ក្នុងការដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងតែបុគ្គលវារៈនោះ ក៏ព្រោះថា ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង**បុគ្គលវារៈ** យ៉ាងណា ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុង**ឱកាសវារៈ** និង **បុគ្គលោកាសវារៈ** ក៏យ៉ាងនោះដូចគ្នា មិនមានអ្វីពិសេសប្លែកទៅដោយប្រការណាទេ។ បានជាដូច្នោះ ក៏ព្រោះថា ការដឹងច្បាស់ក្នុងនាមរូប ខន្ធ ៥ នេះ មិនបានជាប់ទាក់ទិននឹងភូមិ គឺទាក់ទងចំពោះតែបុគ្គលប៉ុណ្ណោះ ដែលមានការកំណត់ដឹងច្បាស់ក្នុងនាមរូប ខន្ធ ៥ បាន, ដោយហេតុនេះ ក្នុងបរិញ្ញាវារៈនេះ ទើបទ្រង់សំដែងតែបុគ្គលវារៈ។*

បុគ្គល ១០ ពួក ដែលសំដែងក្នុងបរិញ្ញាវារៈ

ឯត្ថ ច បុថុជ្ជនោ អដ្ឋ ច អរិយាតិ នវ បុគ្គលា, តេសុ បុថុជ្ជនោ ភព្វាភព្វវសេន ទុវិធោ។

ក្នុងបរិញ្ញាវារៈ មានបុគ្គល ៩ ពួកគឺ បុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៨, ក្នុងបណ្ដាបុគ្គល ៩ ពួកនោះ បុថុជ្ជន មាន ២ ពួកគឺ ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ ដូច្នេះ រួមត្រូវជាបុគ្គល ១០ ពួក។

ការចែកបុគ្គល ១០ ពួក ដោយកាល ៣

១. អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ = *កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ (បរិជានាតិ), មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់ និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់ (ន បរិជានិត្ថ, ន បរិជានិស្សតិ)*

២. **អរហត្តផលបុគ្គល ១** = *ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ (បរិជានិត្ត), មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់ និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់ (ន* **បរិជានាតិ**, **ន បរិជានិស្សន្តិ**)។

៣. **ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ និង ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣** = *នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥ ប៉ុណ្ណោះ (បរិជានិស្សន្តិ), មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់ និង មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់ (ន* **បរិជានាតិ**, **ន បរិជានិត្ត**)។

៤. **អភព្វបុថុជ្ជន ១** = *មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់, មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់ និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥* (**ន បរិជានាតិ**, **ន បរិជានិត្ត**, **ន បរិជានិស្សន្តិ**)។

ចែកកាលទាំង ៣ ដោយបុគ្គល ១០

១. *ពួកបុគ្គលដែលកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥*(**បរិជានាតិ**)*នោះ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១*។

២. *ពួកបុគ្គលដែលធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥*(**បរិជានិត្ត**)*នោះ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១*។

៣. *ពួកបុគ្គលដែលនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥*(**បរិជានិស្សន្តិ**) *នោះ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១, មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣, ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣*។

៤. *ពួកបុគ្គលដែលមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥* (**ន បរិជានាតិ**) *នោះ បានដល់ បុគ្គល ៩ ពួក (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល)*។

៥. *ពួកបុគ្គលដែលមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥* (**ន បរិជានិត្ត**) *នោះ បានដល់ បុគ្គល ៩ ពួក (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល)*។

៦. *ពួកបុគ្គលដែលមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវនាមរូប ខន្ធ ៥* (**ន បរិជា-និស្សន្តិ**) *នោះ បានដល់ អភព្វបុថុជ្ជន ១, អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១, អរហត្តផលបុគ្គល ១*។

អធិប្បាយអភព្វបុថុជ្ជន

ក្នុងទីនេះ អភព្វបុថុជ្ជន ១ នោះ បានសេចក្ដីថា បុគ្គលណា នឹងមិនបានមគ្គផល ក្នុងជាតិនេះ បុគ្គលនោះ ហៅថា **“អភព្វបុថុជ្ជន”** *រាប់ចាប់ពីភពទី ២ ជាដើមទៅនោះ នឹងបានសម្រេចមគ្គផល ឬ មិនបានសម្រេចមគ្គផលនោះ មិនមានការហៅថា អភព្វបុថុជ្ជនទេ គឺសំដៅយកចំពោះតែក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះប៉ុណ្ណោះ។*

ដោយហេតុនេះ ក្នុងពាក្យថា យេ បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ, *បុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គនោះ បានដល់ អភព្វបុថុជ្ជន គឺ បុថុជ្ជនដែលមិនមានឱកាសនឹងបានមគ្គផលក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះឯង។*

ដោយន័យលំនាំដូចគ្នានេះ ពាក្យថា យេ បុថុជ្ជនា មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ, *បុថុជ្ជនណា នឹងបានមគ្គនោះ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន គឺ បុថុជ្ជនដែលនឹងបានមគ្គផល ក្នុងភពបច្ចុប្បន្ននេះឯង, មិនបានសំដៅយកពួកបុគ្គលដែលនឹងបានមគ្គផលតទៅក្នុងភពខាងមុខទេ ៕*

បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ *រូបក្ខន្ធំ* បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា: អាមន្តា មែន។

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណាកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា ព្រម

ទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បន្នបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអន្ត

ទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

១ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

១ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នវារៈ អនុលោម)

បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ខ. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវ រូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

๏ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កតបុថុជ្ជន ១ អកតបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១)។

๏ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កតបុថុជ្ជន ១ អកតបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល*

៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កត្ថបុថុជ្ជន ១ អកត្ថបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កត្ថបុថុជ្ជន ១ អកត្ថបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា មែន។

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១)។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថាម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១) ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផងៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នវារៈ បច្ចនីកៈ)

អតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ *រូបក្ខន្ធំ* បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ, សោ *រូបក្ខន្ធំ* បរិជានិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែនៗ*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ជ្ញាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ត, សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្តាតិ? *បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្ត, សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្តាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្ត *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចុប្បញ្ញា សួរថា បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អតីតវារៈ អនុលោម)

អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ *រូបក្ខន្ធំ* ន បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថាម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១) ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អាមន្តា មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយ-បុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១)។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បច្ចាបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអដ្ឋកថាចារ្យទ្រង់សំដែងដោយ**បដិវចនវិសជ្ជនា**ថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរិយបុគ្គល ៧ (វៀរអរហត្តផលបុគ្គល ១) ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

អនាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់បុគ្គលក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា អាមន្តា *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់*

សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្ទបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្ទបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្ទបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលះ

១. វេទនាខន្ធមូលះ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកះ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អាមន្តា មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ឆាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អនាគតវារៈ អនុលោម)

អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនទីងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះក៏មិនមែនទីងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែនទីងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែនទីងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនទីងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១

អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អាមន្តា *មែន។*

ការសំដែងអគ្គធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៤ អគ្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៤ អគ្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសំសយបទ។

๏ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

๏ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ដូចគ្នា។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបច្ចាបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិវចនវិសជ្ជនាថា **អាមន្តា** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាព្រមទទួលអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ ព្រោះថា អកព្វបុថុជ្ជន ១ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អនាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ថ, សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***មោឃបញ្ហា** *សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា* នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសំសយបទ។*

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ។*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយចកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ នោ មិនមែនទេ។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាស៖

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា **នោ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិត្ថ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា **នោ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់

សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ អនុលោម)

បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ *អរហា* រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, *អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា* បុគ្គលា រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ។ *អរហត្តផលបុគ្គល មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, វៀរលែង អរហត្តមគ្គបុគ្គល និង អរហត្តផលបុគ្គលចេញហើយ ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ ក្រៅពីនោះ មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវ វេទនាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អគ្គមគ្គសមង្គី វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ត នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ត រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ។ *អរហត្តមគ្គបុគ្គល មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, វៀរលែង អរហត្តមគ្គបុគ្គល និង អរហត្តផលបុគ្គលចេញហើយ ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ
ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១,

និង *កព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**បរិបុណ្ណបញ្ហា** សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អរហា រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក កព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទ*

បានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ត** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា *សរូបទស្សនវិសជ្ជនា* ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ត ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១,

និង ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ៗ

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណាមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គី វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ត នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ** ហើយទ្រង់លើកយក ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ត រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ**, ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា *សរូបទស្សនវិសជ្ជនា* ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលិយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរហា វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ នោ ច សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ។ *អរហត្តផលបុគ្គល មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, វៀរលែងអរហត្តមគ្គបុគ្គល និង អរហត្តផលបុគ្គលចេញហើយ ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង មិនធ្លាប់ កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អគ្គមគ្គសមង្គី សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ។ *អរហត្តមគ្គបុគ្គល មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, វៀរលែង អរហត្តមគ្គបុគ្គល និង អរហត្តផលបុគ្គល*

ចេញហើយ ពួកបុគ្គលដែលនៅសល់ក្រៅពីនោះ មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១,

និង ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរហា វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ នោ ច សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ** ហើយទ្រង់លើកយក ភព្វបុថុជ្ជន ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និងសំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិត្ត ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១,

និង កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណាមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គី សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិត្ត នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ** ហើយទ្រង់លើកយក កព្វបុថុជ្ជន ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ត វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នាតីតវារៈ បច្ចនីកៈ)

បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាក្ខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

◉ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា***មោឃបញ្ហា** *សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១, ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធ អន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុម្បីនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនាៈ នោ មិនមែនទេ។

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតីតិ? ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា: នោ មិនមែនទេ។

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានាតិ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កល្យាណបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធ អង្គធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ អនុលោម)

បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានន្តិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ, អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ។ *ពួកបុគ្គលណា នឹងបានមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ មិនមែនកំពុង - កំណត់ដឹងច្បាស់ នូវរូបក្ខន្ធ តែនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, អរហត្តផលបុគ្គលក្តី*

ពួកបុថុជ្ជនណាទីងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: អគ្គមគ្គសមង្គី វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ។ *អរហត្តមគ្គបុគ្គល មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, អរហត្តផលបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា ទីងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង និង មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?

ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កព្វុបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានន្តិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វុបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសំសយបទៗ

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១, និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វុបុថុជ្ជន ១ៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វុបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណាមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គី វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១

អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា៖ យោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា៖ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានន្តិ នោ ច សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ, អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ។ *ពួកបុគ្គលណា នឹងបានមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, អរហត្តផលបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែនកំពុងកំណត់ ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆា៖ យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹង*

កំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?

វិសជ្ជនា: អគ្គមគ្គសមង្គី សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ, អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ។ *អរហត្តមគ្គបុគ្គល មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, អរហត្តផលបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង និងមិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣,

និង *អរហត្តផលបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១។*

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា យេ មគ្គំ

បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានន្តិ នោ ច សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទៗ

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ ជាសំសយបទៗ

๑ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១,

និង អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ៗ

๑ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែនកំពុងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អគ្គមគ្គសមង្គី សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានាតិ ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន

បរិជានិស្សន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆា នេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ បច្ចុប្បន្នានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

អតីតានាគតវារៈ អនុលោម បុគ្គលវារៈ

ក. រូបខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេៗ*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេៗ*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទៗ*

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទៗ*

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា **នោ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា**មោឃបញ្ហា** សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា **នោ** ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធអន្តធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សូម្បីនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ។

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលះ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេ។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ នោ *មិនមែនទេ។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

*ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជា*មោឃបញ្ហា *សួរថា បុគ្គលណា ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា* នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនា បដិសេធអត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុទ្ធតែធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ។*

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ បរិជានិស្សតិ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាខន្ធំ បរិជានិត្ថ *ជាសំសយបទ។*

៙ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣។

៙ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ មិនមាន។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាមោឃបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏ធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយបដិសេធវិសជ្ជនាថា នោ *ដែលជាពាក្យវិសជ្ជនាបដិសេធ អត្ថធម៌របស់សំសយបទ ព្រោះថា កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទទាំងនោះ សុម្បីនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ។*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អតីតានាគតវារៈ អនុលោម)

អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ បុគ្គលវារៈ

ក. រូបក្ខន្ធមូលៈ

១. រូបក្ខន្ធមូលៈ វេទនាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆា: យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ, អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ។ *ពួកបុគ្គលណា នឹងបានមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ តែនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាក្ខន្ធ, អរហត្តមគ្គបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធផង និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាក្ខន្ធផង។*

បដិលោមបុច្ឆាៈ យោ វា បន វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ អរហា វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ។ *អរហត្តផលបុគ្គល មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាក្ខន្ធ តែធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, អរហត្តមគ្គបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាក្ខន្ធផង និង មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវ រូបក្ខន្ធផង។*

ការសំដែងអត្ថធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ

ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

១ អត្ថធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កត្តបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣,

និង អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវរូបក្ខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់។

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១,

និង អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១។

៙ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវ

រូបក្ខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក អរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរហា វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី ដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ រូបក្ខន្ធមូលៈ)

ខ. វេទនាខន្ធមូលៈ

១. វេទនាខន្ធមូលៈ សញ្ញាខន្ធមូលីយមកៈ

អនុលោមបុច្ឆាៈ យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? *បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនាៈ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ នោ ច សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ, អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ។ *ពួកបុគ្គលណា នឹងបានមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះមិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ តែនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, អរហត្តមគ្គ*

បុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង និង មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង។

បដិលោមបុច្ឆា: យោ វា បន សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? *ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ?*

វិសជ្ជនា: *អរហា* សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ សញ្ញាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ។ *អរហត្តផលបុគ្គល មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ តែធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, អរហត្តមគ្គបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះក្តី មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធផង និង មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធផង។*

ការសំដែងអន្តធម៌ និង ការចែកកោដ្ឋាសៈ ក្នុងអនុលោមបុច្ឆា

យោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ *ជាសន្និដ្ឋានបទ។*

សោ សញ្ញាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ *ជាសំសយបទ។*

◉ អន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ កព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣,

និង អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១។

◉ អន្តធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយក ភព្វបុថុជ្ជន ១ មគ្គបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ផលបុគ្គលថ្នាក់ក្រោម ៣ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ នោ ច សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ** ហើយទ្រង់លើកយក អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ** ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងអនុលោមបុច្ឆានេះ ជាសរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកប្បដោយត្រង់ៗ

ក្នុងបដិលោមបុច្ឆា

យោ វា បន សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ ជាសន្និដ្ឋានបទ។

សោ វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ ជាសំសយបទ។

៙ អង្គធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ បានដល់ អរហត្តផលបុគ្គល ១,

និង អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ៗ

៙ អង្គធម៌របស់សំសយបទ បានដល់ អរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អភព្វបុថុជ្ជន ១ ប៉ុណ្ណោះៗ

ដូច្នេះ ពាក្យសួរបទនេះ ជាបរិបុណ្ណបញ្ហា សួរថា ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនមែននឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាខន្ធ, បុគ្គលនោះ ក៏មិនធ្លាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវវេទនាខន្ធឬ? ទើបព្រះអង្គទ្រង់សំដែងដោយការលើកយកអរហត្តផលបុគ្គល ១ ដែល

ជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទបានតែម្យ៉ាង ទុកក្នុងបុរិមកោដ្ឋាសៈ មានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា **អរហា សញ្ញាខន្ធំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ** *ហើយទ្រង់លើកយកអរហត្តមគ្គបុគ្គល ១ អកព្វបុថុជ្ជន ១ ដែលជាអន្តធម៌របស់សន្និដ្ឋានបទ និង សំសយបទបានទាំង ២ ទុកក្នុងបច្ឆិមកោដ្ឋាសៈ មិនមានការបដិសេធសំសយបទ ដូចបានសំដែងថា* **អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ សញ្ញាខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ វេទនាខន្ធញ្ច ន បរិជានិត្ថ** *ពាក្យវិសជ្ជនាក្នុងបដិលោមបុច្ឆានេះ ជា សរូបទស្សនវិសជ្ជនា ដែលមានវិកន្តដោយត្រង់ៗ*

(មូលី មូលៈដែលនៅសល់ ក៏សំដែងរបៀបគ្នា)

(ចប់ អតីតានាគតវារៈ បច្ចនីកៈ)

ចប់ខន្ធយមកៈ

(ក្នុងអាយតនយមកៈ ដែលត្រូវសំដែងជាបន្តបន្ទាប់ទៅទៀតនោះ នឹងសំដែងកោដ្ឋាសៈដោយសង្ខេប គឺគ្រាន់តែប្រាប់អង្គធម៌តែប៉ុណ្ណោះ អ្នកសិក្សាទាំងឡាយ គប្បីជ្រាបសេចក្ដីពិស្ដារនៃការចែកកោដ្ឋាសៈ ដូចបានសំដែងមកហើយ ក្នុងមូលយមកៈ និង ខន្ធយមកនេះចុះ ។

នាមពុទ្ធបរិស័ទដែលមានសទ្ធាចូលរួមបោះពុម្ពសៀវភៅយមកៈ

(តាមលំដាប់ប្រាក់ដុល្លា)

១. ភិក្ខុ ចិត្តរក្ខិតោ សម សម្បត្តិ និង
លោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិតប៊ុត សាវង្ស ....២.០០០.០០០៛ + ១០០$
២. ឧ.ស. ជិន ស៊ិនហុង ឧ.សិ. ម៉េង វួចលីម+បុត្រ ....៥០០$
៣. ឧ.ស. ឡាយ អៀងម៉េង+ ឧ.សិ. មាន ផល(គួយ)+ កូនចៅ ....៣២០$
៤. អ្នកគ្រូ អ៊ុំ សុជា និង អ្នកគ្រូ ប៉ោរ សុមាលី ....៣០០$
៥ ឧ.ស. ប៊ូ ហ៊ីង ឧ.សិ. ម៉ី ម៉ារីន និង កូនចៅ ....៨០.០០០៛ + ២០០$
៦. ឧ.សិ. វៀម សាយឿន(សារុំ) ព្រមទាំងបុត្រ ....២០០$
៧. ឧ.សិ. កាំង ប៉ោ ទៀង ឧ.ស. ហេ អេន ព្រមទាំងបុត្រ ....១៧០$
៨.. ឧ.សិ. ប៉ុក សុខ ព្រមទាំងកូនចៅ ....១៧០$
៩. ឧ.សិ. ឈឹម សុខខែម ព្រមទាំងបុត្រ ....២១.០០០៛ + ១៥១$
១០.ឧ.សិ. ទិន សន ព្រមទាំក្រុមគ្រួសារ ....១២០$
១១. ឧ.សិ. ហម ជន់ + កូនចៅ, ឧ.សិ. អេង ផល + កូនចៅ ....១២០$
១២. ឧ.សិ. លឹម ស្រួយ និង មាតាបិតា ព្រមទាំងបុត្រ ....១១០$
១៣. ឧ.សិ. ចាប សាផន ព្រមទាំងកូនចៅ ....១១០$
១៤.ឧ.សិ. សាយ សាអ៊ីម និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០.០០០៛ + ១០០$
១៥. លោក ហោ វេងសុង អ្នកស្រី ឡិច ស៊ីម ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០ $
១៦. ឧ.សិ. ជី អូន ព្រមទាំងប្អូន និង កូនចៅ .... ១០០ $
១៧. ឧ.ស. ឌួង ប៊ុនធី និង ឧ.សិ. ហុក សាវណ្ណ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០០ $
១៨. ឧ.សិ. សុខ អ៊ីម .... ១០០ $
១៩. ឧ.សិ. ឈ តឹងស៊ីម ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០ $
២០. ឧ.សិ. មឿង ឡាំងហាយ ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០០ $
២១. ឧ.ស. ឡាយ សុខុម .... ១០០ $
២២. លោក ឈុន ពុទ្ធារិទ្ធ និង អ្នកស្រី សៀង សុរិយា + បុត្រ ....៨០ $
២៣.. ឧ.សិ. ជា សុខ ព្រមទាំងកូនចៅ ....៧១ $
២៤. ឧ.សិ. ហឿន ហន+កូនចៅ, ឧ.សិ. ច្រឹង គឹមស្រ៊ី+កូនចៅ ....៧០.០០០៛ + ៧០$
២៥. ឧ.សិ. ជ្រុន ស៊ីដេត ព្រមទាំងប្អូន ក្មួយៗ និង ចៅ ....៧០$
២៦. ឧ.សិ. ឈឹម សុខុម ....៥៥$
២៧. ឧ.សិ. អ៊ីង វិជ្ជា និង កូន លី ធីរ៉ាត + ភរិយា + ចៅ ....៥៥$(កាណាដា)
២៨. ឧ.សិ. អួង ឈុនហួង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ....៥០$
២៩. ក្រុមកាន់បិណ្ឌទី ១ វត្តវេឡុវ៉ែន ....៥០$

៣០. ឧ.សិ. ម៉ៅ គីមស្រ៊ុន ព្រមទាំងបុត្រ..៥០$

៣១. ឧ.ស. ឈុន ប៊ុនអ៊ាង និង ភរិយា ព្រមទាំងកូនចៅ ....៥០$

៣២. ឧ.សិ. ទី ឆេងលីម និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..៥០$

៣៣. ឧ.សិ. លីម លីហៀង ព្រមទាំងកូនចៅ..៥០$

៣៤. ឧ.សិ. លី វួចអៀង..៥០$

៣៥. ឧ.សិ. ហ៊ាង គា..៥០$

៣៦. លោក ឧកញ៉ា សុខ សុខា និង លោកជំទាវ ចាន់ លាង ព្រមទាំងបុត្រ...........................៥០$

៣៧. លោកគ្រូ សោម វណ្ណៈ...៥០$

៣៨. ឧ.ស. ចាប ម៉ុង ឧ.សិ. ចាប ឈាងហុង ព្រមទាំងបុត្រ..៥០$

៣៩. ឧ.ស អ៊ូ ឆាយហេង ឧ.សិ. ប្រាជ្ញ រិន ព្រមទាំងកូនចៅ...៥០$

៤០. ឧ.សិ. ប៉ាង នីម ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ..១២៥.០០០៛+៤២$

៤១. ឧ.សិ. តាំង ខាហុង ព្រមទាំងបុត្រ..៤២$

៤២. ឧ.សិ. ម៉ៅ ស៊ីវន និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ...៤១$

៤៣. ឧ.សិ. សោម យ៉ាន ព្រមទាំងកូនចៅ...១២០.០០០៛+៤០$

៤៤. ឧ.សិ. ហ៊ារ វួចហ៊ាង..៤០$

៤៥. ឧ.សិ. ពិន ណារិន ព្រមទាំងកូនចៅ និង ក្មួយ ....៣៥$

៤៦. ឧ.សិ. នាង ផេងស៊ីម ព្រមទាំងកូនចៅ ....៣២$

៤៧. ឧ.សិ.នាង សាម៉ិច និង កូនក្មួយ...៣០$៥០

៤៨. ឧ.សិ. ឡៅ គីមងួន...៣០$

៤៩. ក្រុមឧបាសិកា អ៊ុក ផាសុកាន...២០.០០០៛+២២$

៥០. ឧ.សិ. សំ ចេង ព្រមទាំងបុត្រ..២២$

៥១. ពុទ្ធបរិស័ទភូមិតាឡី...២១១.០០០៛+២១$

៥២. ឧ.សិ. កែវ គីមណៃ ព្រមទាំងកូនចៅ...២១$

៥៣. កញ្ញា វ៉ាន់ អម្ពរពេជ្រ..២១$

៥៤. លោក កៅ សាម៉េត និង អ្នកស្រី វ៉ុធ ធារី ព្រមទាំងបុត្រ...២១$

៥៥. ឧ.សិ. វួច ហ៊ាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..២១$

៥៦. ឧ.ស. លន់ គីមស៊ុយ ព្រមទាំងបុត្រ..២១$

៥៧. ឧ.ស. កាំង ង៉ែត ឧ.សិ. គាង ពិន្ទពិដោ ព្រមទាំងបុត្រ ....២១$

៥៨. ឧ.សិ. លី ឡៃហ៊ាង ....២១$

៥៩.ឧ.ស. ប៉ោ ស្រេង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ...២១$

៦០. ឧ.សិ. ញិប ណាន ....២១$

៦១. ឧ.សិ. ជាវ ឡាយ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ....២១$

៦២. ឧ.ស. ប៊ុន ថារិទ្ធ...២១$

៦៣. លោកស្រី ឈុន ច័ន្ទបូណ៌មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..........១០០.០០០៛+២០$

៦៤. ឧ.សិ. ខៀវ បុណ្យថា ឧ.ស. នាក់ ឌីឡែន ព្រមទាំងបុត្រ..........៦០.០០០៛+២០$

៦៥. ឧ.ស. យ៉ែម យ៉ន ឧ.សិ. យ៉ង់ ទូច ព្រមទាំងបុត្រ និង

៦៦. លោក ង៉ាប ស៊ីហេង អ្នកស្រី ហេង វួចអេង..........៥.០០០៛+២០$

៦៧. លោក សុខ ចំរើន និង អ្នកស្រី ឈឹន វណ្ណនាថ..........២០$

៦៨. ឧ.សិ. ឡេង មួយហួន និង អ្នកម្តាយ ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៦៩. គង់ បូយ៉ាន + អ៊ុំ បូកែជីតា និង កូនចៅ..........២០$

៧០. ឧ.ស. ហួយ វណ្ណថន..........២០$

៧១. ឧ.សិ. ហាន់ និង កូន..........២០$

៧២. ឧ.សិ. ប្រាង មេធាវិនី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៧៣. ឧ.សិ. ពុទ្ធិតា និង បុត្រ..........២០$

៧៤. ឧ.សិ. ម៉ៅ ថេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៧៥. ឧ.សិ. សឿ សៅកែង និង ម្តាយ..........២០$

៧៦. ឧ.សិ. ស៊ុន ជីម ព្រមទាំងកូនចៅ..........២០$

៧៧. ឧ.សិ. ចាន់ លី ព្រមទាំងកូនចៅ..........២០$

៧៨. ឧ.សិ. សុខ សារឿន ព្រមទាំងកូនចៅ..........២០$

៧៩. ឧ.សិ. សំ សង់វិន ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៨០. ឧ.សិ. ដួង សីហា និង ស្វាមី លឹម ចុងអេង ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៨១. ឧ.សិ. ដួង លី ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៨២. លោក ក្លួយ ជេតថា..........២០$

៨៣. ឧ.សិ. ហុង គឹមហ៊ន ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៨៤. ឧ.សិ. ម៉េង សេងលាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..........២០$

៨៥. ឧ.សិ. ជា ណៃ..........២០$

៨៦. ឧ.សិ. អ៊ុំ តុង ព្រមទាំងកូនចៅ..........២០$

៨៧. ឧ.សិ. អ៊ីង ស្រីមួយ និង បុត្រ..........១៥$

៨៨. ឯកឧត្តម វ៉ូ គីមប៉ោ និង ភរិយា ង៉ូវ ស៊ីណា..........១៥$

៨៩. អ្នកស្រី លឹម លីហៀង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..........១៥ $

៩០. ឧ.សិ. អ្នកស្រី ពៅ និង ស្វាមី..........១៤ $

៩១. ឧ.សិ តូ ណៃសៀន ព្រមទាំងពុទ្ធបរិស័ទ..........១០៧.០០០៛+១៣$

៩២. ឧ.សិ. កាន់ យក់បាន និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ +

៩៣. ឧ.សិ.អាយ ស្រី និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ..........១២$

៩៤. ឧ.សិ. ទុយ ម៉ាង, ឧ.សិ. កែវ ផន ព្រមទាំងបុត្រ..........១១ $

៩៥. ឧ.សិ ចេង ហុង..........១១$

៩៦. ឧ.សិ. ឈិន សារឿន ព្រមទាំងកូនចៅ, បងស្រី ឈិន សារិន ព្រមទាំងកូនចៅ,
ប្អូនប្រុស ឈិន ឈៀង និង ភរិយា ព្រមទាំងកូនចៅ,
ឈិន សោភ័ណ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ,
ឈិន សោភា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ និង ក្រុមញាតិ..១១$

៩៧. ឧ.សិ. ចាន់ ស៊ីម និង ឧ.សិ. ហេង នាងម៉ិញ..១១$

៩៨. លោក ង៉ួន សេងហ៊ិត និង ឧ.សិ. ជុន អ៊ាមមុយ+បុត្រ..២០.០០០៛+១០$

៩៩. ឧ.សិ. តូ ណៃស៊ីម និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ...១២.០០០៛+១០ $

១០០. លោក ហេង ឆៃទិត និង ភរិយា..១០$៥០

១០១. លោក ទួត ម៉ាក់ និង អ្នកស្រី ឈាវ សុវណ្ណ ....១០$៥០

១០២. ឧ.សិ. ប្រាក់ ស៊ីវន ....១០$៥០

១០៣. ឧ.សិ. អេង គីមមុយ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១០៤. ឧ.សិ. សួន ធីរ៉ាត់ ព្រមទាំងបុត្រ..១០$៥០

១០៥. ឧ.សិ. សៀង ទាវគី ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១០៦. ឧ.សិ. មាស សោភា..១០$៥០

១០៧. លោកគ្រូពេទ្យ សេង សុផល ....១០$៥០

១០៨. ឯកឧត្តម រ៉ាន់ ពុទ្ធិពល និង លោកជំទាវ អ៊ុច ផល្លី ព្រមទាំងកូនចៅ ....១០$៥០

១០៩. លោក អៀ វណ្ណទា និង អ្នកស្រី រ៉ាន់ សេរីសោភ័ណ ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១១០. ឧ.ស. ហួន វណ្ណី និង ឧ.សិ. ឯក រ៉ានឌី ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១១១. ឧ.ស. ឡាង ផល និង ឧ.សិ. ថៃ គុយលាង ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១១២. លោក រ៉ាន សុីបូណា និង អ្នកស្រី ឡាយ លីណា ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១១៣. លោក រ៉ាន់ មង្គលឧត្តម, លោក រ៉ាន់ ភូមិប្រសិទ្ធ..១០$៥០

១១៤. ឧ.ស. អ៊ុយ ប៉ោស្រេន, ឧ.សិ. ហាក់ ឡៃគិម ព្រមទាំងកូនចៅ..១០$៥០

១១៥. ឧ.សិ. ឈាវ សុភី ព្រមទាំងកូនចៅ..១០$៥០

១១៦. ឧ.សិ. ស្រី នាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ..១០$៥០

១១៧. ឧ.សិ. ឈិន គីមហ៊ាន ព្រមទាំងបុត្រ..១០$៥០

១១៨. ឧ.សិ. មុំ សូម៉ាលីន និង កូនចៅ..១០$៥០

១១៩. ឧ.សិ. ចេង គៀង..១០$៥០

១២០. ឧ.សិ. ម៉ុល ខន ព្រមទាំងបុត្រ..១០$៥០

១២១. ឧ.សិ. នួន សុវណ្ណ ....១០$៥០

១២២. ឧ.សិ. លោក ជួន អូន និង អ្នកស្រី ទីង លីណា ព្រមទាំងបុត្រ ....១០$៥០

១២៣. លោក ជា សុខុំ និង អ្នកស្រី ទីង ពេជ្រជា..១០$៥០

១២៤. អ្នកស្រី អ៊ុក នីរា និង ស្វាមី ....១០$៥០

១២៥. លោកស្រី ទីង ដាវី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ..១០$៥០

១២៦. ឧ.សិ. ហុង ចេង .... ២០.០០០៛+១០$

១២៧. ឧ.សិ. រស់ សាលី .... ១០.០០០៛+១០$

១២៨. ឧ.សិ. វង់ ផេង .... ១០.០០០៛+១០$

១២៩. ឧ.ស. ព្រំ យ៉ឹន និង ភរិយា .... ១០.០០០៛+១០$

១៣០. ឧ.ស. ឡុង ច័ន្ទបូ .... ១០.០០០៛+១០$

១៣១. ឧ.សិ. អ៊ុំ .... ៥.០០០៛+១០$

១៣២. ឧ.សិ. លិន ហុក, ឧ.សិ. ឌី ស៊ាងហោ ព្រមទាំងកូនចៅ +

ឧ.ស. សាំង គី និង ឧ.សិ. លឹម ខៃ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៤៤.០០០៛+១០$

១៣៣. ឧ.ស. ពិន ញ៉ក និង ភរិយា, ឧ.សិ. ង៉ូវ គឹមហ៊ាង+បុត្រ .... ២.២០០៛+១០$

១៣៤. ឧ.សិ. ទ្រី មឿន .... ២.០០០៛+១០$

១៣៥. ឧ.ស. ហេង លាប ព្រមទាំងបុត្រ .... ២.០០០៛+១០$

១៣៦. ឧ.សិ. ង៉ែត សុផាន់, ឧ.សិ. ហេង ហួយ .... ២.០០០៛+១០$

១៣៧. ឧ.សិ. ជីង គឹមស្រ៊ុំ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២.០០០៛+១០$

១៣៨. ឧ.ស. លិន ហុក, ឧ.សិ. ឌី ស៊ាងហោ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២.០០០៛+១០$

១៣៩. ឧ.សិ. ឆៃ សែថន និង លោក ហ៊ឹម សិរីវុឌ្ឍ + កូនចៅ .... ២.០០០៛+១០$

១៤០. ផាន់ សួគ៌ .... ២.០០០៛+១០$

១៤១. ឧ.សិ. ហែម ពីណា និង អ្នកម្ដាយ ព្រមទាំងកូនក្មួយ .... ២.០០០៛+១០$

១៤២. ឧ.សិ. ទេព ផលម៉ាឡា, កញ្ញា ឡុង សុបិណា .... ២.០០០៛+១០$

១៤៣. ឧ.ស. ជុត សុខហេង, ឧ.សិ. ឡេង មុំ ព្រមទាំងបុត្រ .... ២.០០០៛+១០$

១៤៤. ឧ.សិ. ឡាច វ៉ាន និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២.០០០៛+១០$

១៤៥. ឧ.សិ. ប៉ោ វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ .... ២.០០០៛+១០$

១៤៦. ឧ.សិ. ហង់ មាន ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០$

១៤៧. ឧ.សិ. សួន វ៉ាវី .... ១០$

១៤៨. ឧ.សិ. អ៊ុក ផាសុកាន ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០$

១៤៩. ឧ.ស. តុប គីមឡុង, ឧ.សិ. ហួត សួរ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ .... ១០$

១៥០. ឧ.សិ. សូ យឿន ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០$

១៥១. ឧ.សិ. នង រ៉េ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០$

១៥២. ឧ.សិ. សូ ណាគ្រី .... ១០$

១៥៣. ឧ.សិ. កោត គន .... ១០$

១៥៤. លោកស្រី ឆៃ លាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០$

១៥៥. លោកស្រី ឆៃ ផៃ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០$

១៥៦. លោក ស៊ីម លីហេង និង ភរិយា .... ១០$

១៥៧. អ្នកស្រី លីម សម និង ស្វាមី .... ១០$

១៥៨. លោកស្រី អាំង ខេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០$

១៥៩. ឧ.សិ. សៀម ធីន និង ស្វាមី .... ១០$

១៦០. ឧ.សិ. ស៊ីម ឡាង ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០$

១៦១. ឧ.សិ. អ៊ុំ ឡា .... ១០$

១៦២. ឧ.សិ. ឈុំ ហ៊ន់ឡឿន .... ១០$

១៦៣. ឧ.សិ. ប៊ិន ប៊ុនធី .... ១០$

១៦៤. ឧ.ស. សំ សាន, ឧ.សិ. ឡៅ ស្រួយ .... ១០$

១៦៥. ឧ.សិ. មាស នាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០$

១៦៦. ឧ.សិ. ហួត ម៉ាឡៃ ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛+៥$

១៦៧. ឧ.ស. ប៉ុក គីមលន់ .... ៥$

១៦៨. ឧ.សិ. អ៊ុច ណារី .... ៥$

១៦៩. ឧ.សិ. សុខ សាអ៊ុក .... ៥$

១៧០. ឧ.សិ. ម៉ក់ គីន ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥$

១៧១. ឧ.សិ. យន់ ម៉ី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥$

១៧២. ឧ.សិ. អ៊ឹង សាមអ៊ី .... ៥$

១៧៣. ឧ.សិ. យុត សាខេត .... ៥$

១៧៤. ឧ.ស. កុល សារិន .... ៥$

១៧៥. ឧ.ស. កែវ សុខា, ឧ.សិ. កុំ ម៉ាឡៃ .... ៥$

១៧៦. ឧ.សិ. កែវ ជីន .... ៥$

១៧៧. ឧ.សិ. សុខ ផាត់ និង ចាប ស៊ីម .... ៥$

១៧៨. ឈុំ ទីម .... ៥$

១៧៩. ឧ.ស. លី ស្រេង, ឧ.សិ. ហួត ឆេងលីម ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៥$

១៨០. ឧ.ស. ហុក ហ៊ា និង ភរិយា .... ៥$

១៨១. លោក ដួង ឧសា និង អ្នកស្រី ឱស អយីដា ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥$

១៨២. លោក ដួង ឧត្តម និង អ្នកស្រី តែ ដួងពិសិទ្ធី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥$

១៨៣. ឧ.សិ. សាយ ផេងលី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥$

១៨៤. ឧ.សិ. កែវ រុង និង កូនចៅ .... ៥$

១៨៥. ឧ.សិ. សៀម ហ្គេក .... ៥$

១៨៦. ឧ.ស. ជា សំអឿន និង ភរិយា .... ៣$

១៨៧. ឧ.សិ. ញ៉ូង គីមអ៊ី ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៣$

១៨៨. ផាង ខេង .... ១០០០៛+១$

១៨៩. ឧ.ស. មាឃ យុង និង ឧ.សិ. យួស សួង .... ១$

១៩០. ឧ.សិ. សេក សាទ .... ១$

នាមពុទ្ធបរិស័ទដែលមានសទ្ធាចូលរួមបោះពុម្ពសៀវភៅយមកៈ
(តាមលំដាប់ប្រាក់រៀល)

១. ឧ.ស. ឈឹន ឆែម, ឧ.សិ. ជា វណ្ណា និង កូន............៦៨០.០០០៛
២. ព្រះសង្ឃ និង ពុទ្ធបរិស័ទវត្តវេឡុវ័ន............៦១៧.០០០៛
៣. ព្រះសង្ឃ និង ពុទ្ធបរិស័ទវត្តបន្ទាយថ្មី............៦១៥.០០០៛
៤. ព្រះសង្ឃ និង ពុទ្ធបរិស័ទវត្តទួលប្រាសាទ(តាកែវ)............៥$ +៤២០.០០០៛
៥. ឧ.សិ. តាំង ខាអេង ព្រមទាំងបុត្រ............៦១៧.០០០៛
៦. ព្រះគ្រូចៅអធិការ អ៊ីវ សារិ (វត្តបន្ទាយថ្មី)............៣១៥.០០០៛
៧. ភិក្ខុ សុវណ្ណជោតោ............២៦០.០០០៛
៨. លោកម្ចាស់ គុល វត្ថា............២០៥.០០០៛
៩. លោក គឹម ម៉េងហួង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ............២០០.០០០៛
១០. ឧ.ស. ជា រ៉ានី, ឧ.សិ. លឹម សុភ័ណ និង បុត្រ ធីតា............២០០.០០០៛
១១. ឧ.ស. គុយ សំហួយ ព្រមទាំងបុត្រ............២០០.០០០៛
១២. ឧ.សិ. រ៉ាយ ពុទ្ធា ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ............១៦០.០០០៛
១៣. ក្រុមឧបាសិកា ទូច ចន្ធា............១៣០.០០០៛
១៤. ក្រុមឧបាសិកា ម៉េង វួចលីម............១២០.០០០៛
១៥. លោកម្ចាស់គ្រូ ញ៉ឹប យ័ន្ត............១២០.០០០៛
១៦. ឧ.សិ. ប៊ូអាន ស៊ីវត្ថា............១០០.០០០៛
១៧. ឧ.សិ. អ៊ុំ ឆេង ព្រមទាំងបុត្រ............១០០.០០០៛
១៨. ឧ.សិ. សុខ ស៊ីវន............១០០.០០០៛
១៩. ឧ.សិ. ជា ទៀង, ឧ.ស. ជួរ ចាន់ថុល ព្រមទាំងបុត្រ............៩០.០០០៛
២០. ឧ.សិ ជួប ណារិន............៨០.០០០៛
២១. ឧ.សិ. ហ៊ុំ សាម៉េន និង កូនចៅ............៦០.០០០៛
២២. ឧ.ស. សួន ណារី, ឧ.សិ. ជាម សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ............២$+៥០.០០០៛
២៣. ឧ.សិ. ឌឹម អារុណ ព្រមទាំងបង............៥០.០០០៛
២៤. ឧ.សិ. រ៉ា ស៊ុន និង កូន............៥០.០០០៛
២៥. លោក គីម សួរកិរុណា និង អ្នកស្រី ឌិក លីនី ព្រមទាំងបុត្រ............៥០.០០០៛
២៦. វេជ្ជ. ឈិត ឡាំងអ៊ី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ............៥០.០០០៛
២៧. ឧ.សិ គីម ណារី............៥០.០០០៛
២៨. ឧ.សិ. រ៉ា សុយ ព្រមទាំងបុត្រ............៥០.០០០៛
២៩. ឧ.សិ. យុត គីមស៊ាង............៥០.០០០៛
៣០. ឧ.សិ. ទី នាឃីម............៥០.០០០៛

៣១. ឧ.ស. ស៊ុន លីគឹមហ៊ិន និង ឧ.សិ. គង់ សំអូន .... ៥០.០០០៛

៣២. ឧ.ស. ហុក សារី, ឧ.សិ. លាង រាសី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០.០០០៛

៣៣. ឧ.សិ. បុប្ផា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥០.០០០៛

៣៤. ឧ.សិ. រស់ ជិន ព្រមទាំងញាតិមិត្ត............ ៤៨.០០០៛

៣៥. ឧ.ស. បេ សារ៉ុម, ឧ.សិ. ហេង ឡាយ, ឧ.សិ. ហេង ឡាត់............ ៤៥.០០០៛

៣៦. លោកយាយ អូនៗ វត្តវៀវឡវ៉ែន............ ៤៥.០០០៛

៣៧. ឧ.សិ. ផៃ ស៊ីមន .... ៤៥.០០០៛

៣៨. ឧ.សិ. សុផាន់............ ៤៥.០០០៛

៣៩. ឧ.ស. ហុង ហេង, ឧ.សិ. ស៊ុយ ឡៃ,

ឧ.ស. ហេង វិរិទ្ធ និង ក្រុមគ្រួសារ............ ៤៥.០០០៛

៤០. ឧ.ស. ម៉ី សារ៉ន, ឧ.សិ. ឡាំង គឹមជា ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤៥.០០០៛

៤១. លោក ប្រាយ អ្នកស្រី វណ្ណា និង កូនចៅ .... ៤២.០០០៛

៤២. ឧ.សិ. ឌួង សុខគាង............ ៤២.០០០៛

៤៣. លោក អ៊ុំង ស៊ីទាន់ និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ............ ៤២.០០០៛

៤៤. លោក អ៊ុំង ស៊ីណេង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ............ ៤២.០០០៛

៤៥. ឧ.សិ. វ៉ែន អគ្គាវណ្ណ និង កូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៤៦. ឧ.សិ. អ៊ុំង ឆេងសៀម ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៤៧. ឧ.សិ. ប៉ាក ហាក់ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៤២.០០០៛

៤៨. ឧ.សិ. អន អ៊ុម ព្រមទាំងកូនចៅ .... ៤២.០០០៛

៤៩. ឧ.សិ. ជា សុផា ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥០. ឧ.ស. កែវ សារ៉ន, ឧ.សិ. មាស សារី ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥១. ឧ.សិ. ឌួង គុយ អេង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ............ ៤២.០០០៛

៥២. ឧ.សិ. បាន វេន ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥៣. ឧ.សិ. កៅ មុយ............ ៤២.០០០៛

៥៤. លោក ហាប់ ផល្លី អ្នកស្រី យក់ រីដា ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥៥. ឧ.សិ. ហាប់ សុខហ៊ាង ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥៦. ឧ.សិ. អ៊ុំង ឆេងហ៊ត់ ព្រមទាំងកូនចៅ............ ៤២.០០០៛

៥៧. ឧ.សិ. គី ហ៊ាង............ ៤២.០០០៛

៥៨. ឧ.សិ. នួន សុវណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ............ ៤២.០០០៛

៥៩. ឧ.សិ. អេង ឈុនហេង និង កូនចៅ .... ៤២.០០០៛

៦០. វេជ្ជ. ស៊ី វ៉ា អ្នកស្រី កុល ស្រីម៉ាច ព្រមទាំងបុត្រ............ ៤០.០០០៛

៦១. ឧ.សិ. ម៉ារី ប្រិច .... ៤២.២០០៛

៦២. ឧ.ស. វ៉ែន សារូ, ឧ.សិ. តូច លីណាក ព្រមទាំងបុត្រ .... ៤២.០០០៛

៦៣. ឧ.សិ. គួច ហ៊ាច ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៦៤. ឧ.សិ. លឹម ជូ ព្រមទាំងកូនចៅ.. ៤២.០០០៛
៦៥. ឧ.សិ. ថៃ ហួចូ.. ៤២.០០០៛
៦៦. ឧ.សិ. ថៃ សុខហេង.. ៤២.០០០៛
៦៧. អ្នកស្រី ជូ គីម និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៦៨. អ្នកស្រី ជូ ប៉ោ.. ៤២.០០០៛
៦៩. ឧ.ស. លឹម គ្រីម និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៧០. លោកយាយ ធុន ជាលី.. ៤២.០០០៛
៧១. ឧ.សិ. ផល, ឧ.សិ. ម៉េង.. ៤២.០០០៛
៧២. ឧ.ស. លាង គ្រុយ, ឧ.ស. ឡាយ ហ៊ាង.. ៤២.០០០៛
៧៣. ឧ.សិ. គង់ គីមស្រួយ.. ៤២.០០០៛
៧៤. ឧ.សិ. សាយ អេង.. ៤២.០០០៛
៧៥. ឧ.សិ. អួន សារម្យ ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៧៦. ឧ.ស. ហ៊ុន សេង.. ៤២.០០០៛
៧៧. ឧ.សិ. តាំងហ្គិចជួង និង កូនចៅ.. ៤២.០០០៛
៧៨. ឧ.សិ. ប៉ាង នីម និង ឧ.សិ. ប៉ាង គីមទូច ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៧៩. ឧ.សិ. លន់ ចាន់ថុល និង ក្លួយ ប៊ូវ គីមហៃ.. ៤២.០០០៛
៨០. ឧ.សិ. ប៉ាង គីមស៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៨១. ឯកឧត្តម កាន់ ក៉ត់, ឧ.សិ. កែវ កល្យាណ ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៨២. ឧ.សិ. ប៊ុន ក៉រី ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៨៣. ឧ.សិ. គីម សុផល ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៨៤. ឧ.សិ. តាំង ម៉េងហួយ និង កូនស្រី ណាល់ ស៊ីនួន.. ៤២.០០០៛
៨៥. លោក លន់ សុង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.. ៤២.០០០៛
៨៦. ឧ.សិ. លន់ សុផេង.. ៤២.០០០៛
៨៧. ឧ.សិ. កែវ ពៅ ព្រមទាំងបុត្រ.. ២$+៤០.០០០៛
៨៨. ឧ.សិ. ពេជ សន.. ៤០.០០០៛
៨៩. ឧ.សិ. ឆៃ បូនី.. ៤០.០០០៛
៩០. ភិក្ខុ ឡុង សាវុឌ្ឍ.. ៤០.០០០៛
៩១. ឧ.សិ. សុត្រ.. ៤០.០០០៛
៩២. ឧ.ស. ហង់ សាក៉ន, ហង់ យ៉ាត និង ញាតមិត្ត.. ៣៩.០០០៛
៩៣. ឧ.សិ. បង ក៉.. ៣១.០០០៛
៩៤. ឧ.សិ. អ៊ឹម គីមហ៊ាន់ ព្រមទាំងបុត្រ.. ៣០.០០០៛
៩៥. លោកស្រី ង៉ូវ ស្រ៊ាវ និង ស្វាមី ជួប ណាំ.. ៣០.០០០៛

៩៦. ឧ.សិ. ម៉េង សេងយន៍ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ៣០.០០០៛
៩៧. ឧ.សិ. ម៉េង សេងលាង.. ៣០.០០០៛
៩៨. អ្នកស្រី លីម ស្រួយ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ៣០.០០០៛
៩៩. ឧ.ស. ណយ សំបូរ, ឧ.សិ. អ៊ុង គីមទៀង ព្រមទាំងកូនចៅ.................................. ៣០.០០០៛
១០០. លោក ព្រំ សាលី និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.. ២១.៧០០៛
១០១. ឧ.ស. ហាង គិន.. ២០.០០០៛
១០២. ឧ.សិ. ជា សុផល និង កូនចៅ.. ២០.០០០៛
១០៣. ឧ.សិ. ជិ .... ២០.០០០៛
១០៤. ឧ.ស. កូវ ជីម, ឧ.សិ. តឹក លីគីមឡាយ ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛
១០៥. លោក សុង ប៊ុនលាង អ្នកស្រី ហាក់ សុលិនដា .... ២០.០០០៛
១០៦. ឧ.សិ. ស្រ៊ុន ស៊ាងហឿន .... ២០.០០០៛
១០៧. ឧ.សិ. មួយ គា ព្រមទាំងបុត្រ... ២០.០០០៛
១០៨. ឧ.សិ. ប៉ុក សៅ .... ២០.០០០៛
១០៩. ឧ.សិ. ឃី អឿ ព្រមទាំងបុត្រ.. ២០.០០០៛
១១០. ឧ.សិ. គង់ អាងឃីម .... ២០.០០០៛
១១១. ឧ.សិ. យ៉ាន់ សារឿន.. ២០.០០០៛
១១២. ឧ.សិ. ព្រាប ស៊ីម .... ២០.០០០៛
១១៣. ឧ.សិ. ទន់ ប៊ុន .... ២០.០០០៛
១១៤. ឧ.សិ. កែវ សង្វាវ៉ាន .... ២០.០០០៛
១១៥. ឧ.សិ. សុ លាង .... ២០.០០០៛
១១៦. ឧ.សិ. នាង យ៉េន .... ២០.០០០៛
១១៧. ឧ.សិ. ឡុង សារឿន ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛
១១៨. ឧ.ស. សុវណ្ណ ឱណា .... ២០.០០០៛
១១៩. ឧ.ស. សុវណ្ណ សាឱ .... ២០.០០០៛
១២០. ឧ.សិ. ជុំ អុន .... ២០.០០០៛
១២១. ឧ.សិ. សេ់ គីមថាន... ២០.០០០៛
១២២. ឧ.សិ. តាំង ប៊ួយ ហួយ និង បុត្រ .... ២០.០០០៛
១២៣. ឧ.សិ. តែ លីហ៊ាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛
១២៤. ឧ.សិ. លន់ ឆេង និង សៅ បូនី .... ២០.០០០៛
១២៥. លាង ហ៊ិតសួរ.. ២០.០០០៛
១២៦. ឧ.សិ. មុត, ឧ.ស. អ៊ុីង .... ២០.០០០៛
១២៧. លោក សុខ ងីម និង ស្រីកា និង កូន .... ២០.០០០៛
១២៨. អ្នកស្រី សុខ ទៀង... ២០.០០០៛

១២៨. ឧ.ស. ហាប់ ប្រាន់, ឧ.សិ. គីម ហ៊ាង .... ២០.០០០៛

១៣០. ឧ.សិ. ហេង សៀង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛

១៣១. ឧ.សិ ម៉ែន អូន .... ២០.០០០៛

១៣២. ឧ.ស. រស់ ស្រ៊ិន និង ករិយា .... ២០.០០០៛

១៣៣. ឧ.សិ. លាង គីមយី .... ២០.០០០៛

១៣៤. ឧ.សិ. ស៊ីវ សុខេង ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២០.០០០៛

១៣៥. ឧ.សិ. លិម ម៉េងជូ និង ម្ដាយ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ២០.០០០៛

១៣៦. ឧ.សិ. ម៉ម ណេត .... ២០.០០០៛

១៣៧. ឧ.សិ. ស្រ៊ាន .... ២០.០០០៛

១៣៨. ឧ.សិ. សួយ មួយ .... ២០.០០០៛

១៣៨. ឧ.សិ. មាស គីមស៊ូ .... ២០.០០០៛

១៤០. ឧ.សិ. គីម សំពិសី .... ២០.០០០៛

១៤១. ឧ.សិ. ម៉ៅ យឿន .... ២០.០០០៛

១៤២. ឧ.ស. សារ៉ុម បញ្ញា និង ករិយា .... ២០.០០០៛

១៤៣. ឧ.សិ. ពេជ្រ ចន្ថា និង កូនចៅ .... ២០.០០០៛

១៤៤. ឧ.សិ. ចាន់ តូ .... ២០.០០០៛

១៤៥. ឧ.សិ. ហែម ណយ .... ២០.០០០៛

១៤៦. ឧ.សិ. កាន់ គិរីសុខា .... ២០.០០០៛

១៤៧. ឧ.សិ. ជា ទៀង .... ២០.០០០៛

១៤៨. ឧ.សិ. ឡុង សុក័ណ្ណ .... ២០.០០០៛

១៤៩. ឧ.សិ. មាស សៀក .... ២០.០០០៛

១៥០. ឧ.សិ. នាង ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛

១៥១. អ្នកគ្រូពេទ្យ សេង សុផល .... ២០.០០០៛

១៥២. ឧ.សិ. អ៊ុំ ម៉េងបាង .... ២០.០០០៛

១៥៣. ឧ.សិ. ញ៉ឹម មុន្នី .... ២០.០០០៛

១៥៤. ឧ.សិ. ឈៀង តេង .... ២០.០០០៛

១៥៥. ឧ.សិ. ជុន ស៊ីនណាត .... ២០.០០០៛

១៥៦. ឧ.សិ. មាស សៅរ៉េន .... ២០.០០០៛

១៥៧. ឧ.សិ. ប៉ោរ សុជារី និង ឧ.ស ខ្វាំ សុផល ព្រមទាំងបុត្រ .... ២០.០០០៛

១៥៨. ឧ.សិ. កែវ ផានិត .... ២០.០០០៛

១៥៩. កុង ហ៊ា .... ២០.០០០៛

១៦០. ឧ.សិ. រ័ត្ន អេង .... ២០.០០០៛

១៦១. ឧ.សិ. ឃុន យិន .... ១៥.០០០៛

១៦២. ឧ.សិ. មាស សោភា និង កូន កូនប្រសា ចៅ,

ឧ.សិ. មាស សុភី និង កូនចៅ ..... ១៥.០០០៛

១៦៣. ឧ.សិ. ហុង ទូច ..... ១៥.០០០៛

១៦៤. ឧ.សិ. ព្រាប វណ្ណា ..... ១៥.០០០៛

១៦៥. អ្នកស្រី ហង្ស ស៊ីវត្ថា ព្រមទាំងក្មួយ ..... ១៥.០០០៛

១៦៦. ឧ.សិ. ស្រី និត ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ១០.០០០៛

១៦៧. ឧ.សិ. មុំ ឡៃ ..... ១០.០០០៛

១៦៨. ឧ.សិ. មុំ រឿន ..... ១០.០០០៛

១៦៩. ឧ.សិ. ហួរ អ៊ី ..... ១០.០០០៛

១៧០. ឧ.សិ. យឹម សាត ..... ១០.០០០៛

១៧១. ឧ.សិ. អ៊ុន សុខលៀង ..... ១០.០០០៛

១៧២. ឧ.សិ. ញូង គឹមអ៊ី និង កូនចៅ ..... ១០.០០០៛

១៧៣. ឧ.ស. កែវ សុវណ្ណ និង ឧ.សិ. គីន ខន ..... ១០.០០០៛

១៧៤. ឧ.សិ. កែវ សាលី ..... ១០.០០០៛

១៧៥. ឧ.សិ. ផេង ស៊ុម ..... ១០.០០០៛

១៧៦. ឧ.សិ. គីម ត្រុង ..... ១០.០០០៛

១៧៧. ឧ.សិ. ម៉ាម សៀង ..... ១០.០០០៛

១៧៨. ឧ.សិ. ហ៊្គិច ហ៊ន ..... ១០.០០០៛

១៧៩. ឧ.សិ. គីម យាន ..... ១០.០០០៛

១៨០. ឧ.សិ. ហៃ ជាវ ..... ១០.០០០៛

១៨១. ឧ.សិ. លឹម ម៉ាលីន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ១០.០០០៛

១៨២. ឧ.សិ. យូ គ្រា, ឧ.សិ. ព្រំ អាងលី ..... ១០.០០០៛

១៨៣. ឧ.សិ. កែវ ណាត្រី ..... ១០.០០០៛

១៨៤. ឧ.សិ. ចាន់ យន់ ..... ១០.០០០៛

១៨៥. អ្នកស្រី ស សម្ភស ..... ១០.០០០៛

១៨៦. ឧ.សិ. វៀល សុខា ..... ១០.០០០៛

១៨៧. ឧ.ស. ហាយ ជី និង ភរិយា ..... ១០.០០០៛

១៨៨. ឧ.ស. ប៉េង អា ..... ១០.០០០៛

១៨៩. ឧ.សិ. បាន រ៉ូ ..... ១០.០០០៛

១៩០. នាង ឡៃ, សុខា កិរក្ស និង កូន ..... ១០.០០០៛

១៩១. ឧ.សិ. ស៊ី ថា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ១០.០០០៛

១៩២. ឧ.សិ. អន ច័ន្ទណាត ព្រមទាំងបុត្រ ..... ១០.០០០៛

១៩៣. ឧ.សិ. អ៊ុន អ៊ាន ..... ១០.០០០៛

១៩៤. ឧ.សិ. ភឺន ស្រីម៉ុន ព្រមទាំងបុត្រ.. ១០.០០០៛

១៩៥. ឧ.សិ. ខៃ ហ៊ិន ព្រមទាំងកូនចៅ.. ១០.០០០៛

១៩៦. ឧ.សិ. ទឹម សុខជា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០.០០០៛

១៩៧. ឧ.សិ. ទឹម ផល្លី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ.. ១០.០០០៛

១៩៨. ឧ.សិ. កេត វឿង.. ១០.០០០៛

១៩៩. លោក ព្រំ ចាន់ណេត និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ.. ១០.០០០៛

២០០. លោក ឈាង និង ខួច ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០.០០០៛

២០១. ឧ.សិ. សុវណ្ណ សុបិត្ត .... ១០.០០០៛

២០២. ឧ.សិ. ចាប ភឺន.. ១០.០០០៛

២០៣. ឧ.សិ. កែប សុជាតា.. ១០.០០០៛

២០៤. ឧ.សិ. ទេព យង់ និង កូនចៅ.. ១០.០០០៛

២០៥. ឧ.ស. វ៉ៃន សារូ.. ១០.០០០៛

២០៦. ឧ.សិ. គីម ហ៊ាង .... ១០.០០០៛

២០៧. ឧ.សិ. អាប ទៀវ.. ១០.០០០៛

២០៨. ឧ.សិ. នឹង គី .... ១០.០០០៛

២០៩. ឧ.សិ. ប៊ុន សុខមួយ.. ១០.០០០៛

២១០. ឧ.ស. បាន ថុង និង ភរិយា.. ១០.០០០៛

២១១. ឧ.សិ. សួន គីមផល និង កូនចៅ.. ១០.០០០៛

២១២. ឧ.ស. ឈឹម ហុកអ៊ិន .... ១០.០០០៛

២១៣. ឧ.ស. កៅ នៅ, ឧ.សិ. ប៉ែន យឿន.. ១០.០០០៛

២១៤. កែវ ពិសី.. ១០.០០០៛

២១៥. ងួន កៅហេង.. ១០.០០០៛

២១៦. ឧ.សិ. សុខ ធី .... ១០.០០០៛

២១៧. នៅ ចន្ទនារី .... ១០.០០០៛

២១៨. ឧ.ស. ចាន់ ជូ .... ១០.០០០៛

២១៩. ឧ.សិ. ឆាយ វឿន.. ១០.០០០៛

២២០. ឧ.សិ. ប្រាក់ សុខែម.. ១០.០០០៛

២២១. ឧ.សិ. ហេង គីមឡាយ ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០.០០០៛

២២២. ឧ.សិ. ឡាច លួម ព្រមទាំងបុត្រ.. ១០.០០០៛

២២៣. ឧ.សិ. តាំង ស៊ីវង៉ោ ព្រមទាំងកូនចៅ .... ១០.០០០៛

២២៤. ឧ.ស. ធូ កែម, ឧ.សិ. ម៉ុត.. ១០.០០០៛

២២៥. ឧ.សិ. ពៅ រីណា.. ១០.០០០៛

២២៦. ឧ.សិ. យុន .... ១០.០០០៛

២២៧. ឧ.សិ. ពេជ្រ ច័ន្ទតារា .... ១០.០០០៛

២២៨. ឧ.សិ. ចាន់ សុគន្ធ .... ១០.០០០៛

២២៩. ឧ.សិ. ខាំ សារួម .... ១០.០០០៛

២៣០. ឧ.សិ. លី ណា .... ១០.០០០៛

២៣១. ឧ.សិ. ថេន ព្រមទាំងបុត្រ .... ១០.០០០៛

២៣២. ឧ.សិ. យឿន .... ១០.០០០៛

២៣៤. ឧ.ស. គាវ .... ១០.០០០៛

២៣៥. ឧ.សិ. សាន និង កូនចៅ .... ៧.០០០៛

២៣៦. ឧ.សិ. ម៉ម សុខុម .... ៥.០០០៛

២៣៧. ឧ.សិ. ហ៊ុន សុខេង .... ៥.០០០៛

២៣៨. ឧ.ស. ឈាង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥.០០០៛

២៣៩. ឧ.សិ. លីម .... ៥.០០០៛

២៤០. ឧ.សិ. ឆេង ញឹម .... ៥.០០០៛

២៤១. ឧ.សិ. ហៀក .... ៥.០០០៛

២៤២. ឧ.សិ. សាំង មុយ .... ៥.០០០៛

២៤៣. ឧ.សិ. រួច ឡាំង .... ៥.០០០៛

២៤៤. ឧ.សិ. គីម ជូ .... ៥.០០០៛

២៤៥. ឧ.សិ. ង៉ូយ .... ៥.០០០៛

២៤៦. លោកស្រី ម៉ាសុជាតិ ព្រមទាំងបុត្រ .... ៥.០០០៛

២៤៧. ឧ.សិ. ពេញ ហ៊ាន .... ៥.០០០៛

២៤៨. ឧ.សិ. ស៊ុំ សោឆេង, ឧ.សិ. មាណ .... ៥.០០០៛

២៤៩. ឧ.ស. ស៊ាង ប៊ី .... ៥.០០០៛

២៥០. ឧ.សិ. ម៉ៅ សុផុន .... ៥.០០០៛

២៥១. ហាប់ ផល្លា .... ៥.០០០៛

២៥២. ផាត់ សំអាត .... ៥.០០០៛

២៥៣. ឧ.សិ. ប៉ែ មុនី .... ៥.០០០៛

២៥៤. ឧ.សិ. រ៉ែត .... ៥.០០០៛

២៥៥. ឧ.សិ. ទុយ សាន .... ៥.០០០៛

២៥៦. ឧ.សិ. ហ៊ុយ ងីម .... ៥.០០០៛

២៥៧. លោកយាយ ចាន់ ធូ .... ៥.០០០៛

២៥៨. ឧ.សិ. ប៉ោង គីម និង ស្វាមី .... ៥.០០០៛

២៥៩. ឧ.សិ. ប៉ោង ស្រ៊ុន .... ៥.០០០៛

២៦០. ឧ.សិ. ឈិត សាម៉េន .... ៥.០០០៛

២៦១. ឧ.សិ. យួស នឹម..៥.០០០៛

២៦២. លោកយាយ ផាត ភ្នំតូច...៥.០០០៛

២៦៣. ឧ.ស. នា សុខា..៥.០០០៛

២៦៤. ឧ.សិ. ហង្ស ម៉ាលី..៥.០០០៛

២៦៥. ឧ.សិ. ហ៊ាង..៥.០០០៛

២៦៦. ឧ.សិ. សៀវ ស៊ីពណ៌..៥.០០០៛

២៦៧. ឧ.សិ. ស៊ុំ ឈិន..៥.០០០៛

២៦៨. ឧ.សិ. លី ខាសៀម និង ស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ...៥.០០០៛

២៦៩. ឧ.សិ. តេង គុយ ព្រមទាំងកូនចៅ...៥.០០០៛

២៧០. សន ស៊ីនណារុង..៥.០០០៛

២៧១. ឧ.សិ. លី..៥.០០០៛

២៧២. ឧ.សិ. ប៉ូ យ៉ាត..៥.០០០៛

២៧៣. ឧ.សិ. ធីង ប៉ាក់...៥.០០០៛

២៧៤. ឧ.សិ. សួន យឹម...៥.០០០៛

២៧៥. ឧ.សិ. វណ្ណា..៤.០០០៛

២៧៦. ឧ.សិ. សំ ចាន់ទី...៣.០០០៛

២៧៧. ឧ.សិ. ស៊ុ ឈុនឆែអ៊ាង..៣.០០០៛

២៧៨. ឧ.សិ. ប៊ុត ស្រីពៅ...៣.០០០៛

២៧៩. ឧ.ស. គង់ សម...៣.០០០៛

២៨០. ឧ.សិ. ញ៉ែម យ៉ាត...៣.០០០៛

២៨១. ឧ.សិ. ប៉េង ជូ..៣.០០០៛

២៨២. ឧ.សិ. ប៊ុន លី..៣.០០០៛

២៨៣. ឧ.សិ. ហែម សុវណ្ណ..២.០០០៛

២៨៤. ឧ.សិ. គង់ ដាវី...២.០០០៛

២៨៥. ឧ.សិ. ម៉ុត...២.០០០៛

២៨៦. ឧ.សិ. វេ អុន...១.០០០៛

២៨៧. ឧ.ស. ទិត និង ភរិយា..១.០០០៛

២៨៨. ពុទ្ធបរិស័ទឥតឈ្មោះ...៦៩.០០០៛